

Årsrapport 2011

133. REGNSKAPSÅR

FanaSparebank
- bedre råd på veien

Redaksjon: Ørjan Sannes og Kim Lingjærde, Fana Sparebank
Design: Konvoi As
Foto: Fred Jonny™
Trykk: Scanner Grafisk As
Opplag: 500

Innhold

Adm. banksjef	4
Nøkkeltall	7
Årsberetning	8
Regnskaps- og notehenvising	17
Resultatregnskap	18
Balanse	19
Kontantstrømoppstilling	20
Endringer i egenkapitalen	21
Noter til regnskapet	22
Revisjonsberetning	62
Årsmelding fra Kontrollkomiteen	64
Erklæring fra styret og adm. banksjef	65
Medlemmer av Styret, Forstanderskapet, Kontrollkomiteen og valgkomiteer	66
Organisasjon	67

Bank er langsiktig

4

MIN FORGJENGER PLEIDE Å MINNE OM at 'bank er langsiktig'.

Dette har like stor gyldighet i dag som det hadde for tyve år siden. Langsiktighet speiler mange sider ved bankvirksomheten. Våre kunder skal være trygge på at vi driver vår virksomhet slik at vi oppleves som forutsigbare, også i et tilnærmet evighetsperspektiv. Det gjelder om de står i begynnelsen av sin bruk av banken og våre tjenester, eller introduserer oss til neste generasjon.

Langsiktighet betyr også at vi må være i bevegelse. Skal vi opprettholde evnen til å være en god bankforbindelse for våre kunder, kan vi ikke tillate oss å ta hvileskjær. Mange banktjenester utføres på tilsynelatende samme måte som tidligere, men kundekanalene er i stadig utvikling. Vi tilpasser oss blant annet ved å møte kundene våre med de tjenestene de forventer å finne på nettet eller på mobilen.

Et trekk ved de siste års utvikling er vår satsning på nye, kundetilpassede tjenester innen forsikring, finansiering og verdipapirhandel. Samtidig med at produktspekteret øker, arbeider vi for at kundene får tilgang til vår kompetanse i sitt lokalmiljø.

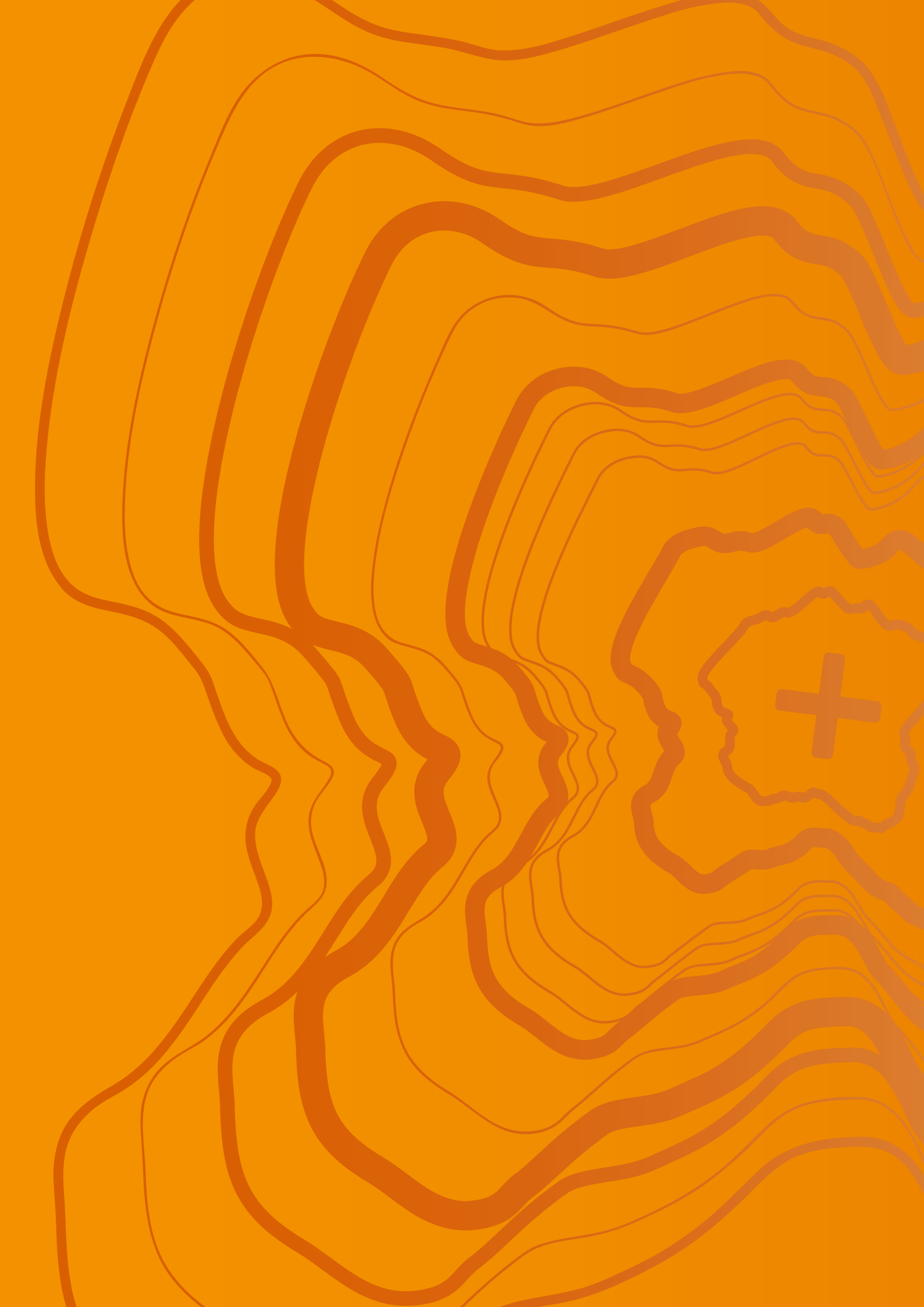

I vårt kontornett vil så vel privat- som næringslivskunder finne kjerneproduktene innen bank, forsikring, plassering og eiendomsmegling samlet på ett sted.

Bankens organisasjon representerer et vesentlig element innenfor begrepet langsiktighet. Erfarne og kunnskapsrike medarbeidere er bankens viktigste ressurs. Bak tallene i denne årsrapporten befinner det seg medarbeidere som alle har bidratt med sitt til å gjøre våre kunder tilfredse med banken.

Jeg vil takke både våre trofaste og lojale kunder og ansatte for det gode samarbeidet og den tilliten som i det lange løp er så viktig for å kunne løfte Fana Sparebank videre.

NILS MARTIN AXE
Adm. banksjef

Nøkkeltall

UTVIKLINGEN AV NOEN NØKKELTALL DE SISTE 5 ÅR*

Regnskapsposter i % av GFK

	2011	2010	2009	2008	2007
Gjennomsnittlig forvaltningskapital per mnd. i millioner kroner	14 748	13 084	12 406	12 019	10 896
Sum renter og kredittprovisjoner	3,87	3,74	4,33	6,85	5,38
Sum rentekostnader	2,48	2,18	2,63	5,00	3,52
Nettorente	1,39	1,56	1,70	1,85	1,86
Sum andre driftsinntekter	0,54	0,76	0,69	0,50	0,51
Sum inntekter	1,94	2,32	2,39	2,35	2,37
Sum andre driftskostnader	1,39	1,46	1,48	1,43	1,09
Resultat av ordinær drift før tap	0,54	0,86	0,91	0,93	1,28
Tap på utlån og garantier	-0,03	-0,05	0,21	0,16	-0,05
Resultat av ordinær drift før skattekostnader	0,57	0,91	0,70	0,76	1,34
Skattekostnader	0,20	0,26	0,21	0,26	0,39
Resultat av ordinær drift etter skattekostnader	0,37	0,65	0,49	0,51	0,95
Totalresultat	0,37	0,82	0,56		

Andre nøkkeltall

Egenkapitalavkastning (totalresultat i % av snitt EK)	4,60	9,72	6,90	6,41	12,00
Kapitaldekning	13,40	13,76	14,42	14,02	12,33
Kostnader i % av totale inntekter	72,05	62,98	62,10	60,61	46,00
Kostnader i % av totale inntekter ekskl. verdipapirer	66,89	66,12	64,18	58,59	48,50
Innskudd i % av utlån	67,36	71,37	71,71	74,13	64,10
Årsverk i bankdriften	124	125	118	118,5	109
Vekst i utlån brutto i %	8,96	11,10	2,68	-1,56	12,40
Vekst i innskudd fra kunder i %	2,83	10,57	-0,68	13,93	13,90
Vekst i forvaltningskapital i %	7,55	16,33	-1,07	5,18	16,80
Forvaltningskapital per 31.12.	15 316	14 241	12 242	12 374	11 752
Brutto utlån per 31.12.	12 499	11 472	10 326	10 056	10 218
Netto utlån per 31.12. (etter tapsavsetninger)	12 459	11 426	10 258	10 006	10 184
Innskudd fra kunder per 31.12.	8 419	8 187	7 404	7 455	6 550
Egenkapital	1 203	1 151	1 046	977	912

*) 2007 er nøkkeltall for morbank.

Årsberetning

1 Året i sammendrag

Fana Sparebank presenterer med dette sitt 133. årsregnskap. Styret vurderer konsernets virksomhet og resultater i 2011 som tilfredsstillende. Bankens utvikling er positiv og i tråd med de langsiktige vekstambisjonene som styret og administrasjonen legger til grunn. Markedsmessige utfordringer knyttet til problemene med offentlig gjeld i deler av Europa har påvirket resultatene, og disse faktorene vil ventelig fortsette i et lengre tidsperspektiv.

Den underliggende, tradisjonelle bankvirksomheten viser totalt sett en positiv utvikling gjennom god vekst i forvaltningskapitalen og noe høyere netto-renteinntekter. Utlån og innskudd er økt gjennom året. Markedsverdijusteringer av bankens verdipapirportefølje, samt høyere driftskostnader, trekker årsresultatet ned. Tapssituasjonen har utviklet seg tilfredsstillende. Veksten i forvaltningskapitalen skjer fortsatt innenfor rammen av høy kapitaldekning og solid egenkapital. Styret er tilfreds med at det er god kontroll på de forholdene ved bankens drift og virksomhet som ligger innenfor det som kan påvirkes.

Det har vært en meget positiv utvikling innen salg av skade- og livsforsikringsprodukter fra Frende Skade og Frende Liv. Leveransene fra leasingselskapet Brage Finans er begynt. Bidrag fra kunders verdipapirhandel gjennom Norne Securities har gitt liten uttelling i 2011. Urolige markedsforhold har medvirket til lavt omsetningsvolum og inntektsgrunnlag.

Eiendomsmeglervirksomheten i Fana Sparebank Eiendom har lyktes spesielt godt, og selskapet har levert et historisk godt bidrag til konsernet. Sammen med Fana Sparebank Regnskap og Fana Sparebank Boligkreditt fremstår vi som attraktive totalleverandører i lokalk markedet.

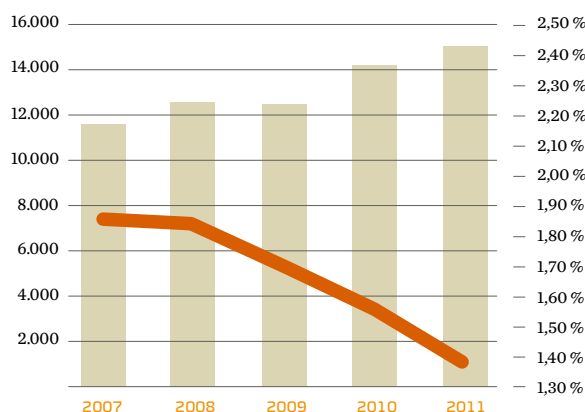
Styret anser at bankens soliditet og resultater gir et godt grunnlag for å møte utfordringene i de kommende årene. Utsiktene for norsk og internasjonal økonomi er preget av stor usikkerhet og uro. Dette stiller krav til bankens organisasjon og evnen til å gjennomføre nødvendige tilpasninger og omstilling når det er påkrevet.

2 Den økonomiske bakgrunnen for årets virksomhet

I mange sammenhenger har 2011 fremstått som nok et år der norsk økonomi representerer et positivt unntak fra den politiske og finansielle uro som observeres internasjonalt. En sterk, norsk økonomi med høy sysselsetting forsterkes blant annet gjennom et fortsatt lavt rentenivå som er påvirket av utenforliggende faktorer. Statsgjeldskrisen i Europa har vært et gjennomgangstema under mesteparten av året. Krisen rammer det europeiske bankvesenet gjennom bekymring for betydelige tap på beholdninger av statspapiere, og i hvilken grad bankene har tilstrekkelig egenkapital til å møte slike utfordringer. I tillegg er utsiktene for økonomisk vekst relativt svake. Slike betraktninger har medført at kredittrisikopåslaget for bankers innlån økte til nivåer som tilsvarte høyden under finanskrisen høsten 2008. Dette har også slått ut i det norske markedet. Til tross for kraftig økning i innlånskostnadene over lengre tid, er det først mot slutten av 2011 at vi ser konturene av tilpasning i kundeprisingen.

Lavere økonomisk vekst internasjonalt skaper utfordringer for norsk, eksportrettet virksomhet. Sammen med tiltagende kapitalkostnader utgjør dette forhold som i stor grad viser at Norge ikke er skjermet for effektene av krisen i Euro-landene.

FORVALTNINGSKAPITAL OG RENTENETTO

Utvikling i forvaltningskapital (søylar, venstre skala, millioner kr.) og rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (høyre skala).

3 Bankens virksomhet i 2011

3.1 Daglig drift

Fana Sparebanks hovedaktivitet er knyttet til tradisjonell sparebankvirksomhet med mottak av kundeinnskudd, utlån og betalingsformidling. Videre inngår eiendomsmeglervirksomhet og regnskapstjenester som virksomheter organisert i egne datterselskaper. Fana Sparebank Boligkreditt AS er et viktig instrument for å sikre konsernet gunstigst mulig finansiering. Banken har overført deler av boliglånsporteføljen til boligkreditselskapet, som deretter finansierer virksomheten ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Dette påvirker morbankens balansetall. For å gi bedre sammenligningsgrunnlag med tidligere års regnskaper, er det derfor konsernets regnskapstall som kommenteres i årsberetningen dersom annet ikke er angitt. Alle tall i parentes angir tilsvarende størrelser for 2010.

Bankens langsiktige strategi for å øke innsatsen på inntekter fra kilder utenom tradisjonelle banktjenester har gjort seg gjeldende innenfor flere områder. Forsikringssalg gjennom Frende og salg av leasing gjennom Brage Finans representerer satsingsområder for banken. All kunderelatert verdipapirhandel blir utført gjennom selvbetjente, nettbaserte løsninger, eller hos meglere i Norne Securities.

Styret har avholdt 8 møter i 2011. I tillegg samles styret og bankens ledergruppe til en årlig strategisamling.

3.2 Lokalisering

Gjennom filialnettet dekkes bankens hovedmarkedsområde i Bergen og omkringingliggende kommuner på åtte steder inkludert hovedkontoret på Nesttun. Filialene er beliggende i Åsane, Torget i sentrum, Markeveien, Minde, Straume på Sotra, Lagunen og Fanatorget i Fana. Sistnevnte er besluttet nedlagt. Kontoret på Straume ble åpnet i første halvår 2011.

Dette representerer bankens første kontor utenfor Bergen kommune. Det nye kontoret er etablert med et bredt anlagt tilbud for privat- og bedriftskunder, samt eiendomsmeglervirksomhet.

Lokaliseringene dekker nærområdene til en betydelig del av Bergens befolkning, enten der de bor eller har sine arbeidsplasser. I tillegg til telefon og e-post, er et økende antall banktjenester tilgjengelige via automatiske tjenester og Internett.

Fana Sparebank Regnskap AS har egne lokaler på Midtun i tillegg til samlokaliseringen i Åsane og på Straume, mens Fana Sparebank Eiendom AS nå er samlokalisert både ved hovedkontoret på Nesttun, i Lagunen, Markeveien og ved kontorene i Åsane og på Straume.

3.3 Fortsatt drift

Årsregnskapet er avgitt under forutsetning av fortsatt drift. Styret kjenner ikke til at det er vesentlig usikkerhet knyttet til årsregnskapet og kjenner heller ikke til ekstraordinære forhold som har betydning for vurdering av bankens regnskap. Det er ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for vurdering av regnskapet. Regnskapet er utarbeidet i henhold til IFRS.

4 Resultat for 2011

Konsernresultatet etter tap og skatt ble et overskudd på 54,2 millioner kroner, sammenlignet med 84,9 millioner kroner i 2010. Overskuddet før skatt er 83,5 millioner kroner (118,7). Konsernets provisjonsinntekter er vesentlig økt fra fjoråret, mens uroen i finansmarkedene har medført nedskrivninger og markedsverdijusteringer i bankens verdipapirporteføljer. Driftskostnadene i 2011 er høyere enn for fjoråret, men endringen er påvirket av kostnadsreducerende engangseffekter i 2010.

Banken har eierandeler som er klassifisert i balansen som aksjer tilgjengelige for salg. Verdiendringer i slike eiendeler føres mot totalresultatet. For 2010 utgjorde dette 21,9 millioner kroner. I 2011 er det ingen tilsvarende verdiendringer.

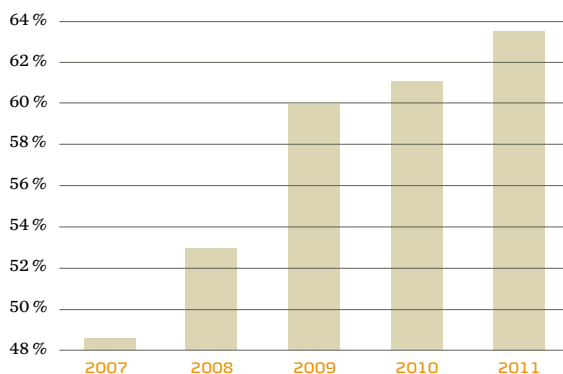
Totalresultatet gir en egenkapitalavkastning på 4,60 prosent for konsernet.

4.1 Bankens inntekter

RENTENETTO

Konsernets rentenetto utgjør 205,6 millioner kroner for 2011 (203,7). Rentenettoen inkluderer avkastningen på bankens likviditetsplasseringer i pengemarkedsfond.

Rentenivået har vært relativt volatil i 2010. Penge-markedsrentene økte gjennom store deler av året, men falt kraftig tilbake i siste tertial som følge av svake utsikter og finansiell uro i Europa. Rentemarginen

KOSTNADSPROSENT (Morbank)

Samlede kostnader i prosent av totale inntekter eksklusive valuta og verdipapirer.

ble presset ytterligere i 2011, og er redusert fra 1,56 prosent i 2010 til 1,39 prosent i 2011.

Som følge av betydelig økning av kredittrisiko-påslaget for bankenes pengemarkedsinnlån i 2011 ble det mot slutten av året gjennomført prisjusteringer på utlånssiden som vil forbedre rentemarginen.

ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Andre driftsinntekter utgjør 79,6 millioner kroner (99,3). Endringen fra 2010 er sammensatt: Provisjonsinntekter og gebyrer er økt fra 87,3 til 98,7 millioner kroner, hvilket er en sterk fremgang. Økningen kommer hovedsakelig fra eiendomsmeglervirksomheten.

I 2010 hadde banken positive markedsverdijusteringer og gevinster fra kapitalforvaltning tilsvarende 8,6 millioner kroner. Disse ble i 2011 kraftig påvirket i negativ retning, til +22,0 millioner kroner, blant annet som følge av effektene fra den europeiske statsgjeldskrisen. Markedsverdijusteringene er i all hovedsak urealiserte.

4.2 Driftskostnader

De samlede driftskostnadene økte til 205,5 millioner kroner (190,8). Driftskostnadene utgjør 1,39 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (1,46).

Lønn, pensjoner og sosiale kostnader utgjør den største andelen av driftskostnadene med 120,3 millioner kroner (103,6). Kostnadsutviklingen må sees i lys av at det i 2010 ble inntektsført 10,2 millioner kroner som følge av implementeringseffekten av nytt AFP-regelverk. Justert for dette, utgjør kostnadsøkningen 5,7 prosent i 2011. Den faktiske endringen fra 2010 utgjøres av høyere personalkostnader som følge av den positive utviklingen i eiendomsmeglervirksomheten.

Administrasjonskostnadene er økt med 2,9 millioner kroner til 47,2 millioner kroner, mens øvrige kostnader er redusert med 4,5 millioner kroner til 29,6 millioner kroner i 2011.

Konsernets totale kostnader i prosent av inntektene er økt fra 63,0 til 72,0 i 2011. Styret har fokus på dette forholdet i banken, og det er iverksatt prosesser for å gjennomgå bankens organisasjon med tanke på å gjennomføre tilpasninger som kan bidra til å styrke de kundefokuserte forretningsområdene overfor privat- og bedriftskunder. Dette skal øke forretningsgrunnlaget og derigjennom bankens totale inntekter.

4.3 Tap og mislighold

Vurderingene for året har vært karakterisert med positivt forretningsgrunnlag for næringslivet. Dermed har også forutsetningen knyttet til avsetningene til tap på utlån utviklet seg gunstig i 2011. Det har vært en markert reduksjon i brutto mislighold.

Konsernet Fana Sparebank har i 2011 en netto inngang på tap på utlån på 3,7 millioner kroner, mot inngang tilsvarende 6,6 millioner kroner i 2010. Nedskrivninger på grupper av utlån og garantier er redusert med 1,5 millioner til 20,1 millioner kroner i perioden. Individuelle nedskrivninger er redusert med 3,8 millioner til 20,9 millioner kroner. Nye tap i perioden er redusert fra 10,5 millioner kroner i 2010 til 4,7 millioner kroner i 2011.

Totale tapsnedskrivninger inklusive nedskrivninger på grupper av utlån og garantier utgjør 40,9 millioner kroner ved utgangen av 2011. Nedskrivninger på utlån og garantier utgjør 0,3 prosent av brutto utlån.

Styret vurderer dette som tilstrekkelig sett i forhold til bankens risiko i utlåns- og garantiporteføljen.

Brutto misligholdte engasjementer ut over 30 dager utgjør 119,2 millioner kroner ved utgangen av 2011, en reduksjon på 37,5 millioner kroner fra 2010. Misligholdte engasjementer utgjør 1,0 prosent av brutto utlånsmasse.

Mislighold på utlån er hovedsakelig knyttet til utlånsengasjementer innen eiendomsutvikling. Bankens overvåker disse engasjementene særlig nøye, og har tett oppfølging og dialog med disse kundene. De underliggende pantsikkerheter og verdier knyttet til de misligholdte engasjementene er tilstrekkelig gode til at styret anser at eventuelle tap er kontrollerbare.

Tapsutsatte engasjement er redusert gjennom 2011, og utgjør 13,6 millioner kroner ved utgangen av året (41,5). I forhold til brutto utlån utgjør dette 0,1 prosent (0,4).

5 Bankens balanse**5.1 Forvaltningskapital**

Det har vært en god økning i konsernets forvaltningskapital gjennom året. Utlånene øker, samtidig med at bankens likviditetsbuffer er styrket. Ved årsskiftet utgjorde bankkonsernets forvaltningskapital 15.316 millioner kroner (14.241). Finansieringssituasjonen er god.

5.2 Kontantstrøm

Konsernets likviditetsbeholdning utgjør 140 millioner kroner (122). De største endringspostene består av en netto økning av bankens sertifikat- og obligasjonsgjeld på 655 millioner kroner, mot en reduksjon i gjeld til kredittinstitusjoner på 81 millioner kroner. Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er minus 590 millioner kroner mot minus 358 millioner kroner i 2010. Endringen skyldes hovedsakelig økning i utlån i 2011.

5.3 Finansinvesteringer

Fana Sparebanks kapitalforvaltning er nedfelt i et eget strategidokument. Det inkluderer styrets fastsatte rammer for volum og fordeling i risikoklasser, kursfallsrisiko, renterisiko og valutarisiko.

KAPITALFORVALTNING, RENTEPAPIRER

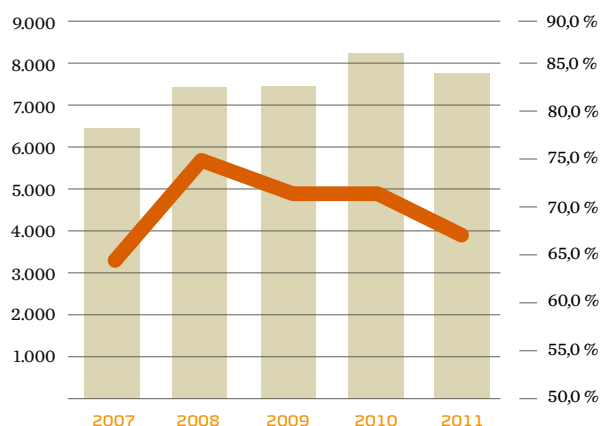
Forvaltningen av overskuddslikviditeten skjer både gjennom plasseringer i rentefond i tillegg til porteføljer av enkeltpapirer i ulike aktiva- og risikoklasser. Ved utgangen av 2011 utgjorde konsernets samlede portefølje av rentebærende verdipapirer 2.323 millioner kroner.

Som følge av endringer i bankenes finansieringskilder de senere år, utstedes det mindre usikrede obligasjonslån og mer obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Dette påvirker sammensettingen av bankens portefølje av rentebærende verdipapirer gjennom et større innslag av OMF. Tilpasninger i porteføljen kan også tilskrives nye regulatoriske forhold (Basel III) som blir iverksatt de nærmeste årene.

KAPITALFORVALTNING, EGENKAPITALRELATERT

Forvaltningen av bankens finansinvesteringer i egenkapitalrelaterte finansielle instrumenter skjer ved investeringer i form av fond forvaltet av tredjepart, samt en mindre portefølje av børsnoterte aksjer og

INNSKUDD OG INNSKUDDSDÆKNING

Utvikling i innlån fra pengemarkedet (søyler, venstre skala, millioner kr.) og kundeinnskudd i prosent av utlån (høyre skala).

egenkapitalbevis. I tillegg har banken løpende, langsiktige investeringer i selskaper som har en forretningsmessig tilknytning til vår egen virksomhet, samt selskaper som representerer produkttilhørighet og strategisk samarbeid, herunder Frende Forsikring, Brage Finans og Norne Securities.

Konsernets samlede portefølje av egenkapitalrelaterte verdipapirer utgjorde 222 millioner kroner (216), hvorav 22,3 millioner kroner i børsnoterte aksjer og aksjefond (28,2).

Banken benytter fra tid til annen finansielle instrumenter som fremtidige renteavtaler, renteswapper o.l. for å sikre/begrense renterisiko. Bankens har ved utgangen av 2011 ingen fremtidige renteavtaler.

5.4 Utlån

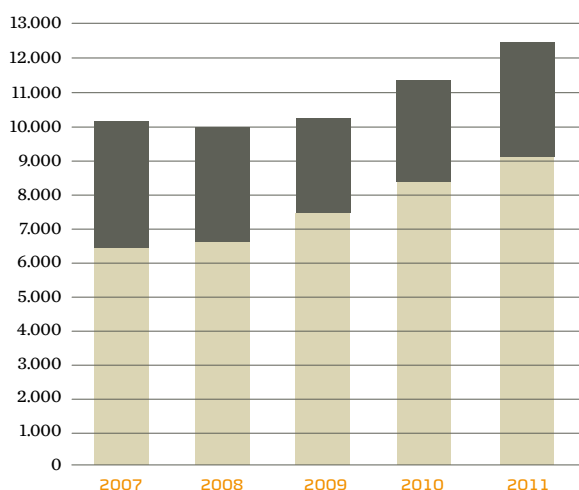
Brutto utlån i konsernet utgjør 12,5 milliarder kroner. Dette er en økning på 1.028 millioner kroner sammenlignet med året før. Den samlede utlånsveksten utgjør 9,0 prosent (11,1 prosent).

Bedriftsmarkedssektoren har fortsatt den positive utviklingen fra 2010. Veksten i 2011 utgjorde 8,7 prosent. Bankens samlede utlån til næringskunder utgjør 3,4 milliarder kroner. Utlånsveksten er primært knyttet til eiendomsfinansiering med høy kredittkvalitet.

Innenfor privatkundesektoren har utlånsveksten vært på 9,0 prosent (8,5 prosent). Utlån til privatkunder representerer 9,1 milliarder kroner på konsernbasis. Veksten i denne gruppen er primært knyttet opp mot boligfinansiering. Styret anser utlånsveksten som betryggende og innenfor bankens vedtatte retningslinjer.

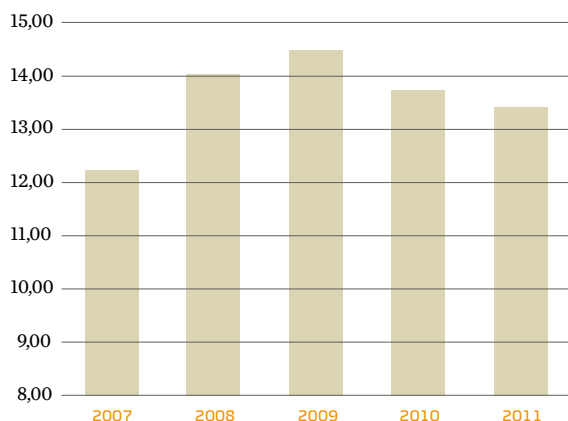
Som ledd i bankens samlede finansieringsstrategi er en andel av bankens boliglånsportefølje overført til det heleide datterselskapet Fana Sparebank Boligkreditt AS. Boligkredittselskapet har ved utgangen av 2011 en utlånsportefølje på 3.547 millioner kroner

UTLÅN

Utviklingen i brutto utlån til privatkunder (lys) og bedriftskunder (mørk). Tall i millioner kroner.

KAPITALDEKNING

Netto ansvarlig kapital i prosent av risikovektet balanse.

(3.008). Boliglån i boligkreditselskapet utgjør 28,4 prosent av bankens samlede utlån.

Bankens andel av utlån til næringsformål utgjør 27,2 prosent (27,1 prosent) av den totale utlånsmassen.

5.5 Innskudd

Banken har fokus på at innskudd fra publikum skal være bankens viktigste finansieringskilde. Dette er også målsatt ved at innskuddsdekningen skal utgjøre minimum 60 prosent. Innskudd fra publikum har vært opprettholdt på et tilfredsstillende nivå gjennom året. I løpet av de siste par årene er innskuddsmassen økt gjennom meglede kapitalinnskudd fra institusjonelle kunder. Innskuddene kommer blant annet fra renteforvaltere, og representerer en blandet masse av særvilkår og fastrenteinnskudd. Denne kategorien innskudd representerer en diversifisering av bankens kapitalkilder, og er et alternativ til å utstede sertifikater og korte obligasjonslån.

Innskudd fra publikum utgjør nå 8,4 milliarder kroner, hvilket utgjør en vekst på 232 millioner kroner fra 2010. Innskuddsdekningen er 67,2 prosent (71,4). Innskuddene er fordelt med 6,7 milliarder kroner fra privatmarkedet og 1,2 milliarder kroner fra bedrifts-markedet. I tillegg er 0,6 milliarder kroner definert som meglede innskudd under finansavdelingen.

5.6 Øvrige innlån

Konsernets eksterne finansiering har forandret karakter og sammensetting over de siste årene. Obligasjoner med fortrinnsrett gjennom Fana Sparebank Boligkreditt er blitt den viktigste kapitalkilden for innlån fra pengemarkedet. Konsernets strategi bygger på å utstede obligasjoner med fortrinnsrett for å dekke mest mulig av det langsiktige fundingbehovet, mens utstedelse av ordinære, usikrede sertifikater og obligasjoner skal dekke det korte og mellomlang-siktige finansieringsbehovet.

Utstedt pålydende volum av obligasjoner med fortrinnsrett utgjør 3.100 millioner kroner ved utgangen av 2011. Dette representerer en økning på 400 millioner kroner fra 2010.

I konsernet er 800 millioner kroner eliminert. Obligasjonene er pantsatt i forbindelse med bytteordningen med staten.

Total gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir utgjør netto 4.320 millioner kroner, mot 3.463 i 2010.

Fana Sparebank har 400 millioner kroner i et 3-års F-lån fra Norges Bank. Dette stammer fra tiltak som ble gjennomført i 2009 for å lette bankenes tilgang på likviditet. Lånet ble innløst ved ordinært forfall i februar 2012.

Tilgangen på ekstern finansiering har vært tilfredsstillende gjennom året, men kredittrisikopåslaget har vært betydelig i 2. halvår.

Fana Sparebank er ikke underlagt offisiell rating fra internasjonale ratingbyråer. I ledende, norske analyse-miljøer som utfører løpende kredittvurdering av norske banker, blir banken i hovedsak tildelt karakteren A-. For obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Fana Sparebank Boligkreditt AS oppnås på tilsvarende måte karakteren AAA.

5.7 Egenkapital og kapitaldekning

Konsernets egenkapital utgjør 1.203 millioner kroner (1.151). Tilsvarende tall for morbanken er 1.179 millioner kroner (1.135).

Vektet egenkapitaldekning beregnet etter standard-metoden i Basel II utgjør 13,40 prosent ved utgangen av året (13,76). For morbanken er tilsvarende tall 15,15 prosent (15,54). Hele egenkapitalen utgjøres av kjerne-kapital opparbeidet ved egne overskudd.

6 Risikostyring knyttet til bankens virksomhet

6.1 Organisering og ansvar for risikostyring

Fana Sparebanks finansielle virksomhet medfører en rekke risikoer. Styret fastsetter langsiktige mål og rammer for bankens risikoprofil og avkastning innenfor de ulike risikokategorier. Styret har et uttalt mål at banken skal ha en lav til moderat risikoprofil. Strategidokumenter knyttet til bankens risikoområder revideres årlig.

Styret er opptatt av høy kvalitet i risikostyringen, og at dette skal være et strategisk virkemiddel for å styre og for å øke verdiskapningen i banken. Som en konsekvens av dette har banken en uavhengig stabs-enhet for risikostyring. Risikostyringsenheten har blant annet ansvar for den samlede risikostyringen og internkontrollrapporteringen i banken, herunder å påse at bankens risikoområder tilpasses og bygger på anbefalinger og krav fra Finanstilsynet og Basel II og III-regelverket.

6.2 Kreditrisiko

Kreditrisiko er risiko for tap som skyldes at bankens motparter eller låntagere ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor Fana Sparebank.

Kreditrisikoen knyttet til utlån til kunder representerer den største risikoen for banken. Banken har i 2011 hatt en god vekst i kredittvolum i person- og bedriftsmarkedet. Volumveksten er i tråd med bankens planer og mål for 2011. Samtidig er risikoprofilen innenfor bedriftssegmentet lavere. Hovedårsaken er todelte: bedriftsengasjement i de mest utsatte risikoklassene er nedbetalt eller avviklet, og vekst i nye bedriftsengasjement er kommet i de beste risikoklassene. I tillegg viser eksisterende bedriftsengasjementer migrering mot lavere risiko. Bankens eksponering innen lån til næringsseiendommer utgjør en betydelig andel av totale næringslån når bankens egen segmentering legges til grunn. Ved vurdering av utlån til eiendomsmarkedet blir det lagt stor vekt på sentral beliggenhet og at det foreligger langsiktige leiekontrakter med solide leietakere. Det blir også tatt høyde for at prosjekter skal tåle en betydelig renteøkning. Alle bedriftsengasjementer over en viss størrelse blir klassifisert minst årlig med hensyn til kreditrisiko og forventet sannsynlighet for mislighold. Her vektlegges forhold som betjeningsevne, betjeningsvilje og sikkerhet. Det blir også tatt hensyn til lokal forankring og bankens kjennskap til den enkelte kunde.

Bankens kreditthåndbok med kredittstrategi, -policy og rutiner er utarbeidet med utgangspunkt i Basel II-regelverkets anbefalinger for god kredittstyring, tilpasset Fana Sparebanks størrelse. Kreditthåndboken underlegges revisjon og forbedring ved behov.

Styret anser den generelle risikoen for tap i bedriftsmarkedet som redusert i 2011 fra et høyere nivå i den foregående 3-årsperioden. Positiv utvikling i realøkonomien i Norge har medført reduserte nedskrivninger og tap på utlån i bedriftsmarkedet i perioden. Tapene i 2011 viser netto inngang fra beregnede gruppenedskrivninger. De er redusert som følge av en forbedret risikoprofil i bedriftsporteføljen. Individuelle nedskrivninger er redusert, hovedsakelig som følge av at tidligere perioders nedskrivninger er konstatert i 2011, samt ved tilbakeføring av foretatte nedskrivninger fra tidligere perioder. Banken forventer lave tap i bedriftsmarkedet i 2012. Banken har opprettholdt noe høynet beredskap etter finanskrisen i 2008 - 2009, blant annet gjennom ressurser til å håndtere tapsutsatte og misligholdte engasjement.

6.3 Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av bankens åpne posisjoner i rente- og egenkapitalmarkedet. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i markedspriser. Banken har ubetydelig valuta-

risiko. Samlet sett representerer markedsrisikoen en relativt liten del av bankens totale risiko. Banken har fastsatt egne rammer for markedsrisiko.

6.4 Renterisiko

Renterisikoen oppstår dersom rentebindingstiden er ulik for bankens eiendeler og gjeld. Banken tilstreber seg å ha minst mulig renterisiko. Referansen for måling av renteeksponering er 3-månedersrenten. Bankens eksponering for renterisiko var stabil på et lavt nivå gjennom året.

6.5 Kursfallsrisiko

Banken har finansiell risiko knyttet til endringer i markedsverdien på investeringer i aksjer og grunnfondsbevis. Banken har begrensede rammer for eksponering i aksjer og lignende verdipapirer, og porteføljen er godt diversifisert.

Styret anser kredittrisikoen ved eksponering i rentebærende verdipapirer som liten. Bankens overskuddslikviditet er plassert i en bredt diversifisert portefølje av finansielle instrumenter fra utstedere med høy kredittverdighet. Forvaltningen skjer i vesentlig grad ved plasseringer i statssertifikater, obligasjoner med fortrinnsrett, ordinære obligasjoner utstedt av finansinstitusjoner, samt rentefond med høy grad av risikospredning og likviditet.

6.6 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er definert som risiko banken har for tap ved ikke å overholde egne betalingsforpliktelser til rett tid. Styrets strategier for å redusere bankens likviditetsrisiko er å ha innskudd fra publikum som bankens primære likviditetskilde, tilstrebe en balansert forfallsstruktur for bankens finansiering, samt ha en god balansesammensetting og fokus på diversifisering av finansieringskildene.

Konsernets fundingstrategi er basert på å utnytte mulighetene som ligger i å utstede obligasjoner med fortrinnsrett for dekning av de langsiktige innlånene. Dette realiseres ved hjelp av datterselskapet Fana Sparebank Boligkreditt AS. Boligkredittobligasjonene er konsernets hovedfinansieringskilde utenom publikumsinnskudd.

Bankens fastlagte rammer for likviditetsstyring er samlet i et strategidokument som tas opp til årlig fornyelse. Det er utarbeidet beredskapsplaner i tråd med likviditetsforskriften.

På operasjonelt nivå overvåkes likviditetsrisikoen av bankens Balansestyringskomité. Komiteen møtes regelmessig. Komiteen ledes av administrerende banksjef, og består for øvrig av lederne for bankens forretningsområder i tillegg til regnskapssjef og risk manager. Komiteens mandat er å holde overoppsyn med utførelsen av bankens fundingaktivitet, samt å

sikre god informasjon i bankens ledelse om likviditets-situasjonen til enhver tid.

Likviditetssituasjonen måles blant annet ved likviditetsindikatorer. Dette er mål på i hvilken grad bankens langsiktige forpliktelser er dekket av kort- eller langsiktig finansiering. Styret har fastsatt at banken skal oppfylle kravene til moderat avvik, målt etter Finanstilsynets anbefalinger.

Videre har styret fastsatt at banken skal ha som målsetting å ha likviditet til å dekke bankens forpliktelser uten tilførsel av kapital utenfra i en periode på tolv måneder med normaldrift.

Fra 3. kvartal 2011 startet Fana Sparebank rapportering av Liquidity Coverage Ratio (LCR) til Finanstilsynet.

6.7 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som potensielle tap banken kan påføres som en konsekvens av svakheter eller feil ved prosesser og systemer, menneskelig svikt, eller eksterne hendelser. Tapene kan påføres ved kvalitetsbrister i bankens løpende drift, og tap av renommé, som igjen medfører tap av inntekter. Det operative ansvaret for kvalitet i egen drift ligger hos linjeledere.

Banken har ikke hatt operasjonelle tap av betydning siste år. For å minimalisere operasjonelle tap har banken kontinuerlig fokus på å heve kvaliteten i bankens internkontrollrapportering, samt styring av restrisiko.

INTERNREVISJON

Banken har hatt egen internrevisjon siden 2007. Revisjonsselskapet PwC er engasjert for å utføre denne tjenesten.

COMPLIANCE

Bankens compliancefunksjon ledes av bankens juridiske avdeling. Compliance har ansvar for å gi råd til ledelsen om etterlevelse av lover, regler og standarder som banken skal drive sin virksomhet etter. Funksjonen skal også proaktivt identifisere, dokumentere og vurdere compliancerisiko knyttet til bankens forretningsmessige aktiviteter.

6.8 Basel II-regelverk

Fana Sparebank har utarbeidet en totalrisikomodell som utgangspunkt for beregning av bankens kapitalbehov - ICAAP i henhold til regelverket slik det beskrives i Basel II, pilar 2. Banken har identifisert og beskrevet følgende risikoområder som legges til grunn ved beregningen av kapitalbehovet: Kredittrisiko, konsentrasjonsrisiko, operasjonell risiko, forretningsmessig risiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko. Fana Sparebank har valgt de enkleste tilnærmingene, det

vil si standardmetoden med hensyn til kredittrisiko, og basismetoden for operasjonell risiko. Beregnet kapitalbehov for kredittrisiko etter standardmetoden er økt med et tillegg for konsentrasjonsrisiko. For de øvrige risikoområdene er det lagt til grunn både simuleringer basert på ulike scenarioer i tillegg til metoder som er beskrevet i Finanstilsynets moduler for ulike risikoområder.

Målingen av ICAAP er basert på bankens inngående balanse for regnskapsåret. I løpet av 1. kvartal 2011 ble kapitalbehovet beregnet til 752 millioner kroner. Faktisk ansvarlig kapital utgjorde 1.011 millioner kroner ved begynnelsen av året, slik at bankens bufferkapital ble 259 millioner kroner eller 26 prosent av bankens ansvarlige kapital. Styret er opptatt av tilstrekkelig kapitalisering ut fra risiko i virksomheten og forventet vekst i 2012, og vurderer blant andre tiltak bruk av finansielle instrumenter i soliditetssammenheng.

Totalrisikomodellen og beregningen av kapitalbehovet i henhold til Basel II-reglementet er beskrevet i et eget ICAAP-dokument.

Banken vil løpende evaluere kost/nytte i forbindelse med overgang til mer avanserte metoder. Finanskrisen viste blant annet at flere variabler som anvendes i stresstesting av bankens data, måtte revurderes i senere modeller.

En nærmere presentasjon av beregningen av kapitalbehovet etter ICAAP er vist i en egen seksjon av årsrapporten.

7 Organisasjon, opplæring og arbeidsmiljø

Fana Sparebanks HR-strategi bygger opp under bankens visjon og verdigrunnlag. Vår overordnede målsetting er å være en foretrukket arbeidsplass for kompetente, motiverte og resultatorienterte medarbeidere.

Det er utarbeidet handlingsplaner for HMS-arbeidet i Fana Sparebank.

7.1 Arbeidsmiljø og sykefravær

Arbeidsmiljøet i banken vurderes å være godt. Det gjennomføres to medarbeidermålinger i året for å kartlegge arbeidsmiljøet. Banken oppnår generelt sett høy score og målingene viser en positiv utvikling.

Det totale sykefraværet viser en økning fra 5,5 prosent i 2010 til 7,35 prosent i 2011. Det egenmeldte fraværet er lavt, og legemeldt fravær skyldes utenforliggende årsaker. Det er ikke registrert skader som skyldes arbeidsulykker eller arbeidsbelastning i løpet av året.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært meget konstruktivt og bidratt positivt til driften og resultatet i 2011.

Styret er opptatt av at banken har gode arbeidsvilkår, idet dette bygger opp under oppfatningen av at

medarbeiderne og den kompetansen de representerer, er bankens viktigste ressurs.

7.2 Kompetanseutvikling

Kompetanse ansees å være et viktig konkurransefortrinn for Fana Sparebank. Banken har videreført satsingen på langsiktig kompetanseutvikling både gjennom utstrakt fag- og salgstrening, så vel som lederutvikling.

I 2011 har det vært gjennomført en rekke opplæringstiltak både i regi av egne og eksterne krefter. Det er fortsatt fokus på å imøtekomme kompetansekravene som stilles til autorisering av finansielle rådgivere. Ved årsskiftet har banken 32 medarbeidere som er ferdig autoriserte finansielle rådgivere. Bankens satsning innen forsikringssalg har også medført et omfattende behov for opplæring i nye forsikringsprodukter med tilhørende systemer.

7.3 Likestilling

Blant bankens medarbeidere er kjønnsfordelingen 60 prosent kvinner og 40 prosent menn.

Banken har som målsetting å tilstrebe en jevnere fordeling mellom kjønnene på alle nivåer. Ved bankens salgsavdelinger er 6 av 8 ledere kvinner, mens det for andre deler av mellomleder- og fagsjefsiktet, samt i bankens øverste ledergruppe fortsatt er overvekt av menn. Ved rekruttering tas det hensyn til eksisterende kjønnsbalanse når kompetansekrav ellers er oppfylt. Bankens programmer for kompetanseøkning og opplæring forventes å styrke muligheten for intern rekruttering av kvinner til ledende stillinger.

Bankens styre består av seks medlemmer. To av de valgte medlemmene er kvinner.

7.4 Diskriminering

Gjennom drift, rekruttering og utøvelsen av virksomheten ansees banken å opptre i tråd med diskrimineringslovens formål, herunder å gi like muligheter og rettigheter, samt å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

7.5 Øvrige forhold

Systemer og rutiner for sikkerhet er i samsvar med de krav som stilles i forskrift om Helse, Miljø og Sikkerhet.

Banken har ingen særskilt FoU-aktivitet.

YTRE MILJØ

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø utover det som ansees å være normalt for en virksomhet av denne type. Ved bankens hovedkontor er det iverksatt energiøkonomiserende tiltak i form av døgnbasert ventilasjons- og temperaturkontroll. Banken har avtale om leveranser av el-kraft som

erstatte oljefyring så lenge det er tilgang på tilfeldig kraft. Det utøves kildesortering av papir-, rest- og farlig avfall. Det er inngått avtale om innsamling og resirkulering av alt utrangert IT-utstyr. Det er etablert en ladeplass for elbil på bankens område.

Bankens utlånsvirksomhet gir indirekte påvirkningsmulighet i miljøforhold. Miljørelatert risiko vurderes på lik linje med annen type risiko. I kredittsaker vurderes kundenes holdning og evne til å etterleve pålagte eller forventede miljøkrav. Banken finansierer ikke virksomhet som ikke har nødvendig godkjenning fra offentlige miljøvernmyndigheter.

7.6 Personal

Det ble utført 124 årsverk i Fana Sparebank i 2011, mot 125 i 2010. Banken har ved utgangen av året 129 ansatte. I Fana Sparebank med datterselskaper ble det utført 161 årsverk. Ved utgangen av året hadde konsernet totalt 167 ansatte. I 2010 var det i konsernet 171 ansatte, og det ble utført 164 årsverk.

8 Datterselskaper

8.1 Fana Sparedata AS

Selskapet er 100 prosent eid av Fana Sparebank, og har en aksjekapital på 500.000 kroner. Formålet er å drive utleie av betalingsterminaler og kundeinstallerte terminaler tilknyttet banken. Selskapet har ingen ansatte. Årets resultat etter skattekostnader ble 273.167 kroner (283.632).

8.2 Fana Sparebank Eiendom AS

Selskapet er 100 prosent eid av Fana Sparebank og har en aksjekapital på 5.758.000 kroner. Selskapet driver både bolig- og næringsmegling. Selskapet har ved utgangen av 2011 23 ansatte. Det er utført 22 årsverk (20,4). I 2011 opplevde selskapet god utvikling med en omsetningsøkning på cirka 35 prosent. Årets resultat etter skattekostnader ble 4.038.437 kroner (2.024.874).

8.3 Fana Sparebank Regnskap AS

Selskapet er 100 prosent eid av Fana Sparebank og har en aksjekapital på 500.000 kroner. Selskapet er regnskapsfører for en rekke små og mellomstore virksomheter. Det er ved utgangen av 2011 16 ansatte i selskapet, og det ble utført 15,6 årsverk (16,4). Selskapet er lokalisert på Midtun og i Åsane. Årets resultat etter skattekostnader ble 8.866 kroner, mot et underskudd på 101.225 kroner i 2010.

8.4 Fana Sparebank Boligkreditt AS

Boligkredittselskapet er et 100 prosent eid datterselskap med en aksjekapital på 240 millioner kroner. Selskapet ble opprettet i 2009 med formål å overta deler av morbankens boliglånsportefølje. Selskapet har ingen ansatte, men har inngått en avtale med

Fana Sparebank for drift og administrasjon av virksomheten. Finansieringen skjer gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Årets resultat etter skattekostnader ble 5.922.805 kroner (3.791.000).

8.5 Kinobygg AS

Fana Sparebank eier 86,4 prosent av aksjene i eien-
domsselskapet Kinobygg AS. Aksjekapitalen er 114.600
kroner. Selskapet står som eier og utleier av bankens
lokaler ved Fanatorget. Selskapet har ingen ansatte.
Årets resultat etter skattekostnader ble 237.655 kroner
(544.618).

9 Disponering av resultat i morbank

Årets resultat på 46,1 millioner kroner blir tillagt
sparebankens fond. Dette utgjør 0,36 prosent av
gjennomsnittlig forvaltningskapital i morbank. Styret
foreslår at årets avsetting til gaver og allmennyttige
formål skal være på 2 millioner kroner.

10 Utsikter for 2012

De økonomiske utsiktene for 2012 synes å være preget
av betydelig høyere usikkerhet enn på meget lang tid.
Gjeldskrisen i Europa og utsiktene til svak økonomisk
utvikling i dette området vil kunne påvirke forhold
nasjonalt og lokalt gjennom lavere etterspørsel etter

norske varer og tjenester. Den finansielle uroen har
medført at bankenes innlån er blitt vesentlig dyrere
som følge av økte kredittrisikopåslag gjennom 2011.

Det lave rentenivået forventes å vedvare, hvilket vil
dempe konsekvensene av at bankenes økte innlåns-
kostnader gradvis vil bli gjenspeilet i kundenes låne-
betingelser. Dersom den svake økonomiske utviklingen
medfører høyere arbeidsledighet i Norge, øker imidler-
tid risikoen for mislighold og tap på utlån.

Styret har i samarbeid med administrasjonen
iverksatt en grundig gjennomgang og evaluering av
organisasjonen med tanke på å forbedre konsernets
kunderettede innsats. Salgsapparatet skal styrkes
gjennom videreføring av bankens nye kontorkonsept
der ressurser for å håndtere både privat- og nærings-
kundesegmentet blir tilført lokalkontorene. Dette er
tiltak som gjennomføres for å sikre banken en sterkere
markedsposisjon over tid.

Konkurransesituasjonen bankene i mellom er
fortsatt meget sterk, og det kreves evne og vilje til
omstilling for å møte utfordringene de nærmeste
årene. Styret retter i den anledning en særlig takk til
bankens dyktige og lojale medarbeidere for godt utført
arbeid i en krevende periode, og i særlig grad overfor
den enkelte for positiv vilje til omstilling og utvikling.

Nesttun, 31. desember 2011

5. mars 2012

i styret for Fana Sparebank

Nils Magne Fjereide
Styrets leder

Peter Frølich
Styrets nestleder

Janniche Daae Tønjum
Styremedlem

Arnt Hugo Knudsen
Repr. for ansatte

Tom Erling Rønning
Styremedlem

Anne-Merete Ask
Styremedlem

Nils Martin Axe
Adm. banksjef

Regnskap og noter

	Side
Resultatregnskap og balanse	18
Kontanstrømoppstilling	20
Endringer i egenkapitalen	21
1 Regnskapsprinsipper	22
2 Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	27
Resultatregnskap	
3 Segmentrapportering	28
4 Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	29
5 Provisjonsinntekter	29
6 Provisjonskostnader	29
7 Utbytte og netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	30
8 Andre inntekter	30
9 Personal- og generelle adm. kostnader	31
10 Andre driftskostnader	31
11 Skattekostnader	32
Balanse	
12 Virkelig verdi på finansielle instrumenter	33
13 Kontanter, innskudd i Norges Bank	33
14 Utlån	35
15 Utlån og garantier fordelt på kundegrupper og geografisk område	36
16 Utlån, garantier og tap på utlån fordelt på næringer	37
17 Misligholdte, tapsutsatte engasjementer	37
18 Nedskrivninger på utlån og garantier	38
19 Kredittrisiko og risikoklassifisering, Bedriftsmarked	39
20 Kredittrisiko og risikoklassifisering, Privatmarked	40
21 Kredittrisiko - pantsikkerhet i bolig	41
22 Finansielle derivater	41
23 Rentebærende verdipapirer	42
24 Aksjer, andeler, egenkapitalbevis og tilknyttede selskap, morbank	43
25 Aksjer, andeler, egenkapitalbevis og tilknyttede selskap, konsern	45
26 Datterselskaper	46
27 Immaterielle eiendeler	47
28 Varige driftsmidler	47
29 Gjeld	48
30 Annen gjeld	49
31 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader	49
32 Avsetninger og pensjonsforpliktelser	52
33 Kapitaldekning	52

	Side
Opplysninger om risiko	
34 Risikoforhold	53
35 Markedsrisiko – stresstesting	54
36 Likviditetsrisiko/restløpetid	55
37a Renterisiko/reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter, morbank	57
37b Renterisiko/reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter, konsern	58
38 Rentefølsomhet	59
Øvrige opplysninger	
39 Transaksjoner med nærstående parter	59
40 Godtgjørslar og lån til ledende ansatte	60
41 Forretninger utenfor balansen, pantstillelser, betingede utfall og hendelser etter balansedagen	61
42 Operasjonelle leieforhold	61

Resultatregnskap

(i hele 1000 kr)

	Note	MORBANK		KONSERN	
		31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Rente- og kredittprovisjonsinntekter	4	485 253	459 141	570 543	489 307
Rentekostnader	4	297 734	266 395	364 944	285 573
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	4	187 519	192 746	205 599	203 734
Utbytte aksjer og grunnfondsbevis	7	6 790	6 443	4 834	5 733
Provisjonsinntekter og gebyrer	5	51 513	47 444	98 748	87 309
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	6	-6 359	-6 200	-6 359	-6 200
Netto gevinster/tap finansielle instrumenter	7	-21 728	8 114	-21 976	8 618
Andre inntekter	8	5 560	3 505	4 350	3 798
Andre driftsinntekter		35 776	59 306	79 597	99 257
Sum driftsinntekter		223 295	252 052	285 196	302 992
Personalkostnader	9, 31, 40	88 267	76 913	120 293	103 576
Administrasjonskostnader	9	37 106	36 383	47 238	44 326
Ordinære avskrivninger	27, 28	7 689	7 645	8 348	8 821
Andre driftskostnader	10	22 872	27 265	29 601	34 114
Driftskostnader		155 934	148 206	205 480	190 837
Driftsresultat før tap		67 361	103 846	79 716	112 154
Netto gevinst(-)/tap på utlån og garantier	18	-3 912	-6 938	-3 748	-6 588
Driftsresultat etter tap		71 273	110 784	83 464	118 742
Skattekostnad	11	25 215	31 562	29 271	33 881
Resultat etter skattekostnad		46 058	79 222	54 193	84 862
Majoritetsandel av periodens resultat				54 176	84 782
Minoritetsandel av periodens resultat				17	80
Totalresultat					
Resultat for perioden		46 058	79 222	54 193	84 862
Endring aksjer tilgjengelig for salg		-26	21 902	-26	21 902
Totalresultat for perioden		46 032	101 123	54 167	106 764
Majoritetsandel av periodens totale resultat				54 150	106 684
Minoritetsandel av periodens totale resultat				17	80

Balanse

(i hele 1000 kr)

Eiendeler	Note	MORBANK		KONSERN	
		31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Kontanter, innskudd i Norges Bank	13	140 380	121 547	140 384	121 560
Utlån til kredittinstitusjoner		194 672	187 623	7 230	16 706
Netto utlån til kunder	14-21	8 914 477	8 421 507	12 458 648	11 425 701
Finansielle derivater	22	10 414	10 974	10 414	10 974
Rentebærende verdipapir	23	3 122 975	3 234 561	2 322 975	2 234 561
Aksjer og egenkapitalbevis	24-25	218 636	211 780	222 430	215 804
Aksjer i datterselskap	26	262 960	163 914	0	0
Immatrielle eiendeler	27	14 062	2 675	14 147	2 764
Varige driftsmidler	28	88 614	90 565	94 120	96 241
Andre eiendeler		5 170	72 344	5 170	72 344
Forskuddsbetalte og opptjente renter		26 415	31 233	40 132	43 908
Sum eiendeler		12 998 775	12 548 723	15 315 650	14 240 562
Gjeld og egenkapital	Note	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Gjeld til kredittinstitusjoner	29	1 246 818	1 318 530	1 226 617	1 284 516
Innskudd fra kunder	29	8 425 243	8 192 684	8 419 054	8 187 101
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	29	2 022 226	1 766 418	4 319 600	3 463 348
Finansielle derivater	22	17 604	13 557	17 604	13 557
Annen gjeld	30	16 799	15 260	22 073	20 943
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter		46 638	57 888	58 621	67 701
Betalbar skatt	11	28 230	28 216	32 156	30 447
Utsatt skatt	11	4 487	7 882	4 328	7 592
Avsetninger og pensjonsforpliktelse	32	11 719	13 514	12 706	14 761
Sum gjeld		11 819 764	11 413 949	14 112 759	13 089 965
Minoritetsinteresser				996	1 071
Sparebankens fond		1 144 309	1 101 251	1 167 193	1 116 002
Gavefond		4 205	3 000	4 205	3 000
Verdiendring tilgjengelig for salg		30 497	30 523	30 497	30 523
Sum egenkapital	33	1 179 011	1 134 774	1 202 891	1 150 597
Sum gjeld og egenkapital		12 998 775	12 548 723	15 315 650	14 240 562
Forretninger utenom balansen	40				

Nesttun, 31. desember 2011

5. mars 2012

i styret for Fana Sparebank

NILS MAGNE FJEREIDE
Styrets leder

PETER FRØLICH
Styrets nestleder

TOM ERLING RØNNING
Styremedlem

ANNE-MERETE ASK
Styremedlem

ARNT HUGO KNUDSEN
Repr. for ansatte

JANNICHE DAAE TØNJUM
Styremedlem

NILS MARTIN AXE
Adm. banksjef

Kontantstrømoppstilling

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Rente-og provisjonsinnbetalinger fra kunder	470 116	374 364	582 296	404 530
Netto inn-/utbetalinger av lån til kunder	-468 974	639 773	-1 009 115	-1 186 954
Renteutbetalinger til kunder	-204 223	-171 693	-203 803	-169 411
Netto inn-/utbetalinger av innskudd fra kunder	240 966	792 103	220 159	792 955
Renteinnbetalinger sentralbanken	2 630	950	2 630	950
Innbetaling av utbytte	6 790	6 099	4 834	5 388
Netto inn-/utbetalinger ved omsetning av kortsiktige investeringer i aksjer	1 343	-31 310	1 325	-31 453
Utbetalinger drift	-155 353	-151 378	-203 827	-188 276
Utbetalinger skatter	-28 597	-24 869	-30 826	-26 244
Øvrige inntekter	0	0	46 025	40 158
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	-135 301	1 434 039	-590 302	-358 357
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Gevinst ved avgang aksjer tilgjengelig for salg	-18 866	0	-18 866	0
Utbetaling aksjer i datterselskaper	-99 046	-80 250	0	0
Kjøp av varige driftsmidler	-17 438	-13 992	-17 923	-14 703
Salg varige driftsmidler	0	573	0	573
Netto inn-/utbetalinger ved omsetning av rentebærende verdipapirer	100 744	-676 732	100 744	-676 732
Renteinntekter sertifikater plasseringer	100 499	77 269	79 539	77 269
Øvrige inntekter fra investeringsaktiviteter	5 560	3 505	5 560	3 505
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	71 453	-689 626	149 054	-610 087
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
Netto plassering/låneopptak kredittinstitusjoner	-114 890	-361 434	-80 876	-324 083
Netto inn-/utbetalinger på utlån til kreditinstitusjoner	112	-48	16 636	-6
Opptak av sertifikater og obligasjonsgjeld	1 300 485	385 898	1 699 935	2 082 529
Utbetaling ved tilbakebetaling av sertifikater og obligasjonsgjeld	-1 044 581	-700 000	-1 044 581	-700 000
Netto rentebetalinger på finansaktiviteter	-56 399	-52 731	-128 997	-73 892
Gaver	-2 045	-2 000	-2 045	-2 000
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	82 681	-730 315	460 072	982 549
Netto kontantstrøm for perioden	18 833	14 098	18 824	14 104
Netto endring i kontanter				
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse	121 547	107 449	121 560	107 456
Beholdning av kontanter ved periodens slutt	140 380	121 547	140 384	121 560
Netto endring i kontanter	18 833	14 098	18 824	14 104

Endringer i egenkapitalen

(i hele 1000 kr)

	MORBANK				KONSERN				
	<i>Spare- bankens fond</i>	<i>Gave- fond</i>	<i>Verdi- endring tilgjeng. for salg</i>	<i>Sum</i>	<i>Spare- bankens fond</i>	<i>Gave- fond</i>	<i>Verdi- endring tilgjeng. for salg</i>	<i>Min.int.</i>	<i>Sum</i>
EK 31.12.09	1 025 029	2 000	8 621	1 035 650	1 034 246	2 000	8 621	1 008	1 045 875
Gavefond vedtatt forstanderskapsmøte	-3 000	3 000		0	-3 000	3 000			0
Belastet gavefondet		-2 000		-2 000		-2 000			-2 000
Minoritetsandel av utbetalt utbytte for 2009				0				-17	-17
Kostnader kapitalutvidelse i datter					-33				-33
Resultat etter skattekostnad	79 222			79 222	84 782				84 782
Verdiendring tilgjengelig for salg			21 902	21 902			21 902	80	21 982
Totalresultat for perioden	79 222		21 902	101 124	84 782		21 902	80	106 764
EK 31.12.10	1 101 251	3 000	30 523	1 134 774	1 116 002	3 000	30 523	1 071	1 150 597
Gavefond vedtatt forstanderskapsmøte	-3 000	3 000		0	-3 000	3 000			0
Belastet gavefondet		-1 795		-1 795		-1 795			-1 795
Minoritetsandel av utbetalt utbytte for 2010				0					0
EK - endring datter				0	14			-93	-79
Resultat etter skattekostnad	46 058			46 058	54 176			17	54 193
Verdiendring tilgjengelig for salg			-26	-26			-26		-26
Totalresultat for perioden	46 058		-26	46 032	54 176		-26	17	54 167
EK 31.12.11	1 144 309	4 205	30 497	1 179 011	1 167 193	4 205	30 497	995	1 202 891

Noter til regnskapet

Note 1 | Regnskapsprinsipper

Generelt

Fana Sparebank ble stiftet i 1878 og er lokalisert i Bergen kommune. Bankens hovedkontor er på Nesttun i Østre Nesttunvei 1, 5852 Bergen, Norge. I tillegg har banken avdelingskontor i Åsane, Bergen sentrum, Minde, Lagunen, Fanatorget og på Straume. Banken har ikke andre eiere enn bankens innskyttere.

Fana Sparebank konsern består av Fana Sparebank, Fana Sparebank Regnskap AS, Fana Sparebank Eiendom AS, Fana Sparedata AS, Fana Sparebank Boligkreditt AS og Kinobygg AS.

Fana Sparebanks hovedaktivitet er knyttet til tradisjonell sparebankvirksomhet med mottak av kundeinnskudd, utlån og betalingsformidling. Videre inngår boligkreditselskap, eiendomsmeglervirksomhet og regnskapservice som virksomheter organisert i egne datterselskaper.

Konsernets regnskap for 2011 ble gjennomgått og vedtatt på forstanderskapsmøte 15. mars 2012.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernregnskapet for Fana Sparebank er avlagt i samsvar med IFRS (International Financial Reporting Standards) godkjent av EU, samt ytterligere norske opplysningskrav som følge av regnskapsloven per 31.12.11.

Selskapsregnskapet avlegges etter samme regelverk som konsernregnskapet.

Regnskapet er basert på historisk kost med unntak av virkelig verdier vurdering for finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, og finansielle derivater og finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Regnskapet presenteres i norske kroner. Alle beløp i regnskap og noter avrundes til nærmeste tusen dersom annet ikke er angitt spesifikt.

Presentasjon av balansen er basert på likviditet, slik at alle eiendeler og forpliktelser presenteres i likviditetsrekkefølge.

Estimater

Utarbeidelse av konsernregnskapet medfører at ledelsen gjør vurderinger og benytter estimater og forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsippene og dermed regnskapsførte beløp for eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og forutsetninger gjennomgås og vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres. Se note 2 for videre omtale av estimater.

KONSOLIDERING

I konsernregnskapet for bankkonsernet inngår Fana Sparebank med fire heleide datterselskaper og et datterselskap hvor banken har en betydelig eierandel (over 80 %).

Investeringer i datterselskaper vurderes i selskapsregnskapet til anskaffelseskost.

Ved konsolidering slås finansregnskapet til mor og døtre sammen post for post ved at like poster for eiendeler, forpliktelser, egenkapital, inntekter og kostnader legges sammen.

Konserninterne investeringer, transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper blir eliminert. Regnskapsprinsipper i datterselskaper tilpasses når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Minoritetsinteresser blir presentert som egen post under egenkapitalen.

TILKNYTTET SELSKAP

Tilknyttet selskap er enhet hvor banken har en betydelig eierandel, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt med en eierandel på mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. Tilknyttet selskap bokføres etter egenkapitalmetoden i mor og konsernregnskap. Bankens andel av over-/underskudd resultatføres og tillegges balanseført verdi.

OMREGNING UTENLANDSK VALUTA

Fana Sparebank sine pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til kurs på balansedagen. Verdiendringer for slike poster som følge av endret kurs, resultatføres.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle instrumenter klassifiseres og måles i samsvar med IAS 39. Målingen av finansielle instrumenter er avhengig av hvordan instrumentene er klassifisert.

Finansielle instrument til virkelig verdi med verdiendring over resultatet

I denne kategorien inngår finansielle instrumenter holdt for trading og finansielle instrumenter som øremerkes ved første gangs innregning til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Finansielle instrumenter som holdes for trading karakteriseres av at de omsettes hyppig og at investeringene etableres med mål om kortsiktig gevinsttaking. Finansielle derivater til styring av renterisiko inngår også i denne kategorien.

Finansielle instrumenter som øremerkes ved første gangs innregning til virkelig verdi med verdiendring over resultatet omfatter sertifikater, obligasjoner, aksjer, aksjefond, fastrenteutlån, obligasjonslån med fast rente og fastrenteinnskudd. Instrumentene øremerkes til virkelig verdi fordi denne metoden for verdsetting reduserer i vesentlig grad inkonsistent måling som ellers ville oppstå. Dette medfører at effekten av verdiendringer på finansielle instrumenter som styres samles vil reflekteres samtidig i resultatet.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi vil ved første gangs innregning, innregnes til virkelig verdi som normalt er transaksjonsprisen på handelsdagen. Instrumentene måles videre til virkelig verdi, og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg til virkelig verdi med verdiendringer mot egenkapitalen

Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg er ikke derivative finansielle instrumenter som vi velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i øvrige kategorier.

Konsernet har aksjer klassifisert i denne kategorien. Finansielle instrumenter i denne kategorien innregnes første gang til virkelig verdi inklusiv direkte transaksjonskostnader. Verdiendringer føres over totalresultatet inntil instrumentet selges (fraregnes) eller instrumentet nedskrives.

Verdivurdering – etterfølgende måling for finansielle instrument til virkelig verdi

Finansielle instrument til virkelig verdi og finansielle instrumenter tilgjengelig for salg vurderes til virkelig verdi etter første gangs balanseføring. Virkelig verdi er det beløpet en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp med, i en transaksjon mellom uavhengige parter.

Virkelig verdi på børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansedagen.

Finansielle instrumenter som ikke er børsnotert eller omsettes i et aktivt marked verdsettes etter ulike verdsettelsesteknikker. Ved verdsettelse finansielle instrumenter anvender konsernet modeller basert på data som er observerbare i markedet i den grad slike er tilgjengelige.

Ved beregning av virkelig verdi på enkelte ikke-standardiserte derivatkontrakter blir det innhentet kurser fra uavhengig kontraktsmotpart på balansedagen.

For konsernets egenkapitalinvesteringer som handles i ikke-aktive markeder, baseres virkelig verdi på balansetidspunktet på tilgjengelig regnskapsinformasjon og følgende vurderinger:

- Forutsetter fortsatt drift.
- Pris ved siste kapitalutvidelser, eller siste omsetning mellom uavhengige parter, justert for eventuell endring i markedsforholdene siden kapitalutvidelsen/omsetningen.
- Virkelig verdi basert på investerings egenkapital.

Finansielle instrumenter fraregnes når rettighet til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller er overført ved realisasjon.

Når verdipapir klassifisert som tilgjengelig for salg selges, tilbakeføres samlet verdiregulering som tidligere er ført over totalresultatet. Realisert gevinst/tap føres over resultat. Nedskrivning under kostpris som følge av varig og vesentlig verdinedgang føres over resultat.

Lån og fordringer

Lån og fordringer er finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette og som ikke er notert i et aktivt marked. Lån og fordringer førstegangsinnregnes til virkelig verdi med fradrag for direkte transaksjonskostnader.

Lån med flytende rente verdsettes etter første måling til amortisert kost, og inntektene beregnes etter effektiv rentemetode. Ved effektiv rentemetode beregnes engasjementets effektive rente. Effektiv rente fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmen inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke dekkes av kunde, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med effektive renten.

Lån med fast rente blir vurdert til virkelig verdi (FVO). Virkelig verdi blir beregnet ved å neddiskontere kontantstrømmen i lånene med avkastningskrav utledet fra rentekurven på balansedagen.

Holde til forfall investeringer, balanseført til amortisert kost

Kategorien omfatter verdipapirer som banken har intensjon om og evne til å holde til forfall. Finansielle eiendeler som holdes til forfall blir førstegangsinnregnet til virkelig verdi tillegg direkte henførbare transaksjonsutgifter. Etter førstegangsinnregning blir eiendelene målt til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentemetode, redusert med eventuelle tap ved verdifall. Fana Sparebank har pr balansetidspunktet obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Fana Sparebank Boligkreditt AS i denne porteføljen.

Verdifall – nedskrivninger av finansielle eiendeler

Nedskrivninger av finansielle eiendeler, herunder individuelle- og gruppe nedskrivninger, er regnskapsestimater. Nedskrivninger for tap foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Som objektive bevis regnes blant annet: vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd. For grupper kan det i tillegg være nasjonale og lokale økonomiske forhold som korrelerer med renteøkning til kunder, økning i arbeidsløshet, reduksjon i boligpriser, negative hendinger i en bransje og lignende. En finansiell eiendel anses å være utsatt for verdifall dersom de objektive bevisene har en negativ effekt på estimert fremtidig kontantstrøm for eiendelen.

For ytterligere omtale av metode for individuelle- og gruppe nedskrivninger, se note 2 *Viktige regnskapsmessige og skjønnsmessige vurderinger*.

Finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser med flytende rente er balanseført til amortisert kost. Amortisert kost er det beløp som instrumentet ble målt til ved første gangs innregning med fradrag for betalte avdrag og med tillegg eller fradrag for akkumulert amortisering av enhver forskjell mellom

kostpris og pålydende. Amortiseringen skjer ved bruk av effektiv rente. Ved tilbakekjøp av finansielle forpliktelser med flytende rente blir forskjellen mellom balanseført verdi og betalt vederlag resultatført.

Finansielle forpliktelser med fast rente blir balanseført til virkelig verdi (FVO). Dette gjelder obligasjonsgjelden med fast rente og innskudd med fastrente. Ved etterfølgende målinger blir markedspriser for obligasjonsgjelden innhentet på balansedagen fra børs eller ulike meglere. Verdiendring føres over resultatet.

Virkelig verdi på fastrenteinnskudd blir beregnet ved å neddiskontere kontantstrømmen i innskuddene med avkastningskrav utledet fra rentekurven på balansedagen. Kreditspread på innskudd endres ut fra en helhetsvurdering basert på observerte endringer i markedet samt interne vurderinger. En endring i kreditspread vil påvirke avkastningskravet ved at tillegget som blir lagt på renten endres.

Fana Sparebank deltar i et garantikonsortium i Eksportfinans som skal avlaste Eksportfinans sin likviditetsportefølje for verditap for kredittisiko. Denne garantien er et derivat vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi baseres på rapporter mottatt fra Eksportfinans som viser Fana Sparebank sin andel av verdifall.

PRESENTASJON I BALANSE OG RESULTATREGNSKAP

Konter og fordringer på sentralbanker

Konter er definert som konter og innskudd i Norges Bank.

Utlån

Utlån balanseføres, avhengig av motpart, enten som utlån til kunder, eller som utlån til kredittinstitusjoner, uavhengig av verdimålingsprinsipp.

Renteinntekter utlån inkluderes i netto rente- og kredittprovisjonsinntekter, ved bruk av effektiv rentemetode, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Periodiserte renter inngår i netto utlån i balansen.

Endringer i kontantstrømmer som kan knyttes til identifiserte objektive bevis for verdifall på balansedagen, inngår i verdiendringer på utlån (se tidligere omtale under regnskapsprinsipper).

Øvrige verdiendringer på porteføljen av fastrenteutlån som vurderes til virkelig verdi, inngår i linjen "Netto gevinster/tap finansielle instrumenter".

Sertifikater og obligasjoner

I denne kategorien inngår alle sertifikater og obligasjoner. Porteføljen omfatter både sertifikater og obligasjoner inkludert i tradingporteføljen, sertifikater og obligasjoner definert som eiendeler balanseført til virkelig verdi med verdiendring over resultatet og sertifikater og obligasjoner som holdes til forfall. Renteinntekter knyttet til disse porteføljene som målt etter den effektive rente metoden inngår i "Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter". Øvrige verdiendringer inngår i "Netto gevinst/tap finansielle instrumenter".

Andeler i pengemarkeds- og obligasjonsfond blir også presenter under denne kategorien.

Kursutvikling gjennom året på pengemarkeds- og obligasjonsfond inngår i "Netto rente og kredittprovisjonsinntekter". Ved utgangen av året blir det utbetalt en avkastning i form av nye andeler. Avkastningen inngår i "Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter". Kursendring på pengemarkeds- og obligasjonsfondene, eksklusive påløpte renter, inngår i "Netto gevinst/tap finansielle instrumenter".

Aksjer og andeler

I denne kategorien inngår aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet og aksjer tilgjengelig for salg med verdiendring over totalresultatet.

Verdiendringer på aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet inngår i "Netto gevinst/tap finansielle instrumenter".

Verdiendring på aksjer tilgjengelig for salg føres over totalresultatet. Nedskrivning foretas når det er objektive indikasjoner på at eiendelen har falt i verdi. Dersom verdinedgangen ansees som vesentlig eller langvarig vil den akkumulerte verdien som er ført over totalresultatet og fond for

urealiserte gevinster (differansen mellom anskaffelseskost og løpende virkelig verdi fratrukket nedskrivning som tidligere er innregnet i resultatet og eventuelle amortiseringsbeløp) fjernes fra fond for urealiserte gevinster og innregnes i resultatet. Resultatført nedskrivning for en investering i et egenkapitalinstrument reverseres over totalresultatet ved en verdioppgang.

Finansielle derivater

Finansielle derivater er avtaler om kjøp og salg av finansielle instrumenter som er avledet av andre underliggende objekt. Banken benytter rente-avtaler (swap) for styring av renterisikoen for fastrenteinstrumenter (utlån/funding).

Finansielle derivater presenteres som en eiendel dersom verdien er positiv og som en forpliktelse dersom verdien er negativ. Verdiendringen føres over resultatet.

Renteinntekter og kostnader for finansielle derivater inngår i "Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter". Øvrige verdiendringer inngår i "Netto gevinst/tap finansielle instrumenter".

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder, uavhengig av verdimalingsprinsipp.

Rentekostnadene inngår i "Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter". Øvrige verdiendringer inngår i "Netto gevinst/tap finansielle instrumenter".

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, omfatter utstedte sertifikater og obligasjoner. Rentekostnadene inngår i "Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter". Øvrige verdiendringer inngår i "Netto gevinst/tap finansielle instrumenter".

Bygg og andre varige driftsmidler

Varige driftsmidler innbefatter eiendommer, tomter og driftsmidler. Varige driftsmidler måles til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler selges eller avhendes, blir balanseført verdi fraregnet og eventuelt tap eller gevinst resultatføres.

Bankens bygninger er blitt dekomponert og delt opp i vesentlige komponenter med ulik avskrivningstid.

Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet brukstid innenfor følgende rammer:

Eiendommer

Bygg	50 år
Tekniske installasjoner (VVS, elkraft m.m.)	25 år
Tele og automatisering	10 år
Andre installasjoner (f. eks. heis)	20 år
Tomter	avskrives ikke
Maskiner	3-5 år
Inventar	3-5 år
EDB-utstyr	3-5 år
Transportmidler	5 år

Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig.

Immaterielle eiendeler

Programvare som spesialtilpasses bankens systemer blir, sammen med implementeringskostnader, balanseført som immateriell eiendel. Investeringen avskrives normalt over 3 år, men det blir foretatt en løpende vurdering hvorvidt den økonomiske verdien er lavere enn bokført verdi og hvorvidt det er behov for nedskrivning.

Verdifall – nedskrivninger av ikke finansielle eiendeler

På balansedagen vurderes det om det er indikasjon på verdifall knyttet til balanseført verdi av ikke finansielle eiendeler. Er slike indikasjoner til stede vil gjenvinnbart beløp for eiendelen estimeres. Gjenvinnbart beløp for en eiendel er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Bruksverdi vil være neddiskonterte estimerte fremtidige kontantstrømmer fra eiendelen. Verdifall føres mot andre driftskostnader.

Inntektsføring/kostnadsføring

Renter, provisjoner og gebyrer tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i bankens balanse.

Bankgebyr, provisjoner og lignende som belastes kunden ved låneopptak, balanseføres og periodiseres over lånets løpetid (amortisert kost).

Inntekter av regnskapsføringstjenester skjer i takt med utførelse av tjenesten. Salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser balanseføres og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene. Meglerprovisjon inntektsføres når det er inngått bindende avtale mellom kjøper og selger. Dette skjer ved budaksept mellom partene.

Opptjente ikke innbetalte inntekter periodiseres og føres som fordring i balansen.

Utbytte fra aksjer og grunnfondsbevis inntektsføres det år det mottas. Utbytte fra datterselskap inntektsføres i selskapsregnskapet det året det blir vedtatt, i praksis blir dette året etter opptjeningsåret. I konsernregnskapet blir utbyttet eliminert.

Ved salg av aksjer, obligasjoner og sertifikater vurderes regnskapsmessig gevinst/tap i forhold til gjennomsnittlig anskaffelseskost.

Pensjonsforpliktelser

Konsernet har både ytelsesbaserte pensjonsordninger og innskuddsbaserte pensjonsordninger.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger:

Pensjonsforpliktelsen beregnes som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsytelsene som regnskapsmessig anses som opptjent på balansedagen. Virkelig verdi av pensjonsmidlene trekkes fra brutto forpliktelsen. Beregningene bygger på aktuariemessige og økonomiske forutsetninger om blant annet levealder, lønnsvekst og førtidspensjonering. Diskonteringsrenten baseres på ti års statsobligasjonsrente justert for å reflektere løpetiden på forpliktelsen. Aktuariemessig gevinst eller tap er amortisert over gjenværende gjennomsnittlig opptjeningsstid i en "korridor". IAS19 krever at den delen av estimatavviket som overstiger 10 % av det største av pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsen amortiseres over gjenværende opptjeningsstid. Pensjonsforpliktelsene knyttet til de ytelsesbaserte pensjonsordningene blir beregnet av uavhengig aktuar.

Innskuddsbaserte pensjonsordninger:

I tillegg til ytelsesplanen beskrevet over, har noen ansatte innskuddsbasert pensjonsordning. Tilskuddet til ordningen utgjør 5 % av lønn. Pensjonspremien innregnes som personalkostnad i resultatet i de perioder hvor ytelsen er utført av den ansatte.

Skatt

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt knyttet til årets resultat, eventuell betalbar skatt for tidligere år, skatt på formue, samt endring i utsatt skatt. Det beregnes utsatt skatt på midlertidige forskjeller i samsvarende med IAS 12 – inntektsskatt. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller en forpliktelse og eiendelens eller forpliktelsenes skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt,

og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp. De viktigste midlertidige forskjellene gjelder pensjoner, avskrivninger på driftsmidler og eiendommer og revurdering av enkelte finansielle eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel blir nettoført i bankkonsernets balanse.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter operasjonelle, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontanter er definert som kontanter og fordringer på sentralbanken.

Segmentrapportering

Konsernets virksomhetsområder er inndelt i segmentene bedriftsmarked (BM), privatmarked (PM), Finans og Ufordelt bankdrift for inntekter og kostnader som ikke direkte kan henføres til segmentene. Ufordelt bankdrift bl.a bankens strategiske. Fana Sparebank Boligkreditt AS blir hovedsakelig rapportert under segmentet PM. Videre rapporteres datterselskapene Fana Sparebank Eiendom AS og Fana Sparebank Regnskap AS som egne segmenter. Øvrige datterselskaper AS Kinobygg og Sparedata AS rapporteres samlet som et segment.

Segmentrapporteringen bygger på intern finansiell rapportering ut fra konsernets organisering.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område og rapportering på geografiske segmenter gir lite tilleggsinformasjon. Viktige eiendelsklasser (utlån) blir imidlertid fordelt geografisk i egen note under utlån.

VEDTATTE IFRS MED FREMTIDIG IKRAFTTREDELSESTIDSPUNKT

Det gjøres en rekke endringer og revisjoner i regnskapsstandardene internasjonalt. Nedenfor er listet opp nye/reviderte/tillegg til standarder som er offentliggjort, men ikke trådt i kraft for regnskapsåret 01.01 – 31.12.11. Kun standarder som er vesenlig for konsernet er medtatt.

Endring til IFRS 7 Finansielle instrumenter - opplysninger

Endringen vedrører notekrav i forbindelse med overføring av finansielle eiendeler som selskapet fortsatt har en involvering i, og tar sikte på å gi brukerne et bedre bilde av eksponeringen til foretaket som overfører de finansielle eiendelene. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. juli 2011 og senere. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2012. Det er ikke forventet at endringen vil få betydning for bankens eller konsernets finansielle stilling og resultat.

Endring til IFRS 7 Finansielle instrumenter - opplysninger

Endringene innebærer at foretak plikter å gi en rekke kvantitative opplysninger knyttet til motregning av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser. Opplysningskravene gjelder for alle innregnede finansielle instrumenter som er motregnet i henhold til IAS 32. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men er fortsatt ikke EU-godkjent. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2013. Det er ikke forventet at endringen vil få betydning for bankens eller konsernets finansielle stilling og resultat.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 vil erstatte dagens IAS 39. Prosjektet er delt opp i flere faser. Første fase knyttet til klassifikasjons- og målereglene er ferdigstilt fra IASB. I denne første fasen fremkommer det fra IFRS 9 at finansielle eiendeler som inneholder vanlige lånevilkår regnskapsføres til amortisert kost, med mindre en velger å føre dem til virkelig verdi, mens andre finansielle eiendeler skal regnskapsføres til virkelig verdi. Klassifika-

sjons- og målereglene for finansielle forpliktelser i IAS 39 videreføres, med unntak for finansielle forpliktelser utpekt til virkelig verdi med verdiendring over resultat (virkelig verdi-opsjon), hvor verdiendringer knyttet til egen kredittrisiko separeres ut og føres over andre inntekter og kostnader. IFRS 9 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2015 eller senere, men EU har ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 9 fra og med 1. januar 2015.

IFRS 10 Consolidated Financial Statements/Konsernregnskap (uoffisiell oversettelse)

IFRS 10 erstatter de delene av IAS 27 *Konsernregnskap og separate finansregnskap* som omhandler konsoliderte regnskaper, og SIC-12 *Konsolidering – foretak med særskilt formål*. IFRS 10 bygger på én enkelt kontrollmodell som skal anvendes for alle enheter. Innholdet i kontrollbegrepet er noe endret fra IAS 27. Avgjørende for om selskaper skal konsolideres etter IFRS 10 er om det foreligger kontroll. Kontroll foreligger når investoren har makt over investeringsobjektet; er utsatt for, eller har rettigheter til variabel avkastning fra investeringsobjektet; og evne til å bruke makt til å styre de aktiviteter hos investeringsobjektet som i vesentlig grad påvirker avkastningen. IFRS 10 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har foreløpig ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 10 fra og med 1. januar 2013.

Ettersom Fana Sparebank i sitt konsernregnskap stort sett har 100 % eide datterselskaper, forventer en ikke endring i hvilke enheter som konso-liderer inn i konsernregnskapet som følge av overgang til IFRS 10.

IFRS 11 Joint Arrangements/Fellesordninger

Denne standarden erstatter IAS 31 *Andeler i felleskontrollert virksomhet*, samt SIC-13 *Felleskontrollerte foretak - ikke-monetære overføringer fra deltakere*.

Det er ikke forventet at overgangen til IFRS 11 vil ha noen betydning for Fana Sparebank, da banken ikke har investeringer i virksomheter som er felles kontrollert.

IFRS 13 Fair Value Measurement/Måling av virkelig verdi

Standarden angir prinsipper og veiledning for måling av virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som andre standarder krever eller tillater målt til virkelig verdi. IFRS 13 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 13 fra og med 1. januar 2013.

Det er ikke forventet at overgangen til IFRS 13 vil få vesentlig betydning for bankens eller konsernets finansielle stilling og resultat, da hoved-prisnippene skissert i IFRS 13 i det alt vesentlig følges i dag.

Endringer til IAS 1 Presentasjon av finansregnskap

Endringen til IAS 1 var et krav om å gruppere inntekter og kostnader i oppstillingen over andre inntekter og kostnader på grunnlag av om de potensielt kan bli reklassifisert til resultatet eller ikke. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. juli 2012 eller senere, men EU har ikke godkjent endringene. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner endringene. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2013.

Endringen påvirker kun presentasjon av andre inntekter og kostnader og vil derfor ikke ha betydning for konsernet finansielle stilling og resultat.

Endringer til IAS 19 Ytelser til ansatte

Etter endringene i 2011 tillater IAS 19 ikke "korridormetoden" brukt for regnskapsføring av estimatavvik. Estimativvik skal nå regnskapsføres i sin helhet i oppstilling over andre inntekter og kostnader i den perioden

de oppstår. Endringen innebærer videre at pensjonskostnaden splittes mellom ordinært resultat og andre inntekter og kostnader. Forventet avkastning på pensjonsmidlene skal beregnes ved bruk av diskonteringsrenten som beregnes ved brutto pensjonsforpliktelse. Periodens opp-tjente pensjonsrettigheter og netto rentekostnad presenteres under det ordinære resultatet, mens "remeasurements" så som estimatavvik blir presentert under andre inntekter og kostnader i totalresultatet. Videre er opplysningskravene relatert til ytelsesbaserte pensjonsavtaler endret. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent endringene. Tidligere anvendelse er tillatt, dersom EU godkjenner endringene. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2013.

Det er forventet at endringene til IAS 19 vil medføre en reduksjon av bankens egenkapital, ettersom det er akkumulert et betydelig estimatavvik. Standarden vil også ha påvirkning på bankens fremtidige pensjonskostnad.

Endringer til IAS 27 (Revidert) Separate Financial Statements /
Separat finansregnskap (uoffisiell oversettelse)

Som følge av introduksjonen av IFRS 10 og IFRS 12 ble det gjort endringer i IAS 27 som samordner standarden med de nye regnskapsstandardene. IFRS 10 *Consolidated Financial Statements* erstattet de delene av IAS 27 som omhandler konsernregnskap. IAS 27 omhandler nå bare selskapsregnskapet, og vil derfor ikke være aktuell for konsernregnskapet etter ikrafttreddelsen. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent endringene. Tidligere anvendelse er tillatt, dersom EU godkjenner endringene. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2013.

Det er vurdert at endringen ikke vil ha vesentlig betydning for konsernet.

Endringer til IAS 32 Finansielle instrumenter – presentasjon

IAS 32 er endret for å klargjøre innholdet i "currently has a legally enforceable right to set-off" og også klargjøre anvendelsen av IAS 32s motregningskriterier for oppgjørssystemer som eksempelvis clearing house-systemer som anvender mekanismer for bruttooppgjør som ikke skjer samtidig (simultaneously). Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere, men EU har ikke godkjent endringene. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner endringene og at endringene i IFRS 7 som krever opplysninger om motregning av finansielle instrumenter også oppfylles. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2014.

Endringen påvirker kun presentasjon av finansielle instrumenter og vil derfor ikke ha betydning for konsernet finansielle stilling og resultat.

Note 2 | Viktige regnskapsmessige og skjønnsmessig vurderinger

Banken og bankkonsernet utarbeider estimater og gjør antagelser og forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimatene som følger av dette vil sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater, antakelser og forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsperiode, drøftes nedenfor.

Virkelig verdi av finansielle derivater og andre finansielle instrument

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. Banken og konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på balansedagen. For finansiell eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg som ikke handles i aktive markeder (aksjer) brukes ulike tilnærminger for å finne virkelig verdi. Siste omsetningsverdi brukes dersom den er omsatt innenfor rimelig tid, alternativt siste emisjonskurs. Dersom det ikke eksisterer noen omsetning eller emisjon siste år brukes en enkel modell basert på selskapet egenkapital kombinert med skjønn.

Nedskrivninger på utlån

Nedskrivninger skal foretas hvis objektive bevis for verdifall kan identifiseres. Objektive bevis for verdifall på et utlån omfatter vesentlige finansielle problemer hos debitor, mislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, tilfeller der det anses som sannsynlig at debitor vil innlede gjeldsforhandlinger eller andre konkrete forhold som har inntruffet. Som kriterier for nedskrivning på grupper av utlån brukes tapserfaringer per kundegruppe med utgangspunkt i de respektive risikoklasser. Rentenivå, arbeidsledighet, eiendomspriser m.m. er faktorer som også vil påvirke de estimerte nedskrivningene.

Individuelle nedskrivninger

Dersom objektive bevis for verdifall kan identifiseres, beregnes nedskrivningen som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets opprinnelige internrente beregnet etter effektiv rente metode. Endring i kredittrisiko påvirker ikke internrenten. Individuelle nedskrivninger reduserer engasjementenes balanseførte verdi, og endringen i verdi klassifiseres som tapkostnad. Renten beregnet etter effektiv rentemetode på nedskrevet verdi av utlånet inngår i "netto rente og kredittprovisjonsinntekt".

Gruppenedskrivninger

Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle vurderinger for verdifall, vurderes samlet i grupper. Utlån som har blitt vurdert individuelt, men der tapsnedskrivninger ikke er foretatt blir også vurdert i grupper. Vurderingen baseres på objektive bevis for verdifall som har inntruffet på balansedagen, og som kan knyttes til gruppen.

Gruppenedskrivningene er i utgangspunktet basert på risikoklassifiseringsmatrisen og erfaringstall fra historiske tapsprosjenter fra individuelle nedskrivninger for de respektive risikoklasser i Privatmarkedet (PM) og Bedriftsmarkedet (BM). PM og BM er de overordnede gruppene i gruppenedskrivningsmodellen. Videre er det identifisert særskilte grupper som prosjektfinsiering i eiendomssegmentet (BM) samt tidlig mislighold (BM) og "makro" hendelser som påvirker betjeningsevne og verdi på sikkerheter (Incurred But Not Reported, IBNR). Gruppene er definert som utlån med like risikoegenskaper. I tillegg dekker gruppenedskrivningsmodellen garantier (BM). Banken har begrenset historisk informasjon om faktiske kontantstrømmer på gruppenivå som grunnlag for å estimere reduksjon i fremtidige kontantstrømmer. Banken bruker anledningen som IAS 39 gir til å anvende erfaring og forenklete beregninger for å estimere nedskrivningen på identifiserte grupper, herunder estimere nedskrivning som en andel av brutto balanseført utlån.

Gruppenedskrivninger reduserer engasjementenes balanseførte verdi, og periodens endringer resultatføres under "tap på utlån og garantier".

Nedskrivninger på tap konstateres og føres ut av balansen når:

- Mottatt tilbagemelding fra ekstern inkassator om at kunde ikke er søkegod
- Avvikling av konkursbo
- Avtale om gjeldsordning, dersom det foreligger usikret krav
- Banken fatter beslutning om endelig ettergivelse av krav.

Pensjonsforpliktelser

Nåverdien av pensjonsforpliktelser avhenger av fastsettelse av økonomiske og aktuarmessige forutsetninger. Enhver endring i disse forutsetningene påvirker balanseført beløp for pensjonsforpliktelsene og pensjonskostnaden. Ved valg av forutsetninger har konsernet tatt utgangspunkt i retningslinjene fra Norsk regnskapsstiftelse pr. desember 2011. Forutsetningen om diskonteringsrente er fastsatt med utgangspunkt i 10-års statsobligasjonsrente med et tillegg for å hensynta relevant løpetid for forpliktelsen. Forventet avkastning på pensjonsmidlene fastsettes ut fra hvordan pensjonsmidlene er investert og ut fra historisk avkastning. Den gjennomsnittlige avkastning på pensjonsmidlene har historisk vært noe høyere enn risikofri rente.

Banken og konsernet bruker dødelighetstabell K2005 i forutsetningene om levetid ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Andre grunnleggende forutsetninger for pensjonsforpliktelsene er årlig lønnsvekst, årlig regulering av pensjoner, forventet G-regulering og uttakstilbøyelighet av avtalefestet pensjon, AFP.

Note 3 | Segmentrapportering

(i hele 1000 kr)

Konsernets virksomhetsområder er inndelt i segmentene Privatmarked (PM), Bedriftsmarked (BM), Finans og Ufordelt bankdrift for inntekter og kostnader som ikke direkte kan henføres til segmentene. Ufordelt bankdrift dekker bl.a bankens strategiske investeringer og driftsmidler. Fana Sparebank Boligkreditt AS blir i all styrerapportering hovedsakelig rapportert som en del av segmentet PM. Datterselskapene Fana Sparebank Eiendom AS og Fana Sparebank Regnskap AS blir rapportert som egne segmenter. Øvrige datterselskaper rapporteres samlet som et segment i noten. Øvrige datterselskapet består av AS Kinobygg og Sparedata AS.

Segmentinndelingen baserer seg på bankens interne rapporteringssystemer. Forretningssegmentene bygger på bankens interne organisasjonskart og kundene blir plassert inn i de ulike forretningssegmenter på bakgrunn av virksomhet.

Tall for 2010 er omarbeidet ihht nye rapporteringsstruktur i 2011 slik at tallene er sammenlignbare.

Konserninterne transaksjoner, investeringer og mellomværende elimineres.

2011

Resultat	Privat- marked	Bedrifts- marked	Finans	Ufordelt bankdrift	Eiendoms- megling	Regnskaps- tjenester	Øvrige døtre	Elimine- ringer	Sum
Netto rente og kredittprovisjoner	137,0	65,1	3,5	-0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	205,6
Driftsinntekter	34,5	7,6	-16,4	1,5	44,6	12,4	2,8	-7,5	79,6
Driftskostnader	109,6	41,9	5,3	0,0	39,2	12,4	2,2	-5,1	205,4
Tap	0,9	-4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,7
Resultat før skatt	61,0	35,4	-18,2	1,4	5,6	0,0	0,6	-2,4	83,5

2010

Resultat	Privat- marked	Bedrifts- marked	Finans	Ufordelt bankdrift	Eiendoms- megling	Regnskaps- tjenester	Øvrige døtre	Elimine- ringer	Sum
Netto rente og kredittprovisjoner	129,2	71,8	1,5	1,3	0,0	0,0	0,0	-0,1	203,7
Driftsinntekter	34,6	4,9	8,1	7,0	33,0	12,5	3,4	-4,3	99,3
Driftskostnader	106,6	40,5	1,8	0,0	30,2	12,6	2,2	-3,2	190,8
Tap	0,3	-6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,6
Resultat før skatt	56,9	43,2	7,8	8,3	2,8	-0,1	1,2	-1,2	118,7

2011

Balanse	Privat- marked	Bedrifts- marked	Finans	Ufordelt bankdrift	Eiendoms- megling	Regnskaps- tjenester	Øvrige døtre	Elimine- ringer	Sum
Netto utlån	9 057,6	3 403,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,2	12 458,6
Andre eiendeler	0,0	0,0	2 346,7	490,4	21,5	5,2	9,3	-16,0	2 857,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	6 639,0	1 216,8	569,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,2	8 419,1
Annen gjeld og egenkapital	2 418,6	2 186,5	1 777,2	490,1	21,5	5,2	9,3	-11,8	6 896,6

2010

Balanse	Privat- marked	Bedrifts- marked	Finans	Ufordelt bankdrift	Eiendoms- megling	Regnskaps- tjenester	Øvrige døtre	Elimine- ringer	Sum
Netto utlån	8 343,7	3 085,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,1	11 425,7
Andre eiendeler	0,0	0,0	2 266,0	530,1	18,9	5,5	9,5	-15,1	2 814,9
Innskudd fra og gjeld til kunder	6 956,2	1 236,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,6	8 187,1
Annen gjeld og egenkapital	1 387,5	1 848,6	2 266,0	530,1	18,9	5,5	9,5	-12,6	6 053,5

Note 4 | Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	9 788	8 821	4 022	4 122
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder				
- vurdert til amortisert kost	352 524	355 337	470 448	415 456
- vurdert til virkelig verdi over resultatet	24 858	24 602	24 858	24 602
Renter på derivater knyttet til fastrenteutlån	-5 699	-6 834	-5 699	-6 834
Renter o.l. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer				
- vurdert til amortisert kost	25 293	22 427		
- vurdert til virkelig verdi over resultatet	47 418	27 118	45 819	24 288
Avkastning pengemarkedsfond	31 070	27 668	31 070	27 668
Andre renteinntekter og lignende inntekter	2	1	24	5
Renteinntekter og lignende inntekter	485 253	459 141	570 542	489 307
Renter og lignende kostnader på innskudd og gjeld til kredittinstitusjoner	36 181	48 493	35 711	46 396
Renter og lignende kostnader på innskudd og gjeld til kunder				
- vurdert til amortisert kost	174 557	146 780	184 517	146 570
- vurdert til virkelig verdi over resultatet	24 202	10 469	13 822	10 469
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer				
- vurdert til amortisert kost	47 384	31 202	115 471	52 663
- vurdert til virkelig verdi over resultatet	22 798	35 298	22 798	35 298
Renter på derivater knyttet til utstedte verdipapirer	-7 387	-12 822	-7 387	-12 822
Andre renter og lignende kostnader	0	6 975	12	6 999
Renter og lignende kostnader	297 734	266 395	364 944	285 573
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	187 519	192 746	205 599	203 734

Note 5 | Provisjonsinntekter og gebyrer

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Garantiprovisjon	1 752	3 141	1 742	2 851
Provisjon kredittformidling	1 721	1 737	1 721	1 737
Provisjon fondsforvaltning (salg eksterne fondsprodukter og verdipapirer)	2 078	2 193	2 078	2 193
Provisjon betalingsformidling	26 896	26 850	26 896	26 850
Provisjon salg forsikringsprodukter	6 318	4 782	6 318	4 782
Honorar regnskapsføring for kunder	0	0	12 257	11 978
Meglerprovisjon ved kjøp/salg av eiendom	0	0	43 536	32 871
Andre gebyrer og provisjoner	12 748	8 741	4 200	4 047
Provisjonsinntekter og gebyrer	51 513	47 444	98 748	87 309

Note 6 | Provisjonskostnader

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Gebyr BBS	3 778	4 013	3 778	4 013
Gebyr interbankgebyr	2 222	2 247	2 222	2 247
Gebyr andre	359	-60	359	-60
Provisjonskostnader	6 359	6 200	6 359	6 200

Note 7 | Utbytte og netto gevinst/tap på finansielle instrumenter

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Utbytte aksjer og grunnfondsbevis				
Utbytte datterselskap	2 205	898	0	0
Utbytte finansielle instrument trading	1 088	481	1 088	481
Utbytte finansielle instrument til virkelig verdi over resultat	0	0	249	187
Utbytte finansielle instrument tilgjengelig for salg	3 497	5 064	3 497	5 065
Utbytte aksjer og grunnfondsbevis	6 790	6 443	4 834	5 733
Netto gevinst/tap på finansielle instrument				
Netto gevinst/tap på aksjer trading	-3 526	1 610	-3 526	1 610
Netto gevinst/tap på finansielle derivater	-7 142	-4 759	-7 142	-4 759
Sum netto gevinst/tap finansielle instrument til virkelig verdi (trading)	-10 668	-3 149	-10 668	-3 149
Netto gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-5 419	3 117	-5 419	3 117
Netto gevinst/tap på aksjer	-4 834	3 037	-5 082	3 541
Netto urealisert gev/tap PM-fond	-3 913	-3 169	-3 913	-3 169
Netto gevinst/tap på valuta	1 461	1 434	1 461	1 434
Netto verdiendring utlån	6 645	4 286	6 645	4 286
Netto verdiendring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-435	1 307	-435	1 307
Netto verdiendring innskudd	-310	181	-310	181
Netto gevinst/tap finansielle instrument til virkelig verdi over resultat (FVO)	-6 805	10 193	-7 053	10 697
Netto gevinst/tap finansielle instrument tilgjengelig for salg	-4 255	1 070	-4 255	1 070
Netto gevinst/tap finansielle instrument tilgjengelig for salg	-4 255	1 070	-4 255	1 070
Netto gevinst/tap finansielle instrument til virkelig verdi	-21 728	8 114	-21 976	8 618

Note 8 | Andre inntekter

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Driftsinntekter faste eiendommer	1 603	811	89	159
Øvrige driftsinntekter	3 957	2 694	4 261	3 639
Andre inntekter	5 560	3 505	4 350	3 798

Note 9 | Personal og generelle administrasjonskostnader

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Personalkostnader				
Lønn til ansatte	64 368	64 064	90 452	85 950
Honorar styret	580	532	849	784
Honorar forstanderskapet	188	140	193	152
Honorar kontrollkomite	156	150	176	166
Arbeidsgiveravgift	10 852	10 416	14 768	13 534
Pensjonskostnader (note 31)	7 481	-2 409	8 681	-2 206
Øvrige personalkostnader	4 642	4 020	5 175	5 196
Personalkostnader	88 267	76 913	120 293	103 576
Administrasjonskostnader				
Opplæringskostnader	1 205	1 455	1 359	1 561
Datakostnader	24 194	22 358	24 791	22 434
Markedsføring	5 884	5 962	15 160	13 558
Frakt og porto	4 017	4 270	4 100	4 351
Andre administrasjonskostnader	1 806	2 338	1 828	2 422
Administrasjonskostnader	37 106	36 383	47 238	44 326

Note 10 | Andre driftskostnader

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Driftskostnader faste eiendommer	3 478	4 893	3 478	4 893
Ekstern revisjon	883	511	1 262	1 034
Kostnader leide lokaler	6 461	5 654	6 966	6 871
Avskrivning påkostning leide lokaler	313	373	313	373
Vedlikehold og kjøp av maskiner og annet utstyr	2 877	3 211	3 272	3 537
Egne transportkostnader	22	19	86	191
Andre fremmende tjenester	5 341	9 254	5 531	9 472
Øvrige driftskostnader	3 497	3 350	8 693	7 743
Andre driftskostnader	22 872	27 265	29 601	34 114
Honorar til valgt revisor				
Lovpålagt revisjon	558	455	755	703
Andre attestasjonstjenester	56	36	174	251
Sum revisjonstjenester	614	491	929	954
Andre tjenester	269	20	333	80
Sum honorarer valgt revisor	883	511	1 262	1 034

Sum honorarer valgt revisor er inklusiv mva med unntak av Fana Sparebank Eiendom AS og Fana Sparebank Regnskap AS.

Note 11 | Skattekostnader

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Kostnader ved periodeskatt (betalbar skatt)				
Inneværende periode	28 230	28 216	32 156	30 447
For lite/mye avsatt i skatt året før	380	-19	380	-20
Sum kostnader ved betalbar skatt	28 610	28 197	32 537	30 427
Kostnader ved endring utsatt skatt	-3 395	3 365	-3 266	3 454
Sum skattekostnad	25 215	31 562	29 271	33 881
Avstemming av skattekostnad mot ordinært resultat før skatt				
Resultat før skatt	71 273	110 785	83 464	118 742
Forventet inntektsskatt 28 %	19 956	31 020	23 370	33 248
Kostnader og inntekter uten skatteeffekt *)	1 579	-2 939	2 221	-2 847
Kostnadsført formueskatt	3 300	3 500	3 300	3 500
For lite/mye avsatt skatt året før	380	-19	380	-20
Årets skattekostnad	25 215	31 562	29 271	33 880
Effektiv skattesats	35,4 %	28,5 %	35,1 %	28,5 %
*) Innbefatter gevinst/tap på verdipapir under fritaksmetoden.				
Utsatt skattefordel/(utsatt skatt)				
Utsatt skattefordel/(utsatt skatt) pr. 1.1.	-7 882	-4 517	-7 592	-4 138
Endringer mot resultat	3 395	-3 365	3 265	-3 454
Utsatt skattefordel/(utsatt skatt) pr. 31.12.	-4 487	-7 882	-4 327	-7 592
Utsatt skatt i balansen vedrører følgende midlertidige forskjeller	2011	2010	2011	2010
Driftsmidler etc.	0	0	-25	-91
Pensjonsplikter	-3 223	-3 698	-3 499	-4 047
Verdipapir	-2 379	0	-2 379	0
Andre forskjeller	-56	0	-146	0
Skattereduserende forskjeller (midl. negative forskjeller)	-5 657	-3 698	-6 048	-4 138
Driftsmidler	7 664	7 476	7 896	7 711
Premiefond	1 960	1 960	1 960	1 960
Gevinst og tapskonto	8	10	8	10
Verdipapir	0	993	0	993
Øvrige finansielle instrumenter	511	911	511	911
Andre forskjeller	0	228	0	144
Skatteøkende forskjeller (midl. positive forskjeller)	10 144	11 579	10 375	11 730
Utsatt skatt pr. 31.12.	4 487	7 882	4 327	7 592
Utsatt skatt i resultatregnskapet vedrører endring i følgende midlertidige forskjeller	2011	2010	2011	2010
Driftsmidler	188	187	214	192
Pensjoner	475	3 825	547	4 068
Gevinst og tapskonto	-2	-3	-2	-3
Verdipapir	-3 372	13	-3 372	13
Øvrige finansielle instrument	-400	356	-400	356
Overgang ny utlånsforskrift	0	-1 205	0	-1 205
Andre forskjeller	-284	192	-253	33
Endring utsatt skatt	-3 395	3 365	-3 265	3 454

Note 12 | Virkelig verdi på finansielle instrumenter

(i hele 1000 kr)

	MORBANK				KONSERN			
	31.12.11		31.12.10		31.12.11		31.12.10	
	Balanse- ført verdi	Virkelig verdi	Balanse- ført verdi	Virkelig verdi	Balanse- ført verdi	Virkelig verdi	Balanse- ført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler								
Kontanter, innskudd i Norges Bank	140 380	140 380	121 547	121 547	140 384	140 384	121 560	121 560
Utlån til kredittinstitusjoner	194 672	194 672	187 623	187 623	7 230	7 230	16 706	16 706
Netto utlån, virkelig verdi	570 986	570 986	444 441	444 441	570 986	570 986	444 441	444 441
Netto utlån, amortisert kost	8 343 491	8 343 491	7 977 066	7 977 066	7 850 521	7 850 521	10 981 260	10 981 260
Netto utlån til kunder	8 914 477	8 914 477	8 421 507	8 421 507	8 421 507	8 421 507	11 425 701	11 425 701
Finansielle derivater	10 414	10 414	10 974	10 974	10 414	10 414	10 974	10 974
Obligasjoner til virkelig verdi (FVO)	2 322 899	2 322 899	2 434 460	2 434 460	2 322 975	2 322 975	2 234 561	2 234 561
Obligasjoner holde til forfall	800 076	793 640	800 101	792 840				
Rentebærende verdipapirer	3 122 975	3 116 539	3 234 561	3 227 300	2 322 975	2 322 975	2 234 561	2 234 561
Aksjer trading	10 668	10 668	14 902	14 902	10 668	10 668	14 902	14 902
Aksjer klassifisert til virkelig verdi (FVO)	13 031	13 031	16 557	16 557	16 825	16 825	20 581	20 581
Aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg	194 074	194 074	179 573	179 573	194 074	194 074	179 573	179 573
Andeler i tilknyttede selskaper	863	863	748	748	863	863	748	748
Sum aksjer, andeler og grunnfond	218 636	218 636	211 780	211 780	222 430	222 430	215 804	215 804
Sum finansielle eiendeler	12 601 554	12 595 118	12 187 992	12 180 731	11 124 940	11 124 940	14 025 306	14 025 306
Finansielle gjeldsinstrumenter								
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 246 818	1 246 818	1 318 530	1 318 530	1 226 617	1 226 617	1 284 516	1 284 516
Innskudd, virkelig verdi	900 930	900 930	588 700	588 700	900 930	900 930	588 700	588 700
Innskudd, amortisert kost	7 524 313	7 524 313	7 603 984	7 603 984	7 518 124	7 518 124	7 598 401	7 598 401
Innskudd fra kunder	8 425 243	8 425 243	8 192 684	8 192 684	8 419 054	8 419 054	8 187 101	8 187 101
Verdipapirgjeld, virkelig verdi	407 960	407 960	706 838	706 838	407 960	407 960	706 838	706 838
Verdipapirgjeld, amortisert kost	1 614 266	1 613 863	1 059 580	1 057 432	3 911 640	3 908 033	2 756 510	2 755 742
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	2 022 226	2 021 823	1 766 418	1 764 270	4 319 600	4 315 993	3 463 348	3 462 580
Finansielle derivater	17 604	17 604	13 557	13 557	17 604	17 604	13 557	13 557
Sum finansielle gjeldsinstrumenter	11 711 891	11 711 488	11 291 189	11 289 041	13 982 875	13 979 268	12 948 522	12 947 754

Opplysninger om virkelig verdi

FINANSIELLE INSTRUMENT VURDERT TIL AMORTISERT KOST:

Virkelig verdi estimeres til balanseverdi for utlån, fordringer og gjeld vurdert til amortisert kost.

Utlån og innskudd med flytende rente blir justert ved rentendringer i markedet og ved endring av kredittrisiko.

Konsernet vurderer derfor virkelig verdi på slike produkter til å være tilnærmet lik balanseført verdi.

Måling av virkelig verdi for verdipapirgjeld til amortisert kost er basert på markedskurser på balansedagen.

Kursene er innhentet fra Norges Fondsmeglerforening.

FINANSIELLE INSTRUMENT VURDERT TIL VIRKELIG VERDI:

Finansielle instrumenter til virkelig verdi er beskrevet i note 1 Regnskapsprinsipper.

Note 12 forts.

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

De forskjellige nivåene blir definert som følger:

Nivå 1 Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter.

Nivå 2 Virkelig verdi måles med bruk av andre observerbare markedsdata enn det som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet av priser).

Nivå 3 Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input.)

31.12.11	MORBANK				KONSERN			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler								
Utlån			570 986	570 986			570 986	570 986
Rentebærende verdipapirer	716 908	1 605 991		2 322 899	716 908	1 605 991		2 322 899
Finansielle derivater		10 414		10 414		10 414		10 414
Aksjer	18 539		199 233	217 772	22 333		199 233	221 566
Sum	735 447	1 616 405	770 219	3 122 071	739 241	1 616 405	770 219	3 125 865
Finansielle forpliktelser								
Innskudd		900 930		900 930		900 930		900 930
Verdipapirgjeld		407 960		407 960		407 960		407 960
Finansielle derivater		17 604		17 604		17 604		17 604
Sum		1 326 494		1 326 494		1 326 494		1 326 494
31.12.10								
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler								
Utlån			444 441	444 441			444 441	444 441
Rentebærende verdipapirer	908 008	1 526 452		2 434 460	908 008	1 526 452		2 434 460
Finansielle derivater		10 974		10 974		10 974		10 974
Aksjer	24 129		186 903	211 032	28 153		186 903	215 056
Sum	932 137	1 537 426	631 344	3 100 907	936 161	1 537 426	631 344	3 104 931
Finansielle forpliktelser								
Innskudd		588 700		588 700		588 700		588 700
Verdipapirgjeld		706 838		706 838		706 838		706 838
Finansielle derivater		13 557		13 557		13 557		13 557
Sum		1 309 095		1 309 095		1 309 095		1 309 095

Det har ikke vært overføringer av finansielle instrumenter fra et nivå til et annet i regnskapsperioden.

Sensitivitetsanalyse nivå 3

31.12.11	Markedsverdi	Effekt av alternativ forutsetning	Markedsverdi	Effekt av alternativ forutsetning
Utlån	570 986	-2 028	570 986	-2 028
Aksjer	199 233	-19 923	199 233	-19 923

For å vise sensitiviteten i utlånsporteføljen er markedsrenten for beregning av mer/mindreverdier på fastrenteutlån økt med 10 basispunkter.

Dette gir en redusert markedsverdi på 2,0 MNOK, men denne vil få en motpost i markedsverdi på derivater knyttet til fastrenteutlånene.

For aksjer vil et fall i aksjemarkedet på 10 % gi en redusert markedsverdi på 19,9 MNOK.

Beholdningsendring aksjer (nivå 3)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Inng. balanse 01.01	186 903	113 026	186 903	113 026
Tilgang	18 794	54 402	18 794	54 402
Avgang	-44	-5 129	-44	-5 129
Gevinst	0	4 883	0	4 883
Tap	-32	0	-32	0
Verdiendring	-6 389	19 720	-6 389	19 720
Utgående beholdning 31.12.	199 233	186 903	199 233	186 903

Jmf. note 14 for avstemming av beholdningsendring utlån.

Note 13 | Kontanter, innskudd i Norges Bank

(i hele 1000 kr)

Bankens kontantbeholdning i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner etter midtkurs pr. 31.12.11.

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Kontanter og beholdning i Norges Bank	138 975	120 071	138 979	120 084
Beholdning valuta omregnet i NOK	1 405	1 476	1 405	1 476
Sum kontanter, innskudd i Norges Bank	140 380	121 547	140 384	121 560

Note 14 | Utlån

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Utlån verdsatt til amortisert kost				
Kasse/drifts- og brukskreditter	1 518 022	1 421 861	3 091 060	2 652 902
Byggelån	175 405	108 753	175 405	108 753
Nedbetalingslån	6 690 054	6 491 791	8 661 918	8 265 511
Brutto utlån til amortisert kost	8 383 481	8 022 404	11 928 383	11 027 166
Individuelle nedskrivninger	-20 881	-24 674	-20 881	-24 674
Nedskrivning på grupper av utlån	-19 110	-20 664	-19 841	-21 231
Utlån til amortisert kost	8 343 490	7 977 066	11 887 661	10 981 261
Utlån verdsatt til virkelig verdi				
Fastrenteutlån	550 902	431 001	550 902	431 001
Justering til virkelig verdi	20 085	13 440	20 085	13 440
Utlån til virkelig verdi	570 987	444 441	570 987	444 441
Netto utlån	8 914 477	8 421 507	12 458 648	11 425 701

Utlån verdsatt til virkelig verdi				
Balanse verdi 01.01.	444 441	455 158	444 441	455 158
Netto tilgang/avgang	119 901	-15 003	119 901	-15 003
Netto verdiregulering over resultat	6 645	4 286	6 645	4 286
Balanse verdi 31.12.	570 987	444 441	570 987	444 441

Virkelig verdivurdering utlån				
Balanse verdi 01.01.	13 440	9 154	13 440	9 154
Årets verdiregulering rente	6 148	5 671	6 148	5 671
Årets verdiregulering kredittspread	497	-1 385	497	-1 385
Balanse verdi 31.12.	20 085	13 440	20 085	13 440

Verdiendring pr 31.12. spesifisert				
Verdiregulering rente	19 742	13 593	19 742	13 593
Verdiregulering kredittspread	343	-153	343	-153
Balanse verdi 31.12.	20 085	13 440	20 085	13 440

Virkelig verdi på fastrenteutlån beregnes som nåverdi av fremtidige kontantstrømmer.

Renten som brukes til å diskontere kontantstrømmene er basert på rentekurven på balansedagen med tillegg for kredittrisiko.

Beregning av virkelig verdi på fastrenteutlån splittes opp i en rentedel og en kredittspread.

Verdiregulering rente beregnes som endringen i referanserenten fra starttidspunktet til beregningstidspunktet.

Verdiregulering kredittspread er endring i virkelig verdi utover verdiregulering som skyldes endring i referanserenten.

Kredittspread er beregnet ved å sammenligne kontantstrømmene for grupper av fastrentelån med lik forfallstrukturer for

a) fastrentelån med opprinnelig rente (referanserente + kredittspread)

b) fastrentelån med rente (referanserente + kredittspread) på balansedagen (beregningstidspunktet).

Mer-/mindreverdi mellom a) og b) med fradrag for verdiregulering i referanserenten gir kredittspreaden.

Kredittspread for innskudd vises i note 29.

Note 15 | Utlån og garantier fordelt på kundegrupper og geografisk område

(i hele 1000 kr)

	MORBANK				KONSERN			
	31.12.11		31.12.10		31.12.11		31.12.10	
	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier
Debitorsektorer								
Sparebanker	0,0	0,5	0,0	5,3	0,0	0,0	0,0	4,8
Private foretak med begrenset ansvar (AS mv.)	2 858,3	47,4	2 667,0	52,9	2 856,1	46,9	2 664,2	52,5
Personlig foretak	51,6	0,1	46,0	0,3	51,6	0,1	145,0	0,3
Private institusjoner	138,4	0,4	91,0	0,3	138,4	0,4	91,0	0,3
Personlig næringsdrivende	353,6	9,2	412,0	20,5	480,6	9,2	412,0	20,5
Lønnstakere	5 485,6	0,6	5 199,0	4,8	8 901,6	0,6	8 106,0	4,8
Andre sektorer	22,9	0,0	19,4	0,0	23,9	0,0	19,4	0,0
Sum nominelle verdier	8 910,4	58,2	8 434,4	84,1	12 452,2	57,2	11 437,6	83,2
Individuelle nedskrivninger	-20,9	0,0	-24,7	0,0	-20,9	0,0	-24,7	0,0
Gruppe nedskrivninger	-19,1	-0,2	-20,7	-0,3	-19,8	-0,2	-21,2	-0,3
Påløpte renter, amortiseringer	24,0	0,0	19,1	0,0	27,0	0,0	20,6	0,0
Øvrige verdiendringer	20,1	0,0	13,4	0,0	20,1	0,0	13,4	0,0
Netto utlån	8 914,5	58,0	8 421,5	83,8	12 458,6	57,0	11 425,7	82,9
	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier
Geografisk område								
Hordaland fylke	8 383,7	57,3	8 218,7	72,7	11 754,5	56,3	11 086,9	71,8
Resten av Norge, inkl. Svalbard	503,8	0,9	196,1	11,4	673,8	0,9	331,1	11,4
Norske borgere i utlandet	22,9	0,0	19,6	0,0	23,9	0,0	19,6	0,0
Sum	8 910,4	58,2	8 434,4	84,1	12 452,2	57,2	11 437,6	83,2
Individuelle nedskrivninger	-20,9	0,0	-24,7	0,0	-20,9	0,0	-24,7	0,0
Gruppe nedskrivninger	-19,1	-0,2	-20,7	-0,3	-19,8	-0,2	-21,2	-0,3
Påløpte renter, amortiseringer	24,0	0,0	19,1	0,0	27,0	0,0	20,6	0,0
Øvrige verdiendringer	20,1	0,0	13,4	0,0	20,1	0,0	13,4	0,0
Netto utlån	8 914,5	58,0	8 421,5	83,8	12 458,6	57,0	11 425,7	82,9

Geografisk område = kundens adresse

Note 16 | Utlån, garantier og tap på utlån fordelt på næringer

(i hele millioner kr)

MORBANK

Næringssektor	Brutto utlån*		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle tapsnedskrivn.	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Primærnæringer, jordbruk, skogbruk m.m.	10	9	1	2	2	2	1	1	0	0	0	0
Industri og bergverk	66	76	2	2	10	17	3	0	0	0	0	0
Kraft, vannforsyning, bygg og anlegg	128	117	6	8	32	19	1	2	0	0	0	0
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	138	148	16	25	37	54	3	1	1	7	2	3
Transport	114	123	14	13	11	10	1	0	3	3	1	1
Omsetning og drift av fast eiendom	2 285	2 176	6	7	163	50	27	49	7	27	10	14
Utvikling byggeprosjekter	250	216	9	6	26	11	21	38	0	0	1	1
Tjenesteytende næringer ellers	405	351	5	15	24	24	22	17	0	1	1	2
Lønnstagere m.m.	5 513	5 218	1	6	514	463	38	47	3	4	4	3
Sum nominelle verdier 31.12.	8 910	8 434	58	84	818	650	118	155	14	42	21	24

KONSERN

Næringssektor	Brutto utlån*		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle tapsnedskrivn.	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Primærnæringer, jordbruk, skogbruk m.m.	11	10	1	2	2	2	1	1	0	0	0	0
Industri og bergverk	67	76	2	2	10	17	3	0	0	0	0	0
Kraft, vannforsyning, bygg og anlegg	144	134	6	8	33	20	1	2	0	0	0	0
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	150	158	16	25	35	53	3	1	1	7	2	3
Transport	132	138	14	13	11	10	1	0	3	3	1	1
Omsetning og drift av fast eiendom	2 298	2 185	5	7	164	49	27	49	7	27	10	14
Utvikling byggeprosjekter	253	225	9	6	26	11	21	38	0	0	1	1
Tjenesteytende næringer ellers	466	386	5	15	31	31	22	17	0	1	1	2
Lønnstagere m.m.	8 930	8 126	0	5	913	737	40	49	3	4	4	3
Sum nominelle verdier 31.12.	12 452	11 438	57	83	1 225	930	119	157	14	42	21	24

*) Før verdiendring på lån til virkelig verdi, påløpte renter og amortiseringer

Note 17 | Misligholdte, tapsutsatte engasjementer

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Brutto misligholdte engasjement	117 887	155 140	119 244	156 700
Nedskrivninger på misligholdte engasjement	15 072	13 782	15 072	13 782
Netto misligholdte engasjement	102 815	141 358	104 172	142 918
Brutto øvrige tapsutsatte utlån	13 641	41 520	13 641	41 520
Nedskrivninger på øvrige tapsutsatte lån	5 661	10 892	5 661	10 892
Netto øvrige tapsutsatte lån	7 980	30 628	7 980	30 628

MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER representerer samlet engasjement til kunder hvor betalingsbetingelsene ikke er overholdt, med mindre forholdet ventes å være forbigående. Engasjementer klassifiseres som misligholdt senest 30 dager etter betalingsforfall.

TAPSUTSATTE ENGASJEMENT er samlet utlån og garantier mot kunder med engasjement som ikke er klassifisert som misligholdte, men det etter en vurdering av verdien av sikkerheter og kundens betjeningsevne er sannsynlighetsovervekt for tap.

Note 18 | Nedskrivninger på utlån og garantier

(i hele 1000 kr)

MORBANK

Tap utlån og garantier

	2011			2010		
	Utlån	Garantier	Sum	Utlån	Garantier	Sum
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-3 792	0	-3 792	-14 427	0	-14 427
Periodens endring i gruppenedskrivninger	-1 554	-97	-1 651	-8 038	-1 845	-9 883
Sum endringer i nedskrivninger	-5 346	-97	-5 443	-22 465	-1 845	-24 310
Amortiseringseffekter	2 076	0	2 076	4 770	0	4 770
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	1 412	0	1 412	19 406	0	19 406
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	772	0	772	4 137	0	4 137
Sum brutto tap	-1 086	-97	-1 183	5 848	-1 845	4 003
Inngått på tidligere konstaterte tap	-2 729	0	-2 729	-10 941	0	-10 941
Sum tap på utlån og garantier	-3 815	-97	-3 912	-5 093	-1 845	-6 938

Utvikling nedskrivninger

	2011			2010		
	Utlån	Garantier	Sum	Utlån	Garantier	Sum
Individuelle nedskrivninger 01.01	24 673	0	24 673	39 100	0	39 100
Periodens nye nedskrivninger	4 675	0	4 675	10 552	0	10 552
Reduksjon i nedskrivninger	-7 642	0	-7 642	-9 913	0	-9 913
Tilbakeføring ved konstatering	-696	0	-696	-14 450	0	-14 450
Amortiseringseffekter	-129	0	-129	-615	0	-615
Individuelle nedskrivninger 31.12.	20 881	0	20 881	24 674	0	24 674
Gruppenedskrivninger 01.01.	20 664	307	20 971	28 702	2 152	30 854
Nye nedskrivninger på grupper av utlån	-1 554	-97	-1 651	-8 038	-1 845	-9 883
Gruppenedskrivninger 31.12.	19 110	210	19 320	20 664	307	20 971

KONSERN

Tap utlån og garantier

	2011			2010		
	Utlån	Garantier	Sum	Utlån	Garantier	Sum
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-3 792	0	-3 792	-14 427	0	-14 427
Periodens endring i gruppe nedskrivninger	-1 390	-97	-1 487	-7 688	-1 845	-9 533
Sum endringer i nedskrivninger	-5 182	-97	-5 279	-22 115	-1 845	-23 960
Amortiseringseffekter	2 076	0	2 076	4 770	0	4 770
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	1 412	0	1 412	19 406	0	19 406
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	772	0	772	4 137	0	4 137
Sum brutto tap	-922	-97	-1 019	6 198	-1 845	4 353
Inngått på tidligere konstaterte tap	-2 729	0	-2 729	-10 941	0	-10 941
Sum tap på utlån og garantier	-3 651	-97	-3 748	-4 743	-1 845	-6 588

Utvikling nedskrivninger

	2011			2010		
	Utlån	Garantier	Sum	Utlån	Garantier	Sum
Individuelle nedskrivninger 01.01.	24 673	0	24 673	39 100	0	39 100
Periodens nye nedskrivninger	4 675	0	4 675	10 552	0	10 552
Reduksjon i nedskrivninger	-7 642	0	-7 642	-9 913	0	-9 913
Tilbakeføring ved konstatering	-696	0	-696	-14 450	0	-14 450
Amortiseringseffekter	-129	0	-129	-615	0	-615
Individuelle nedskrivninger 31.12.	20 881	0	20 881	24 674	0	24 674
Gruppenedskrivninger 01.01.	21 231	307	21 538	28 919	2 152	31 071
Nye nedskrivninger på grupper av utlån	-1 390	-97	-1 487	-7 688	-1 845	-9 533
Gruppenedskrivninger 31.12.	19 841	210	20 051	21 231	307	21 538

Note 19 | Kreditrisiko og risikoklassifisering **BEDRIFTSMARKED**

(i hele millioner kr)

Risikoklassifiseringssystem

Alle næringslivsengasjement (sektor 710-790) med sum engasjement > 500.000 NOK risikoklassifiseres minst årlig.

Risikoklassifiseringen skjer på grunnlag av tre risikofaktorer som gir karakterer for følgende forhold:

Risikofaktor	Parameter	Vekting	Karaktersystem
Betalingssevne	Regnskap/kontantstrømanalyse	50 %	Karakter A til E
Sikkerhet	Realisasjons-/depotverdier ift sum eng	30 %	Karakter A til E
Betalingsvilje	Andre forretningsrisikoer	20 %	Karakter A til E

Ved regnskapsvurderingen tas det hensyn til følgende nøkkeltall:

Komponenter	Vekting	Nøkkeltall
Lønnsomhet	35 %	Kontantstrøm i % av gjeld Resultatgrad Totalrentabilitet
Likviditet	30 %	Likviditetsgrad 1
Soliditet	35 %	Egenkapitalandel

På bakgrunn av ovennevnte matriser blir det enkelte engasjement tildelt verdier som fordeler engasjementene i fem akkumulerte risikoklasser.

Risikoklasse	A	B	C	D	E
Risiko	Minimal	Lav	Middels	Høy	Meget høy
Grenseverdier fra-til	1,0 - 1,7	1,7 - 2,5	2,5 - 3,3	3,3 - 4,0	4,0 - 5,0

Banken vektlegger risiko ved prising av sine engasjementer. Det er således normalt en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising av lån. Engasjementer som er garantert av Den norske Stat, (fylkes-)kommune eller er sikret med bankinnskudd tildeles risikoklasse A.

MORBANK

Brutto utlån, garantier og tap på utlån for hver risikogruppe

Risikoklasse	Brutto utlån*		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle tapsnedskrivn.		Gruppesnedskrivning	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
A	1 120,5	1 065,7	15,2	14,1	156,8	76,7	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
B	1 448,4	1 273,3	27,9	48,5	131,6	89,2	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,4
C	663,8	658,2	11,5	12,2	12,3	15,8	3,2	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	3,6
D	86,9	141,7	1,0	2,8	0,9	0,8	32,2	50,6	1,1	32,1	0,9	7,9	4,1	5,2
E	57,7	54,0	0,7	0,8	0,3	0,1	44,2	34,8	9,4	6,6	15,4	12,2	0,8	1,2
Ikke klassifisert	19,6	23,1	0,9	0,5	1,9	4,8	0,0	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,9
Sum 31.12.	3 396,9	3 216,0	57,2	78,8	303,8	187,4	79,7	107,6	10,5	38,7	16,3	20,1	10,2	12,6

KONSERN

Brutto utlån, garantier og tap på utlån for hver risikogruppe

Risikoklasse	Brutto utlån*		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle tapsnedskrivn.		Gruppesnedskrivning	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
A	1 155,4	1 088,0	15,2	14,1	159,1	76,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
B	1 513,2	1 329,4	27,4	47,9	135,2	94,9	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,4
C	689,0	675,7	11,5	12,2	14,8	16,6	3,2	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	3,6
D	86,9	141,7	1,0	2,8	0,9	0,8	32,2	50,6	1,1	32,1	0,9	7,9	4,1	5,2
E	57,7	54,0	0,7	0,8	0,3	0,1	44,2	34,8	9,4	6,6	15,4	12,2	0,8	1,2
Ikke klassifisert	19,6	23,1	0,9	0,5	1,9	4,8	0,0	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,9
Sum 31.12.	3 521,8	3 311,9	56,6	78,3	312,3	193,8	79,7	107,6	10,5	38,7	16,3	20,1	10,2	12,6

*) Før verdiendring på lån til virkelig verdi, påløpte renter og amortiseringer.

Kommentar til utvikling

Bedriftsmarkedsporteføljen har forbedret sin risikoprofil i 2011 og 2010. Kredittveksten er i hovedsak kommet i risikoklasse A og B, og det er også en netto migrering av eksisterende engasjement fra risikoklasse C og D til A og B. Totalt brutto utlån til kunder i risikoklasse A og B utgjør 76 % av porteføljen ved utløpet av 2011, mot 73 % ved utløpet av 2010 (57 % ved utløpet av 2009). Bedriftsmarkedsporteføljen har en betydelig reduksjon i utlånsvolum til kunder innenfor risikoklasse D og E. Totalt brutto utlån i risikoklasse D og E utgjør 4 % av porteføljen ved utløpet av 2011, mot 6 % ved utløpet av 2010 (16 % ved utløpet av 2009).

Tap

Resultatførte individuelle tapsnedskrivninger i bedriftsmarkedsporteføljen er økt med 0,6 MNOK i 2011 (2010 reduksjon 16,8 MNOK). Totalt balanseførte individuelle tapsnedskrivninger i 2011 er 16,3 MNOK, som er 0,46 % av brutto utlån. Balanseførte gruppesnedskrivninger er redusert med 2,4 MNOK til 10,2 MNOK (2010 reduksjon 10,1 MNOK). Gruppesnedskrivninger utgjør 0,29 % av brutto utlån BM ved utløpet av 2011.

Note 20 | Kreditrisiko og risikoklassifisering **PRIVATMARKED**

(i hele millioner kr)

Risikoklassifiseringssystem

Alle engasjement i privatkundesektor større enn NOK 100.000 med sikkerhet risikoklassifiseres.

Klassifiseringen skjer på grunnlag av tre risikofaktorer som gir karakterer for følgende forhold:

Faktor	Vekting	Karaktersystem
Betalingsevne	50 %	Karakter A til E
Sikkerhetsdekning	30 %	Karakter A til E
Betalingsvilje	20 %	Karakter A til E

Betalingsvilje er basert på flere atferdskriterier, herunder betalingsanmerkninger.

Faktorene vektes i forhold til hverandre og danner kundens risikoklasse. Engasjementene fordeles i fem akkumulerte risikoklasser.

Risikoklasse	A	B	C	D	E
Risikograd	Minimal	Liten	Middels	Høy	Meget høy

For personkunder oppdateres risikoklassifiseringen hver gang det foretaes endring på kundens engasjement eller pant.

Ut over det gjennomgås kunder med restrisiko periodisk på manuell basis. I tillegg til å gi en løpende oversikt over risikoeksponeringen, brukes risikoklassifisering også ifm prising av engasjementer.

MORBANK

Brutto utlån, garantier og tap på utlån for hver risikogruppe

Risikoklasse	Brutto utlån*		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle tapsnedskrivn.		Gruppe-nedskrivning	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
A	763,2	857,8	0,2	1,5	165,3	181,0	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7
B	2 903,3	2 912,8	0,4	0,3	285,8	232,3	14,5	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0	5,2	4,9
C	1 076,9	884,4	0,0	2,0	35,7	28,9	10,8	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	1,2
D	595,2	512,0	0,0	0,0	8,0	10,1	6,1	8,5	3,2	0,1	0,5	1,5	0,6	0,5
E	14,4	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	6,5	4,1	0,0	2,7	3,8	2,8	0,0	0,0
Ikke klassifisert	31,1	40,9	0,0	1,0	1,6	10,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Sum 31.12.	5 384,1	5 218,0	0,6	4,8	496,3	462,6	38,2	47,6	3,2	2,8	4,5	4,3	9,1	8,4

KONSERN

Brutto utlån, garantier og tap på utlån for hver risikogruppe

Risikoklasse	Brutto utlån*		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle tapsnedskrivn.		Gruppe-nedskrivning	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
A	1 566,7	1 561,9	0,2	1,5	293,2	263,8	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7
B	5 150,6	4 789,3	0,4	0,3	539,1	409,1	15,8	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	5,6	5,3
C	1 547,0	1 206,8	0,0	2,0	59,5	43,2	10,8	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,4
D	618,4	517,0	0,0	0,0	9,7	10,1	6,1	8,5	3,2	0,1	0,5	1,5	0,7	0,6
E	14,4	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	6,5	4,1	0,0	2,7	3,8	2,8	0,0	0,0
Ikke klassifisert	31,1	40,9	0,0	1,0	1,6	10,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Sum 31.12.	8 928,2	8 126,1	0,6	4,8	903,2	736,5	39,5	49,1	3,2	2,8	4,5	4,3	9,8	8,9

*) Før verdiendring på lån til virkelig verdi, påløpte renter og amortiseringer.

Kommentarer til utvikling

Konsernet har relativt lav kreditrisiko i privatmarkedsporteføljen. Det er en mindre migrering av sum engasjement til lavere risikoklasser i 2011.

Totale engasjement i risikoklassene A og B utgjør 75 % av porteføljen ved utløpet av 2011, mot 78 % ved utløpet av 2010.

Tap

Tapsestimat anvendt i gruppenedskrivninger er fremkommet som et resultat av erfaringstall og lokale markedsforhold.

Banken har i siste 10 års perioden tilnærmet ikke hatt tap på privatmarkedsporteføljen.

Økning i arbeidsledighet og rente er de mest kritiske faktorene i forhold til tapsrisiko.

Note 21 | Kreditrisiko – pantesikkerhet i bolig

(i millioner kr)

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Lån med sikkerhet i bolig < 80 % av forsvarlig verdigrunnlag	6 196,7	5 861,3	9 726,7	8 855,3
Lån med sikkerhet i bolig > 80 % av forsvarlig verdigrunnlag	554,6	681,2	568,6	693,2
Øvrige utlån	2 183,1	1 910,9	2 183,9	1 909,7
Sum utlån	8 934,4	8 453,4	12 479,2	11 458,2

Før nedskrivninger, og øvrige verdiendringer på utlån.

Note 22 | Finansielle derivater

(i hele 1000 kr)

Finansielle derivater er avtaler som inngås for å sikre finansielle verdier i form av rentevilkår og verdi av egenkapitalinstrumenter for bestemte perioder. Det finnes flere typer finansielle derivater, men Fana Sparebank har kun benyttet rentebytteavtaler (swapper) for å sikre banken mot svingninger mellom korte og lange renter i rentemarkedet. Dette er avtaler som gjøres med andre finansinstitusjoner, der vi bytter kontantstrømmer for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Derivatene blir vurdert til virkelig verdi og kursgevinst/-tap blir klassifisert som "Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter". Renteinntekter og -kostnader som følge av renteavtalene bokføres fortløpende og inngår i "Netto renteinntekter" til banken.

Tabellen under viser de finansielle derivatenes nominelle verdi i tillegg til positive og negative markedsverdier. Positiv markedsverdi blir bokført som eiendel i balansen, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Tabellen under inkluderer ikke påløpte renter da disse blir ført i balansen under "Forskuddsbetalte og opptjente renter" eller "Påløpte kostnader og forskuiddsbetalte inntekter".

Banken har også et derivat knyttet opp til et garantikonsortium knyttet til Eksportfinans. Derivatet måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

	MORBANK			KONSERN		
	Nominelle verdier totalt	Positiv markedsverdi	Negativ markedsverdi	Nominelle verdier totalt	Positiv markedsverdi	Negativ markedsverdi
Renterelaterte kontrakter knyttet til utlån						
Swapper	455 585		16 698	364 880		10 566
Renterelaterte kontrakter knyttet til funding						
Swapper	400 000	10 414		699 500	10 974	
Derivat, garantikonsortium Eksportfinans			906			2 991
Sum finansielle derivater	855 585	10 414	17 604	1 064 380	10 974	13 557

Note 23 | Rentebærende verdipapirer

(i hele 1000 kr)

Beholdning av obligasjoner, sertifikater og pengemarkedsfond er klassifisert til virkelig verdi over resultat ved første gangs balanseføring.

På balansetidspunktet er obligasjonene og sertifikatene verdsatt til virkelig verdi på bakgrunn av markedsverdier mottatt fra Norges Fondsmeglerforbund. Norges Fondsmeglerforbund nedsetter en komité av nøytrale parter som beregner markedsverdier pr årsskiftet. Beregningene gjennomføres ved hjelp av godt utprøvde og anerkjente systemer. Utgangspunktet for beregningene er NIBOR rentene i den korte enden og swap-rentene for lån med løpetid over ett år. Risikotillegg samt eventuelt likviditetstillegg fastsettes av komiteens medlemmer for hvert enkelt lån.

Beholdningen består også av obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Fana Sparebank Boligkreditt AS. Noen av disse verdipapirene har banken intensjoner om og evne til å holde til forfall og blir balansert til amortisert kost jfr. note 12.

Virkelig verdi for pengemarkedsfondene er basert på kvoterte priser i et aktivt marked.

	<i>Risiko vekt</i>	<i>Pålydende 31.12.2011</i>	MORBANK		KONSERN	
			31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige						
Stat og statsgaranterte	0	411 000	409 122	294 871	409 122	294 871
Kommuner og fylkeskommuner	20	110 000	109 903	162 706	109 903	162 706
Sum utstedt av det offentlige		521 000	519 024	457 577	519 024	457 577
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre						
Særskilt sikre obligasjoner	10	1 430 000	1 424 784	1 605 334	624 784	605 334
Finansforetak	20	336 500	333 994	94 624	333 994	94 624
Øvrige	100	130 000	128 264	169 019	128 264	169 019
Sum utstedt av andre		1 896 500	1 887 043	1 868 977	1 087 043	868 977
Sum obligasjoner og sertifikater		2 417 500	2 406 067	2 326 553	1 606 067	1 326 553
Beholdning av pengemarkedsfond						
		<i>Andeler</i>				
Alfred Berg Høyrente		103 727	9 748	0	9 748	0
Banklikviditet Norge		125 811	125 251	121 249	125 251	121 249
Danske Invest Banksikkerhet		0	0	55 463	0	55 463
Danske Invest Norsk Likviditet Institusjon I		115 561	115 201	111 570	115 201	111 570
Holberg Kreditt		250 494	25 065	0	25 065	0
Holberg Likviditet		721 790	73 288	143 632	73 288	143 632
Holberg Likviditet 20		911 234	91 104	88 383	91 104	88 383
Landkreditt Høyrente		212 660	21 191	20 368	21 191	20 368
Nordea Likviditet OMF		50 568	50 089	0	50 089	0
Pareto Høyrente		45 457	46 972	45 521	46 972	45 521
Pareto Likviditet		51 214	50 968	109 435	50 968	109 435
Skagen Høyrente Institusjon		1 083 164	108 032	104 606	108 032	104 606
Terra Sparebank		0	0	107 780	0	107 780
Sum pengemarkedsfond			716 908	908 008	716 908	908 008
Sum rentebærende verdipapir			3 122 975	3 234 561	2 322 975	2 234 561

Portefølleinndeling av sertifikater og obligasjoner

	<i>Ansk. kost</i>	<i>Balanse- verdi</i>	<i>Andel børs</i>	<i>Effektiv rente</i>
MORBANK				
Klassifisert holde til forfall	800 140	800 076	0,0 %	3,64 %
Klassifisert til virkelig verdi over resultat ved første gangs balanseføring	1 613 851	1 605 991	79,7 %	2,85 %
Sum	2 413 991	2 406 067	53,2 %	3,16 %
KONSERN				
Klassifisert til virkelig verdi over resultat ved første gangs balanseføring		1 606 067	79,7 %	2,85 %
Sum		1 606 067	79,7 %	2,85 %

Effektiv rente er hensyntatt rente eks. realisert og urealisert gevinst.

Beholdningsendring holde til forfall obligasjoner

MORBANK	<i>Særskilt sikre obligasjoner</i>
Inngående balanse 01.01.11	800 101
Tilgang	0
Avgang	0
Tap/gevinst	0
Periodisert verdiendring	-25
Utgående beholdning 31.12.11	800 076

Note 24 | Aksjer, andeler, egenkapitalbevis og tilknyttede selskap MORBANK*(i hele 1000 kr)*

For regnskapsprinsipper og vurderinger henvises til note 1 og 2.

Klassifisering av aksjer, andeler og egenkapitalbevis	31.12.11	31.12.10
<i>Aksjer trading</i>		
Børsnoterte	10 668	14 902
Unoterte	0	0
Fondsandeler	0	0
Sum trading	10 668	14 902
<i>Klassifisert til virkelig verdi over resultat ved førstegangs balanseføring</i>		
Børsnoterte	0	0
Unoterte	5 159	7 331
Fondsandeler	7 871	9 227
Sum klassifisert til virkelig verdi	13 031	16 557
<i>Aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg</i>		
Børsnoterte	0	1
Unoterte	194 074	179 572
Fondsandeler	0	0
Sum klassifisert som tilgjengelig for salg	194 074	179 573
Sum aksjer, andeler og grunnfond	217 773	211 032

Spesifikasjon over investeringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis pr. 31.12.2011

<i>Selskapets navn</i>	<i>Aksjekapital</i>	<i>Antall aksjer</i>	<i>Eierandel i %</i>	<i>Balanseført verdi</i>	<i>Markedsverdi</i>
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis holdt for trading					
DnBNOR ASA	16 288 000	8 000	0,00 %	470	470
Gjensidige Forsikring ASA	1 000 000	10 271	0,00 %	709	709
Marine Harvest ASA	2 681 200	300 000	0,01 %	780	780
Norsk Hydro ASA	2 275 898	20 000	0,00 %	561	561
Orkla ASA	1 286 200	20 000	0,00 %	896	896
Renewable Energy Corp. ASA	997 200	100 000	0,01 %	346	346
Oslo Børs VPS Holding	86 008	10 000	0,02 %	590	590
Visa Inc.	836 869 604	2 440	0,00 %	1 485	1 485
Teknologi Holding AS	59 932	289	0,00 %	0	0
Helgeland Sparebank egenkapitalbevis	935 000	8 400	0,04 %	258	258
Sandnes Sparebank egenkapitalbevis	710 581	7 005	0,10 %	420	420
Sparebanken Vest egenkapitalbevis	539 625	92 222	0,43 %	2 923	2 923
SpareBank 1 Buskerud-Vestfold egenkapitalbevis	280 100	6 247	0,22 %	223	223
SpareBank1 Buskerud-Vestfold egenkapitalbevis	207 310	30 000	0,14 %	1 006	1 006
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis holdt for trading				10 668	10 668
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultatet					
Borea Noterte III AS	471 000	25 000	0,53 %	1 491	1 491
Norgesinvestor Opportunities AS	99 840	40 000	3,21 %	3 668	3 668
Holberg Norden		11 312		1 954	1 954
Skagen Global		3 191		2 419	2 419
Skagen Kon-Tiki		5 102		2 510	2 510
Terra Europa		943		988	988
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultatet				13 031	13 031

Note 24 forts.

<i>Selskapets navn</i>	<i>Aksjekapital</i>	<i>Antall aksjer</i>	<i>Eierandel i %</i>	<i>Balanseført verdi</i>	<i>Markeds-verdi</i>
Aksjer tilgjengelig for salg					
Bankenes ID-tjeneste AS	100 000	6 700	0,67 %	45	45
Nordito Property AS	253 846	14 270	0,14 %	485	485
Nets Holding A/S	184 400	117 867	0,06 %	5 717	5 717
Frende Holding AS	650 000	807 057	12,42 %	121 059	121 059
Borea Kreditt AS	5 819	50 000	0,86 %	770	770
Brage Finans AS	50 000	7 500 000	15,00 %	20 243	20 243
Eiendomskreditt AS	240 500	236 562	9,84 %	26 537	26 537
Eksportfinans	2 771 097	943	0,36 %	14 278	14 278
Fish Pool AS	2 106	8 377	5,17 %	1 257	1 257
Norne Eierselskap AS	45 000	3 798 699	8,44 %	2 051	2 051
Kredittforeningen for sparebanker	50 000	920	1,84 %	948	948
Novel Diagnostics ASA	100	200	0,06 %	16	16
Sarsia Innovation	24 100	167	0,17 %	19	19
Spama	3 155	500	1,58 %	652	652
Sum aksjer tilgjengelig for salg				194 074	194 074
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis				217 773	217 773
Andeler i tilknyttet selskap					
K/S A/S Nye Rosendahl Industrier			23,75 %	863	863
Sum aksjer, andeler, egenkapitalbevis og tilknyttet selskap				218 636	218 636

Note 25 | Aksjer, andeler, egenkapitalbevis og tilknyttede selskap **KONSERN**

(i hele 1000 kr)

Klassifisering av aksjer, andeler og egenkapitalbevis	31.12.11	31.12.10
<i>Aksjer trading</i>		
Børsnoterte	10 668	14 902
Unoterte	0	0
Fondsandeler	0	0
Sum trading	10 668	14 902
<i>Klassifisert til virkelig verdi over resultat ved første gangs balanseføring</i>		
Børsnoterte	3 794	4 024
Unoterte	5 159	7 331
Fondsandeler	7 871	9 227
Sum klassifisert til virkelig verdi	16 825	20 581
<i>Aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg</i>		
Børsnoterte	0	1
Unoterte	194 074	179 572
Fondsandeler	0	0
Sum klassifisert som tilgjengelig for salg	194 074	179 573
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	221 566	215 056

Spesifikasjon over investeringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis pr 31.12.2011

Selskapets navn	Aksjekapital	Antall aksjer	Eierandel i %	Balanseført verdi	Markedsverdi
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis holdt for trading					
DNB ASA	16 288 000	8 000	0,00 %	470	470
Gjensidige Forsikring ASA	1 000 000	10 271	0,00 %	709	709
Marine Harvest ASA	2 681 200	300 000	0,01 %	780	780
Norsk Hydro ASA	2 275 898	20 000	0,00 %	561	561
Orkla ASA	1 286 200	20 000	0,00 %	896	896
Renewable Energy Corp. ASA	997 200	100 000	0,01 %	346	346
Oslo Børs VPS Holding	86 008	10 000	0,02 %	590	590
Visa Inc.	836 869 604	2 440	0,00 %	1 485	1 485
Teknologi Holding AS	59 932	289	0,00 %	0	0
Helgeland Sparebank egenkapitalbevis	935 000	8 400	0,04 %	258	258
Sandnes Sparebank egenkapitalbevis	710 581	7 005	0,10 %	420	420
Sparebanken Vest egenkapitalbevis	539 625	92 222	0,43 %	2 923	2 923
SpareBank 1 Buskerud-Vestfold egenkapitalbevis	280 100	6 247	0,22 %	223	223
SpareBank 1 Buskerud-Vestfold egenkapitalbevis	207 310	30 000	0,14 %	1 006	1 006
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis holdt for trading				10 668	10 668
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultatet					
Itera ASA	248 821	70 000	0,01 %	165	165
Tomra Systems ASA	148 000	6 000	0,00 %	242	242
DNB ASA	16 288 000	12 251	0,00 %	720	720
Telenor ASA	9 649 162	2 000	0,00 %	197	197
Tide ASA	20 304	25 110	0,11 %	520	520
Gjensidige Forsikring ASA	1 000 000	1 358	0,00 %	94	94
Marine Harvest ASA	2 681 200	50 000	0,00 %	130	130
Statoil Fuel & Retail ASA	1 500 000	8 000	0,00 %	356	356
Orkla ASA	1 286 200	8 000	0,00 %	358	358
Statoil ASA	7 971 618	4 311	0,00 %	665	665
Norwegian Property ASA	249 298	20 000	0,00 %	150	150
Royal Caribbean Cruises Ltd.	12 733	1 300	0,00 %	198	198
Borea Noterte III AS	471 000	25 000	0,53 %	1 491	1 491
Norgesinvestor Opportunities AS	99 840	40 000	3,21 %	3 668	3 668
Holberg Norden		11 312		1 954	1 954
Skagen Global		3 191		2 419	2 419
Skagen Kon-Tiki		5 102		2 510	2 510
Terra Europa		943		988	988
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultatet				16 825	16 825

Note 25 forts.

<i>Selskaps navn</i>	<i>Aksjekapital</i>	<i>Antall aksjer</i>	<i>Eierandel i %</i>	<i>Balanseført verdi</i>	<i>Markeds-verdi</i>
Aksjer tilgjengelig for salg					
Bankenes ID-tjeneste AS	100 000	6 700	0,67 %	45	45
Nordito Property AS	253 846	14 270	0,14 %	485	485
Nets Holding A/S	184 400	117 867	0,06 %	5 717	5 717
Frende Holding AS	650 000	807 057	12,42 %	121 059	121 059
Borea Kreditt AS	5 819	50 000	0,86 %	770	770
Brage Finans AS	50 000	7 500 000	15,00 %	20 243	20 243
Eiendomskreditt AS	240 500	236 562	9,84 %	26 537	26 537
Eksportfinans	2 771 097	943	0,36 %	14 278	14 278
Fish Pool AS	2 106	8 377	5,17 %	1 257	1 257
Norne Eierselskap AS	45 000	3 798 699	8,44 %	2 051	2 051
Kredittforeningen for sparebanker	50 000	920	1,84 %	948	948
Novel Diagnostics ASA	100	200	0,06 %	16	16
Sarsia Innovation	24 100	167	0,17 %	19	19
Spama	3 155	500	1,58 %	652	652
Sum aksjer tilgjengelig for salg				194 074	194 074
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis for konsern				221 566	221 566
Andeler i tilknyttet selskap					
K/S A/S Nye Rosendahl Industrier			23,75 %	863	863
Sum aksjer, andeler, egenkapitalbevis og tilknyttet selskap				222 430	222 430

Note 26 | Datterselskap

	<i>Forretnings-kontor</i>	<i>Eierandel</i>	<i>Andel av stemme-berettiget kapital</i>	<i>Adresse</i>
Fana Sparebank Eiendom AS	Nesttun	100 %	100 %	Pb. 10 Nesttun
Fana Sparebank Regnskap AS	Midtun	100 %	100 %	Pb. 125 Midtun
Fana Sparedata AS	Nesttun	100 %	100 %	Pb. 10 Nesttun
Fana Sparebank Boligkreditt AS	Nesttun	100 %	100 %	Pb. 10 Nesttun
AS Kinobygg	Nesttun	86,39 %	86,39 %	Pb. 10 Nesttun

Verdi konsoliderte datterselskaper
(i hele tall)

	<i>Aksjekapital</i>	<i>Antall aksjer</i>	<i>Pålydende</i>	<i>Kostpris/bokf. verdi</i>	<i>Resultat e/skatt i kr</i>	<i>Andel egenkap. 31.12.10</i>
Fana Sparedata AS	500 000	500	1000	500 000	273 167	1 184 011
Fana Sparebank Eiendom AS	5 758 000	5 758	1000	5 758 000	4 038 437	6 692 650
Fana Sparebank Regnskap AS	500 000	500	1000	1 873 000	8 866	1 366 380
Fana Sparebank Boligkreditt AS	240 000 000	150 000	1600	254 285 000	5 922 805	266 194 260
AS Kinobygg	114 600	165	600	544 155	237 655	6 320 237
Sum eierinteresser i datterselskaper				262 960 155	10 480 930	281 757 538

Note 27 | Immateriell eiendeler

(i hele 1000 kr)

	MORBANK			KONSERN		
	Programvare og lisenser	Øvrige immaterielle eiendeler	Total	Programvare og lisenser	Øvrige immaterielle eiendeler	Total
Anskaffelseskost 1.1.2010	11 409	0	11 409	11 616	1 219	12 835
Tilgang i året	1 150	0	1 150	1 222	0	1 222
Avgang i året til anskaffelseskost	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.2010	12 559	0	12 559	12 838	1 219	14 057
Akkumulerte av- og nedskrivninger	9 884	0	9 884	10 074	1 219	11 293
Bokført verdi pr. 31.12.2010	2 675	0	2 675	2 764	0	2 764
Anskaffelseskost 1.1.2011	12 559	0	12 559	12 838	1 219	14 057
Tilgang i året	13 644	0	13 644	13 675	0	13 675
Avgang i året til anskaffelseskost	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.2011	26 203	0	26 203	26 513	1 219	27 732
Akkumulerte av- og nedskrivninger	12 141	0	12 141	12 366	1 219	13 585
Bokført verdi pr. 31.12.2011	14 062	0	14 062	14 147	0	14 147
Ordinære avskrivninger i år	2 257		2 257	2 292		2 292

Programvare og lisenser har en regnskapsmessig lineær avskrivning fra 3 år til 5 år.

Note 28 | Varige driftsmidler

(i hele 1000 kr)

	MORBANK			KONSERN		
	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger	Sum	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger	Sum
Anskaffelseskost 1.1.2010	29 033	87 555	116 588	35 192	92 876	128 068
Tilgang i året	6 813	6 029	12 842	7 452	6 029	13 481
Avgang i året til anskaffelseskost	884		884	884		884
Anskaffelseskost pr. 31.12.2010	34 962	93 584	128 546	41 760	98 905	140 665
Akkumulerte av- og nedskrivninger	26 463	11 518	37 981	31 640	12 784	44 424
Bokført verdi pr. 31.12.2010	8 499	82 066	90 565	10 120	86 121	96 241
Anskaffelseskost 1.1.2011	34 962	93 584	128 546	41 760	98 905	140 665
Tilgang i året	3 575	219	3 794	4 029	219	4 248
Avgang i året til anskaffelseskost	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.2011	38 537	93 803	132 340	45 789	99 124	144 913
Akkumulerte av- og nedskrivninger	29 616	14 110	43 726	35 352	15 441	50 793
Bokført verdi pr. 31.12.2011	8 921	79 693	88 614	10 437	83 683	94 120
Ordinære avskrivninger i år	3 153	2 592	5 745	3 712	2 657	6 369
Regnskapsmessige lineær avskrivning	10 - 33 %	2 - 10 %		10 - 33 %	2 - 10 %	

Ordinære avskrivninger inneholder 313 000 kroner i avskrivning på påkostning leide lokaler.

Avskrivning på påkostning leide lokaler blir bokført sammen med leiekostnader under andre driftskostnader, mens påkostningen er balanseført.

Avgang i året knyttes til utrangering av nedskrevne driftsmidler.

Avskrivning immaterielle eiendeler (note 27)	2 257	2 292
Avskrivning varige driftsmidler	5 745	6 369
Sum avskrivning	8 002	8 661
Herav avskrivning påkostning leide lokaler (note 10)	-313	-313
Ordinære avskrivninger	7 689	8 348

Note 29 | Gjeld

(i hele 1000 kr)

Gjeld til kredittinstitusjoner	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	109 104	116 815	88 903	82 801
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1 137 714	1 201 715	1 137 714	1 201 715
Sum lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 246 818	1 318 530	1 226 617	1 284 516
Innskudd				
Vurdert til amortisert kost	7 524 313	7 603 984	7 518 124	7 598 401
Vurdert til virkelig verdi	900 930	588 700	900 930	588 700
Sum innskudd	8 425 243	8 192 684	8 419 054	8 187 101
Innskudd vurdert til virkelig verdi				
Balanse verdi 01.01.	588 700	189 139	588 700	189 139
Netto tilgang/avgang	311 920	399 380	311 920	399 380
Verdiregulering over resultat	310	181	310	181
Balanse verdi 31.12.	900 930	588 700	900 930	588 700
Pålydende verdi av innskudd vurdert til virkelig	900 356	588 436	900 356	588 436
Virkelig verdivurdering spesifisert				
Balanse verdi 01.01.	264	83	264	83
Årets verdiregulering rente	483	27	483	27
Årets verdiregulering kredittspread	-173	154	-173	154
Balanse verdi 31.12.	574	264	574	264

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				
Sertifikater og obligasjoner med flytende rente vurdert til amortisert kost	1 614 266	1 059 580	3 911 640	2 756 510
Obligasjoner med fast rente vurdert til virkelig verdi	407 960	706 838	407 960	706 838
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 022 226	1 766 418	4 319 600	3 463 348
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer vurdert til virkelig verdi				
Balanse verdi 01.01.	706 838	1 008 763	706 838	1 008 763
Netto tilgang/avgang	-299 500	-300 000	-299 500	-300 000
Verdiregulering over resultat	622	-1 925	622	-1 925
Balanse verdi 31.12.	407 960	706 838	407 960	706 838

Kredittspread er beregnet som differansen mellom endring i mer-/mindreverdi på gjelden vurdert til virkelig verdi mot tilhørende endring i markedsverdi på swapavtaler. (Kredittspreaden for swapavtalene er uvesentlig). Ved beregning av markedsverdier på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og tilhørende swaper er det benyttet markedspriser fra uavhengige kilder.

Verdier er eksklusive påløpte renter. Påløpte renter er bokført under påløpte kostnader.

Virkelig verdivurdering				
Balanse verdi 01.01	7 338	9 263	7 338	9 263
Årets verdiregulering rente	-560	-131	-560	-131
Årets verdiregulering kredittspread	1 182	-1 794	1 182	-1 794
Balanse verdi 31.12.	7 960	7 338	7 960	7 338
Verdiendring spesifisert				
Verdiregulering rente	10 414	10 974	10 414	10 974
Verdiregulering kredittspread	-2 454	-3 636	-2 454	-3 636
Balanse verdi 31.12.	7 960	7 338	7 960	7 338
Forfallstidspunkt for gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (nominelle verdier)				
2012	865 000		865 000	
2013	800 000		1 600 000	
2014	350 000		750 000	
2015			800 000	
2016			300 000	
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (nominelle verdier)	2 015 000		4 315 000	

Note 30 | Annen gjeld

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Ikke hevede bankremisser	3 498	6 366	3 498	6 366
Betalingsformidling ellers	149	231	149	231
Annen gjeld	13 152	8 663	18 426	14 346
Sum annen gjeld	16 799	15 260	22 073	20 943

Note 31 | Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

(i hele 1000 kr)

Fana Sparebank er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

Fana Sparebank har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsforsikring i Storebrand forsikring. Ordningen ble lukket 01.01.06 og er gjeldende for dem som er ansatt før dette tidspunkt. Ordningen skal gi en pensjonsytelse på tilnærmet 70 prosent av sluttlønn, maksimert til 12G, gitt dagens folketrygd. Beregningen omfatter 80 ansatte og 28 pensjonister pr utgangen av 2011.

Ansatte tiltrådt i banken etter 01.01.2006 blir tilsluttet bankens innskuddsbaserte pensjonsordning. Banken avsetter maksimalt i henhold til denne avtalen. Tilskudd til bankens innskuddsbaserte pensjonsordning kostnadsføres ved innbetaling.

Banken har også pensjonsforpliktelser utover den kollektive ordningen. Dette er knyttet til avtalefestet førtidspensjonering (AFP). Det er fire personer som står i den gamle AFP-ordning. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkning fra 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser i den nye ordningen (AFP-tilskuddsloven av 19.02.10). Den nye ordningen anses å være en ytelsesbasert ordning, men da det ikke foreligger et pålitelig grunnlag for måling og allokering blir ordningen regnskapsført inntil videre som en innskuddspensjon.

I tillegg har banken en ordning som sikrer opptjening av alderspensjon fra 67 år for lønn utover 12 G. Ordningen skal sikre en ytelse på 70 % av pensjonsgrunnlaget. Beregningen omfatter 6 ansatte pr utgangen av 2011. Ordningen skal dekkes over driften.

Pensjonsberegningene er foretatt av aktuar. Beregningene er basert på en rekke økonomiske og actuarielle forutsetninger.

Ved beregningen av de fremtidige pensjonsplikter er følgende forutsetninger lagt til grunn både for sikrede og usikrede forpliktelser (AFP):

	2011	2010
Diskonteringssats	2,60 %	4,00 %
Forventet avkastning av midlene	4,10 %	5,40 %
Lønnsregulering	3,25 %	4,00 %
Forventet utvikling i grunnbeløpet til folketrygden G	3,25 %	3,75 %
Årlig regulering av pensjonene	1,40 %	1,60 %
Kalkulert bruk av AFP-ordningen	30 %	30 %

I beregningene ligger tabell K2005 for dødelighet til grunn. De samme forutsetningene benyttes i hele konsernet.

Forutsetningene bygger på veiledninger utgitt av Norsk RegnskapsStiftelse pr. desember 2011 og er vurdert mot forholdene for banken.

Banken benytter den spesielle utjevningsmetoden "korridor" for regnskapsmessig håndtering av estimatendringer og avvik mellom forventet og realisert avkastning på pensjonsmidler. Delen av estimatavviket som overstiger 10 % av det største av pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsen føres mot resultatet. For 2011 utgjør resultatførte estimatendringer og avvik 509 000 for morselskapet. Amortiseringen er foretatt over forventet gjenstående tjenestetid.

Plassering av pensjonsmidler

Sist tilgjengelig informasjon	Sep. 11	Des. 10
Aksjer	15 %	18 %
Obligasjoner	54 %	41 %
Eiendom	17 %	16 %
Annet	14 %	25 %
Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	1,10 %	6,50 %

Note 31 forts.

MORBANK

	2011				2010			
	Ordinær	AFP	12G ordning	Sum	Ordinær	AFP	12G ordning	Sum
1. Pensjonskostnader								
Årets pensjonsopptjening	3 801	0	1 223	5 024	3 661	0	1 024	4 685
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	3 981	49	181	4 211	4 050	79	124	4 254
Brutto pensjonskostnad	7 783	49	1 403	9 235	7 711	79	1 149	8 939
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	4 218	0	0	4 218	4 013	0	0	4 013
Administrasjonskostnader	747	0	0	747	628	0	0	628
Resultatført implementeringsvirkning	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultatført planendring	0	0	0	0	0	-10 102	0	-10 102
Resultatførte estimatendringer og avvik	828	-370	51	509	560	603	8	1 171
Arbeidsgiveravgift	503	7	198	707	521	11	162	694
Estimert pensjonskostnad	5 642	-315	1 653	6 980	5 407	-9 409	1 319	-2 684
2. Pensjonsforpliktelser								
Pensjonsforpliktelse 01.01.	100 252	1 518	4 517	106 286	92 709	11 090	2 819	106 618
Årets pensjonsopptjening	3 801	0	1 223	5 024	3 661	0	1 024	4 685
Rentekostnad	3 981	49	181	4 211	4 050	79	124	4 254
Planendring	0	0	0	0	0	-8 854	0	-8 854
Estimatendringer og avvik	18 992	-480	660	19 172	1 152	70	549	1 771
Arbeidsgiveravgift	0	0	0	0	0	0	0	0
Pensjonsutbetalinger	-1 429	-605	0	-2 034	-1 321	-867	0	-2 188
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	125 597	482	6 580	132 659	100 252	1 518	4 517	106 286
3. Pensjonsmidler								
Pensjonsmidler 01.01.	77 076	0	0	77 076	68 195	0	0	68 195
Avkastning på midlene	4 218	0	0	4 218	4 013	0	0	4 013
Estimatendringer og avvik	-3 296	0	0	-3 296	-262	0	0	-262
Innbetalinger av midler	7 000	0	0	7 000	7 000	0	0	7 000
Administrasjonskostnader	-654	0	0	-654	-550	0	0	-550
Pensjonsutbetalinger	-1 429	0	0	-1 429	-1 321	0	0	-1 321
Pensjonsmidler 31.12.	82 915	0	0	82 915	77 076	0	0	77 076
4. Netto pensjonsmidler/forpliktelse								
Brutto pensjonsplikter	125 597	482	6 580	132 659	100 252	1 518	4 517	106 286
Pensjonsmidler til markedsverdi	82 915	0	0	82 915	77 076	0	0	77 076
Netto pensjonsforpliktelse (overfinansiering -)	42 683	482	6 580	49 744	23 176	1 518	4 517	29 211
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	-43 465	-55	-1 730	-45 250	-18 862	-232	-1 028	-20 123
Arbeidsgiveravgift	6 018	68	928	7 014	3 268	214	637	4 119
Netto pensjonsmidler (-) /forpliktelse (+)	5 236	495	5 778	11 508	7 582	1 500	4 125	13 207
Forskjellen mellom Netto pensjonsmidler IB og UB				-1 698				-11 660
Innbetalt til premiefondet/premie				7 000				7 000
Anslag pensjonsutbetaling over driften AFP				691				989
Arbeidsgiveravgift/adm.kostnader				987				987
Pensjonskostnad aktuarberegning				6 980				-2 684
Avvik mellom pensjonsutbetaling aktuarberegning og reell utbetaling				51				0
Ordinært til innskuddspensjon				895				1 384
Ordinært til fellesordningen				609				0
Arbeidsgiveravgift/adm.kostnader				-1 054				-1 109
Totale pensjonskostnader i resultatregnskapet				7 481				-2 409

Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte ordningen i 2012 utgjør 7 millioner for morbank.

Note 31 forts.

KONSERN

	2011				2010			
			12G				12G	
1. Pensjonskostnader	Ordinær	AFP	ordning	Sum	Ordinær	AFP	ordning	Sum
Årets pensjonsopptjening	3 953	0	1 223	5 176	3 809	0	1 024	4 834
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	4 088	81	181	4 350	4 158	121	124	4 403
Brutto pensjonskostnad	8 041	81	1 403	9 525	7 968	121	1 149	9 237
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	4 344	0	0	4 344	4 134	0	0	4 134
Administrasjonskostnader	781	0	0	781	659	0	0	659
Resultatført implementeringsvirkning	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultatført planendring	0	0	0	0	0	-10 860	0	-10 860
Resultatførte estimatendringer og avvik	828	-359	51	520	560	481	8	1 049
Arbeidsgiveravgift	521	11	198	731	541	17	162	720
Estimert pensjonskostnad	5 827	-266	1 653	7 213	5 594	-10 241	1 319	-3 329
2. Pensjonsforpliktelser								
Pensjonsforpliktelse 01.01.	102 912	2 460	4 517	109 889	95 172	12 720	2 819	110 711
Årets pensjonsopptjening	3 953	0	1 223	5 176	3 809	0	1 024	4 834
Rentekostnad	4 088	81	181	4 350	4 158	121	124	4 403
Planendring	0	0	0	0	0	-9 518	0	-9 518
Estimatendringer og avvik	18 094	-470	660	18 284	1 098	47	549	1 693
Arbeidsgiveravgift	0	0	0	0	0	0	0	0
Pensjonsutbetalinger	-1 433	-862	0	-2 295	-1 325	-910	0	-2 235
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	127 614	1 210	6 580	135 403	102 912	2 460	4 517	109 889
3. Pensjonsmidler								
Pensjonsmidler 01.01.	79 371	0	0	79 371	70 297	0	0	70 297
Avkastning på midlene	4 344	0	0	4 344	4 134	0	0	4 134
Estimatendringer og avvik	-4 570	0	0	-4 570	-310	0	0	-310
Innbetalinger av midler	7 176	0	0	7 176	7 153	0	0	7 153
Administrasjonskostnader	-685	0	0	-685	-578	0	0	-578
Pensjonsutbetalinger	-1 433	0	0	-1 433	-1 325	0	0	-1 325
Pensjonsmidler 31.12.	84 202	0	0	84 202	79 371	0	0	79 371
4. Netto pensjonsmidler/forpliktelse								
Brutto pensjonsplikter	127 614	1 210	6 580	135 403	102 912	2 460	4 517	109 889
Pensjonsmidler til markedsverdi	84 202	0	0	84 202	79 371	0	0	79 371
Netto pensjonsforpliktelse (overfinansiering -)	43 412	1 210	6 580	51 202	23 542	2 460	4 517	30 518
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	-44 064	-131	-1 730	-45 925	-19 032	-308	-1 028	-20 368
Arbeidsgiveravgift	6 121	171	928	7 219	3 319	347	637	4 303
Netto pensjonsmidler (-)/forpliktelse (+)	5 469	1 250	5 778	12 496	7 829	2 499	4 125	14 454
Forskjellen mellom Netto pensjonsmidler IB og UB				-1 958				-12 528
Innbetalt til premiefondet/premie				7 176				7 153
Anslag pensjonsutbetaling over driften AFP				983				1 038
Arbeidsgiveravgift				1 012				1 009
Pensjonskostnad aktuarberegning				7 213				-3 329
Avvik mellom pensjonsutbetaling aktuarberegning og reell utbetaling				54				0
Ordinært til innskuddspensjon				1 765				2 232
Ordinært til fellesordningen				729				0
Arbeidsgiveravg./adm.kostnader				-1 079				-1 109
Totale pensjonskostnader i resultatregnskapet				8 681				-2 206

Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte ordningen i 2012 utgjør 7,2 millioner for konsernet.

Historisk utvikling	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08	31.12.07
Brutto pensjonsforpliktelse ¹⁾	142 623	114 193	116 410	110 503	91 063
Brutto pensjonsmidler	-84 202	-79 371	-70 297	-62 965	-57 709
Ikke regnskapsførte forpliktelser (estimatavvik)	-45 925	-20 368	-19 131	-21 709	-4 753
Netto balanseførte pensjonsforpliktelser	12 496	14 454	26 982	25 829	28 601

1) Brutto pensjonsforpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift

Sensitivitet pensjon

Bruttopenjonsforpliktelse vil endres i takt med endringer i forutsetningene.

Beregninger utført med 0,4 prosentpoeng høyere diskonteringsrate og avkastning på midlene, og forøvrig forutsetninger lik Regnskapstiftelsens anbefaling i september 2011 gir en reduksjon i brutto pensjonsforpliktelse på 1,8 MNOK.

Note 32 | Avsetninger og pensjonsforpliktelser

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Pensjonsforpliktelse	11 509	13 207	12 496	14 454
Tapsavsetning garantier	210	307	210	307
Sum avsetninger og pensjonsforpliktelser (ref. note 31)	11 719	13 514	12 706	14 761

Note 33 | Kapitaldekning

(i hele 1000 kr)

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Sparebankenes fond	1 144 309	1 101 251	1 144 309	1 101 251
Gavefond	4 205	3 000	4 205	3 000
Fond for urealiserte gevinster	30 497	30 522	30 497	30 522
Annen egenkapital	0	0	22 884	11 122
Urealiserte verdiendringer verdipapirer tilgjengelig for salg	-19 813	-24 063	-19 813	-24 063
Sum fond og lignende som inngår i kjernekapitalen	1 159 198	1 110 710	1 182 082	1 121 832
Fradrag				
Immatrielle eiendeler	14 061	2 674	14 146	2 763
Sum fradrag	14 061	2 674	14 146	2 763
Kjernekapital før fradrag	1 145 137	1 108 036	1 167 936	1 119 069
Ansvarlig kapital i andre kredittinstitusjoner	122 213	107 587	122 213	107 587
Sum netto ansvarlig kapital	1 022 924	1 000 449	1 045 723	1 011 482
Risikovektet volum	6 752 650	6 439 450	7 804 600	7 351 488
Samlet kapital krav	540 212	515 156	624 368	588 119
Kapitaldekning (kjernekapital)	15,15 %	15,54 %	13,40 %	13,76 %

Spesifikasjon av samlet kapitalkrav	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Standardmetoden				
Lokale og regionale myndigheter	1 211	2 051	1 211	2 051
Institusjoner	57 289	26 723	33 911	11 517
Foretak	159 480	158 673	159 436	158 633
Massemarkedsssegment	9 348	11 519	9 348	11 519
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	220 073	208 183	325 957	297 119
Forfalte engasjementer	9 043	12 416	9 043	12 416
Obligasjoner med fortrinnsrett	11 433	12 840	5 033	4 840
Andeler i verdipapirfond	22 202	25 350	22 202	25 350
Øvrige engasjement	23 506	29 526	24 697	30 666
Samlet kapitalkrav for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko: (Standardmetoden)	513 585	487 281	590 838	554 111
Samlet kapitalkrav for operasjonell risiko (Basismetode)	37 951	38 161	44 912	44 340
Fradrag				
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner/annet	9 777	8 607	9 777	8 608
Nedskrivninger på grupper av utlån og garantier	1 547	1 679	1 605	1 724
Sum kapitalkrav	540 212	515 156	624 368	588 119

Tall i noten er basert på gjeldende regelverk på rapporteringstidspunktene. Kapitaldekningen pr. 31.12.2011 er basert på at banken fører regnskapet etter IFRS og rapporterer kapitaldekningen etter Basel II - standardmetode.

Note 34 | Risikoforhold

Risikostyring i Fana Sparebank

Risikostyring er et av styrets sentrale fokusområder. Styret har fastsatt at bankens langsiktige mål knyttet til lønnsomhet og vekst skal nås gjennom en lav til moderat risikoprofil.

ORGANISERING

- Styret i Fana Sparebank fastsetter langsiktige mål for bankens risikoprofil. Risikoprofilen operasjonaliseres gjennom definering av mål og rammer for de ulike risikoområdene, samt gjennom fastsettelse av fullmakter.
- Det foreligger mål, rammer og fullmakter for bevilgninger innen kredittområdet, kapitalforvaltning og likviditetsområdet.
- Rammeverk og fullmakter revideres årlig av styret for hvert risikoområde.

OPPFØLGING

Alle ledere er ansvarlige for risiko innen eget område, og skal derfor ha full innsikt i og forståelse av risikobildet til enhver tid.

Risikorapportering er en del av den kvartalsvise rapporteringen til styret som utarbeides av forretningsområdene og øvrige områder som har risikoansvar.

Risikokategorier

For å styre risiko, skiller Fana Sparebank mellom følgende risikoområder:

- Kredittrisiko** er risiko for tap som skyldes at bankens motparter/kunder ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko omfatter hovedsakelig alle utlån, men inkluderer også andre fordringer på kunder, herunder garantier og kreditter. Kredittrisiko er isolert sett bankens største risikoområde.
- Konsentrasjonsrisiko** er knyttet til kredittrisikoområdet, og tar for seg særskilt risiko basert på segmentmessig bransjekonsentrasjon i utlånsporteføljen, samt store engasjementer.
- Markedsrisiko** er et uttrykk for den finansielle risiko banken løper som følge av åpne posisjoner (eksponering) i rente- og egenkapitalmarkedene. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i markedspriser. Dette kan komme til uttrykk ved kursfall i aksjer, endringer i renter, og prisingen av kredittrisiko som påvirker rentebærende finansielle instrumenter som obligasjoner. Valutarisiko, eller tap som følge av at valutakurser endrer seg i bankens disfavør, er ubetydelig i Fana Sparebank.
- Likviditetsrisiko** er risikoen banken har for tap ved ikke å overholde egne betalingsforpliktelser til rett tid.
- Operasjonell risiko** er risikoen for tap banken kan påføres som en konsekvens av svakheter eller feil ved prosesser og systemer, menneskelig svikt eller eksterne hendelser.
- Forretningsrisiko** er risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer omdømme- eller renommérisiko.

Fana Sparebank kvantifiserer og beregner de ulike risikoområdene for å tilegne seg et tilstrekkelig grunnlag for å overvåke at virksomhetens samlede risikonivå holder seg innenfor de rammer som er fastsatt av styret. Bankens følger standardmetoden når det gjelder beregning av pilar 1 kapitalbehovet for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko i henhold til Basel II-regelverket. I pilar 2-ICAAP brukes dels statistisk simulering, dels stresstesting beregning av kapitalbehovet for de øvrige risikoområdene.

ICAAP

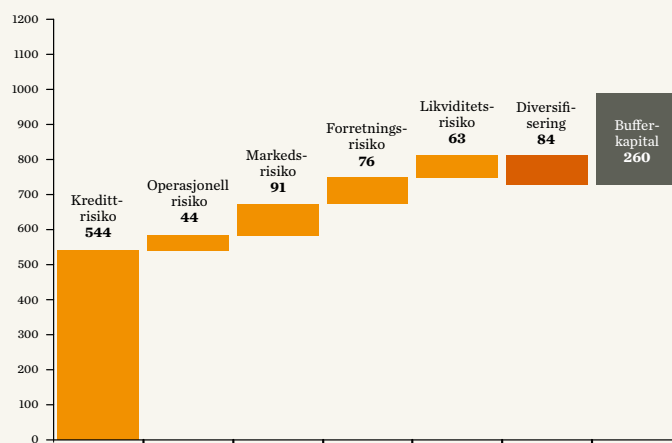
Risikostyringen i Fana Sparebank er under kontinuerlig utvikling. Ved beregning av kapitalbehovet etter ICAAP er det utviklet en totalrisikomodell som bygger beregningene på statistisk simulering. Resultatene fra modellen suppleres med de metodene banken er pålagt å følge. Kredittrisiko er bankens største risiko og banken anvender standardmetoden fra pilar 1 for å kvantifisere kredittrisiko. For de øvrige risikoområdene legges dels pilar 1, dels Finanstilsynets modulsystem og statistisk simulering til grunn.

Beregning av kapitalbehov ved ICAAP 2011 ble gjennomført i 1. kvartal 2011. Med utgangspunkt i inngående balanse for 2011 ble bankens ansvarlige kapital og kapitalbehov for alle risikoområdene fastsatt.

I tabellen fremkommer resultatet av beregningen for konsernet fordelt på hovedrisikoområdene. Alle tall i MNOK.

Risikoområde	ICAAP
Kredittrisiko	544
herunder	
- Konsentrasjonsrisiko, bransje	12
- Konsentrasjonsrisiko, store engasjement	5
Operasjonell risiko	44
Markedsrisiko	91
Forretningsrisiko	76
Likviditetsrisiko	63
Totalt kapitalbehov/risiko	835
Diversifisering	- 84
Totalt kapitalbehov/risiko etter diversifisering	752
Bufferkapital iht. Basel II min.kapitalmål 8 %	260
Tellende ansvarlig kapital per 1.1.2011	1 011

Diagrammet viser sammensettingen av hovedrisikoområdene i millioner kroner. Kredittrisiko inkludert konsentrasjonsrisiko er dominerende, og utgjør 54 prosent av konsernets tellende ansvarlige kapital, mens bufferkapitalen utgjør 26 prosent.

Note 35 | Markedsrisiko – stresstesting

Markedsrisiko (se definisjon i foregående note) representerer et risikoområde der det legges til grunn stresstester for å beregne bankens risikonivå. Med utgangspunkt i vedtatte rammer og volum for bankens finansielle instrumenter, hovedsakelig renteinstrumenter (sertifikater, obligasjoner og rentefond) og egenkapitalrelaterte finansielle instrumenter (aksjer og aksjefond), beregnes tap basert på risikofaktorene Eksponering, Risiko-spredning og Markedslikviditet. Vurderingen for risikofaktoren Eksponering tar utgangspunkt i stresstestscenarier basert på definerte kriterier for verdiendringer i aksje-, rente-, og valutamarkedene:

- Et fall i aksjemarkedene på 30 prosent
- Et parallelt skift i rentekurven på 2 prosentpoeng
- En endring i kursen på utenlandsk valuta med 10 prosent

Kriteriene er fastsatt som et uttrykk for bankens risikotoleranse. Det er, basert på historiske data, argumentert for at de valgte stresstestscenariene er tilnærmet like sannsynlige innenfor en tidshorisont på ett år. Ved å beregne verditapet som følger av stresstestene (tapspotensialet) kan risikoen uttrykkes på en sammenlignbar måte for aksjer, renter og valuta. Disse kriteriene legges for øvrig også til grunn for beregning av bankens kapitalbehov i henhold til ICAAP. Det er ikke gitt rammer for valutarisiko, og følgelig skal virksomheten heller ikke eksponeres for slik risiko i vesentlig grad. Risikofaktorene Spredning og Likviditet vurderes for hver aktivaklasse, og kan medføre økning av den beregnede risikoen.

	MORBANK		KONSERN	
	Bokført verdi	Endring +/- 2 % ^{*)}	Bokført verdi	Endring +/- 2 % ^{*)}
Rentebærende verdipapir				
Stat og statsgaranterte	409 122	8 182	409 122	8 182
Kommuner og fylkeskommuner	109 903	2 198	109 903	2 198
Særskilt sikre obligasjoner	1 424 784	28 496	624 709	12 494
Finansforetak	333 994	6 680	333 994	6 680
Øvrige	128 264	2 565	128 264	2 565
Pengemarkedsfond	716 908	14 338	716 908	14 338
Sum rentebærende verdipapir	3 122 975	62 460	2 322 899	46 458
	Bokført verdi	Endring +/- 30 % ^{*)}	Bokført verdi	Endring +/- 30 % ^{*)}
Aksjer, andeler og grunnfond				
Aksjer trading	10 668	3 200	10 668	3 200
Klassifisert til virkelig verdi over resultat ved førstegangs balanseføring	13 031	3 909	16 825	5 047
Aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg	194 074	58 222	194 074	58 222
Sum aksjer, andeler og grunnfond	217 773	65 332	221 566	66 470

Tabellen viser bankens markedsrisiko for ulike aktivaklasser med den risikotoleransen som er fastsatt.

^{*)} Endring inkluderer kursendring, endring i rente, kredittspread og tap. Endringene vil inngå i bankens totalresultat.

Renteinstrumenter

Styret i Fana Sparebank har fastsatt at bankens likviditetsrisiko, uttrykt ved Finanstilsynets likviditetsindikatorer, skal oppfylle kravet til moderat avvik. I tillegg er det fastsatt at banken skal tilstrebe å ha en likviditetsbuffer som gjør banken i stand til å innfri sine forpliktelser uten å være avhengig av eksterne kapitalkilder (annet enn innskudd fra publikum) i en periode på 12 måneder under en normalsituasjon. Disse rammene er bærende for hvilket volum bankens likviditetsreserve eller -buffer skal utgjøre til enhver tid. Styret legger til grunn rammer knyttet til forvaltningen av likviditetsoverskuddet, uttrykt ved strategisk, minimums- og maksimumseksponering innenfor en rekke aktivaklasser. Videre legges det til grunn at forvaltningen i all hovedsak skal skje gjennom tredjepart, i praksis gjennom norske rentefond. Plassering i fond sikrer for diversifisering av risiko og høy grad av likviditet. Norske finansinstitusjoner finansierer betydelige deler av pengemarkedsinnlåne ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Slike obligasjoner har lavere kredittrisiko enn ordinære, usikrede obligasjonslån, og er blitt et viktig ledd i bankens egen kapitalforvaltning.

Egenkapitalrelaterte finansielle instrumenter

Styret fastsetter rammer for bankens eksponering i egenkapitalbaserte plasseringer. Dette inkluderer investeringer som tidligere ble betegnet som anleggsaksjer, samt aksjer i datterselskaper. Plasseringer i børsnoterte aksjer og grunnfondsbevis skal, i likhet med forvaltningen av rentepapirer, hovedsakelig skje gjennom fond. Banken har avsatt en mindre ramme for diskresjonær forvaltning av aksjer notert på Oslo Børs.

Note 36 | Likviditetsrisiko/restløpetid

(i hele 1000 kr)

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall eller ikke ha evne til å finansiere økninger i eiendeler. Fana Sparebank har definert rammer for styring og kontroll av likviditetseksponeringen. Rammene er fastsatt for både det korte og lange tidsperspektivet. Rammene ansees å være tilstrekkelige sett i relasjon til bankens kompleksitet og omfanget av innlånsvirksomheten.

Tabellen under viser forfall i henhold til kontrakt for finansielle instrumenter. Innskudd fra kunder uten avtalt forfall legges inn i tidsaksen med forfall innen 1 måned. Kontraktmessige renteforfall er spesifisert på forfallstidspunktene. Renter på gjeld til kredittinstitusjoner og kunder (innskudd) uten avtalt forfall er utelatt fra analysen. For gjeld og derivater er forfall med kjente kontantstrømmer (rente) medtatt innenfor 1 år.

Verdijusteringer for finansielle instrumenter til virkelig verdi er ikke inkludert. Forfallsanalysen er basert på udiskonterte tall.

Restløpetid pr. 31.12.11

Forfallsanalyse

MORBANK

	Sum	Inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd.–1 år	1–5 år	Over 5 år	Uten restløpetid
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	140 380	140 380					
Utlån til kredittinstitusjoner	194 672	194 672					
Utlån til kunder	8 910 413	31 539	69 227	282 944	1 124 143	5 664 554	1 738 006
Rentebærende verdipapirer	3 131 470	25 106	25 004	1 000 573	1 650 678	430 109	
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	-18 720			-18 720			
Sum kontantstrømmer	12 358 825	391 697	94 231	1 264 797	2 774 821	6 094 663	1 738 006

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 246 818	116 230	400 000		730 588		
Renteutbetalinger	18 821		6 841	11 980			
Innskudd/gjeld til kunder	8 424 669	7 667 079	374 923	382 667			
Renteutbetalinger	18 586	3 882	2 963	11 741			
Obl./sertifikat gjeld	2 015 000	165 000		700 000	1 150 000		
Renteutbetalinger	37 638	5 918	6 830	24 891			
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	3 381		3 381				
Sum kontantstrømmer	11 764 913	7 958 108	794 938	1 131 279	1 880 588	0	0

Restløpetid pr. 31.12.11

Forfallsanalyse

KONSERN

	Sum	Inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd.–1 år	1–5 år	Over 5 år	Uten restløpetid
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	140 384	140 384					
Utlån til kredittinstitusjoner	7 230	7 230					
Utlån til kunder	14 051 324	43 570	123 738	578 211	2 727 521	7 263 827	3 314 457
Rentebærende verdipapirer	2 331 470	25 106	25 004	1 000 573	850 678	430 109	
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	-18 720			-18 720			
Sum kontantstrømmer	16 511 688	216 290	148 742	1 560 064	3 578 199	7 693 936	3 314 457

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 226 617	96 029	400 000		730 588		
Renteutbetalinger	18 821		6 841	11 980			
Innskudd/gjeld til kunder	8 419 054	7 661 464	374 923	382 667			
Renteutbetalinger	18 586	3 882	2 963	11 741			
Obl./sertifikat gjeld	4 319 600	165 000		700 000	3 454 600		
Renteutbetalinger	59 256	9 567	24 798	24 891			
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	3 381		3 381				
Sum kontantstrømmer	114 065 315	7 935 942	812 906	1 131 279	4 185 188	0	0

Bytteordningen for obligasjoner med fortrinnsrett med statspapirer medfører at banken må kjøpe statskasseveksler med 6 mnd løpetid av staten ved hver rulling. Rulleringen foregår gjennom hele avtaleperioden med 6 mnd. mellomrom. I praksis medfører dette at banken må kjøpe statskasseveksler hver 6. mnd som den kan velge å ha som egenbeholdning eller selge for å få tilført ny likviditet.

Tildelt volum statspapir	Første forfall	Endelig forfall	Egenbeholdning markedsverdi 31.12.11
730 588	15.06.12	18.12.13	234 490

Kredittrammer	Morbank	Konsern
Ubenyttede kreditter over 1 år	513 421	1 980 095
Ubenyttede kreditter under 1 år	304 374	301 344
Sum ubenyttede kreditter	817 795	2 281 439

Note 36 forts.

Restløpetid pr. 31.12.10**Forfallsanalyse****MORBANK**

	<i>Sum</i>	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Uten restløpetid</i>
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	121 547	121 547					
Utlån til kredittinstitusjoner	187 623	187 623					
Utlån til kunder	8 434 283	27 900	107 899	204 676	967 274	5 687 841	1 438 693
Rentebærende verdipapirer	3 231 014	30 001	122 913	1 293 634	1 123 454	661 012	
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	-41 915			-41 915			
Sum kontantstrømmer	11 932 552	367 071	230 812	1 456 395	2 090 728	6 348 853	1 438 693

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 318 530	123 219	39 720	25 000	1 130 591		
Renteutbetalinger	57 235		6 567	50 668			
Innskudd/gjeld til kunder	8 192 684	7 603 984	94 280	494 420			
Renteutbetalinger	273 754		8 214	265 540			
Obl./sertifikat gjeld	1 766 418		100 000	761 258	905 160		
Renteutbetalinger	43 056		6 865	36 191			
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	5 128	3 071	2 057				
Sum kontantstrømmer	11 656 805	7 730 274	257 703	1 633 077	2 035 751	0	0

Restløpetid pr. 31.12.10**Forfallsanalyse****KONSERN**

	<i>Sum</i>	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Uten restløpetid</i>
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	121 560	121 560					
Utlån til kredittinstitusjoner	16 706	16 706					
Utlån til kunder	11 441 527	33 311	119 416	257 117	1 257 924	7 101 473	2 672 286
Rentebærende verdipapirer	2 431 014	30 001	122 913	1 293 634	723 454	261 012	
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	-41 915			-41 915			
Sum kontantstrømmer	13 968 892	201 578	242 329	1 508 836	1 981 378	7 362 485	2 672 286

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 284 519	89 208	39 720	25 000	1 130 591		
Renteutbetalinger	57 235		6 567	50 668			
Innskudd/gjeld til kunder	8 187 101	7 598 401	94 280	494 420			
Renteutbetalinger	273 754		8 214	265 540			
Obl./sertifikat gjeld	3 463 348		100 000	761 258	2 502 090	100 000	
Renteutbetalinger	13 799	3 968	9 831				
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	5 128	3 071	2 057				
Sum kontantstrømmer	13 284 884	7 694 648	260 669	1 596 886	3 632 681	0	0

Bytteordningen for obligasjoner med fortrinnsrett med statspapirer medfører at banken må kjøpe statskasseveksler med 6 mnd. løpetid av staten ved hver rullering. Rulleringen foregår gjennom hele avtaleperioden med 6 mnd. mellomrom. I praksis medfører dette at banken må kjøpe statskasseveksler hver 6. mnd som den kan velge å ha som egenbeholdning eller selge for å få tilført ny likviditet.

<i>Tildelt volum statspapir</i>	<i>Første forfall</i>	<i>Endelig forfall</i>	<i>Egenbeholdning markedsverdi 31.12.11</i>
730 588	15.06.11	18.12.13	294 871
Kredittrammer	<i>Morbank</i>	<i>Konsern</i>	
Ubenyttede kreditter over 1 år	455 488	741 384	
Ubenyttede kreditter under 1 år	194 270	189 770	
Sum ubenyttede kreditter	649 758	931 154	

Note 37 a | Renterisiko/reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter **MORBANK**

(i hele 1000 kr)

Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter pr. 31.12.11

	<i>Sum</i>	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Uten restløpetid</i>
Eiendeler							
Kontanter/fordringer til sentralbanker*	140 380	140 380					
Utlån/fordringer til finansinstitusjoner	194 671	194 671					
Utlån/fordringer til kunder	8 914 476	1 709	8 345 160	69 552	348 962	129 010	20 085
Obligasjoner	3 122 975	1 105 176	1 738 012	274 107	5 000	8 650	-7 970
Andre ikke rentebærende eiendeler	626 272						626 272
Sum eiendeler	12 998 775	1 441 936	10 083 172	343 659	353 962	137 659	638 387

*) Herav utenlandsk valuta 1 405

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 151 319	20 730	400 000	730 589			
Innskudd/gjeld til kunder	8 520 743	1 777 871	6 360 205	382 668			
Obligasjoner/sertifikater	2 022 226	565 000	857 226	200 000	400 000		
Øvrig ikke rentebærende gjeld	125 478						125 478
Egenkapital	1 179 010						1 179 010
Sum gjeld og egenkapital	12 998 775	2 363 600	7 617 431	1 313 257	400 000	0	1 304 488

Netto renteeksposering på balansen 666 101 -921 664 2 465 741 -969 598 -46 038 137 659

Finansielle derivater som påvirker renteeksp. 0 0 55 585 -72 000 102 015 -85 600

Netto renteeksposering etter finansielle derivater 666 101 -921 664 2 521 326 -1 041 598 55 977 52 059

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1-3 mnd.

Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter pr. 31.12.10

	<i>Sum</i>	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Uten restløpetid</i>
Eiendeler							
Kontanter/fordringer til sentralbanker*	121 547	121 547					
Utlån/fordringer til finansinstitusjoner	187 623	187 623					
Utlån/fordringer til kunder	8 421 507		7 980 183	47 449	254 945	127 031	11 899
Obligasjoner	3 234 561	1 059 540	1 859 488	294 870	15 000	6 490	-827
Andre ikke rentebærende eiendeler	583 485						583 485
Sum eiendeler	12 548 723	1 368 710	9 839 671	342 319	269 945	133 521	594 557

*) Herav utenlandsk valuta 1 476

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 318 530	123 216	464 723	730 591			
Innskudd/gjeld til kunder	8 192 684	1 712 709	5 985 776	494 199			
Obligasjoner/sertifikater	1 766 418		766 918	699 500	300 000		
Øvrig ikke rentebærende gjeld	136 317						136 317
Egenkapital	1 134 774						1 134 774
Sum gjeld og egenkapital	12 548 723	1 835 925	7 217 417	1 924 290	300 000	0	1 271 091

Netto renteeksposering på balansen 676 534 -467 215 2 622 254 -1 581 971 -30 055 133 521

Finansielle derivater som påvirker renteeksp. -699 500 364 880 354 500 71 720 -91 600

Netto renteeksposering etter finansielle derivater 676 534 -1 166 715 2 987 134 -1 227 471 41 665 41 921

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1-3 mnd.

Note 37 b | Renterisiko/reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter **KONSERN**

(i hele 1000 kr)

**Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter
pr. 31.12.11**

	<i>Sum</i>	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Uten restløpetid</i>
Eiendeler							
Kontanter/fordringer til sentralbanker*	140 384	140 384					
Utlån/fordringer til finansinstitusjoner	7 229	7 229					
Utlån/fordringer til kunder	12 458 648	1 709	11 891 558	69 552	348 962	129 010	17 858
Obligasjoner	2 322 973	305 174	1 738 012	274 107	5 000	8 650	-7 970
Andre ikke rentebærende eiendeler	386 416						386 416
Sum eiendeler	15 315 650	454 496	13 629 570	343 659	353 962	137 659	396 304

*) Herav utenlandsk valuta 1 405

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 131 117	528	400 000	730 589			
Innskudd/gjeld til kunder	8 514 554	1 777 871	6 354 016	382 668			
Obligasjoner/sertifikater	4 311 641	965 000	2 750 000	200 000	400 000		-3 359
Øvrig ikke rentebærende gjeld	155 447						155 447
Egenkapital	1 202 891						1 202 891
Sum gjeld og egenkapital	15 315 650	2 743 399	9 504 016	1 313 257	400 000	0	1 354 979

Netto renteesponering på balansen 958 675 -2 288 903 4 125 554 -969 598 -46 038 137 659

Finansielle derivater som påvirker renteesp. 55 585 -72 000 102 015 -85 600

Netto renteesponering etter finansielle derivater 958 675 -2 288 903 4 181 139 -1 041 598 55 977 52 0591

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1–3 mnd.

**Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter
pr. 31.12.10**

	<i>Sum</i>	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Uten restløpetid</i>
Eiendeler							
Kontanter/fordringer til sentralbanker*	121 560	121 560					
Utlån/fordringer til finansinstitusjoner	16 706	16 706					
Utlån/fordringer til kunder	11 425 701		10 983 810	47 449	254 945	127 031	12 466
Obligasjoner	2 234 561	259 540	1 659 488	294 870	15 000	6 490	-827
Andre ikke rentebærende eiendeler	442 034						442 034
Sum eiendeler	14 240 562	397 806	12 643 298	342 319	269 945	133 521	453 673

*) Herav utenlandsk valuta 1 476

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 284 516	89 202	464 723	730 591			
Innskudd/gjeld til kunder	8 187 101	1 712 709	5 980 193	494 199			
Obligasjoner/sertifikater	3 463 348	400 000	2 063 848	699 500	300 000		
Øvrig ikke rentebærende gjeld	154 999						154 999
Egenkapital	1 150 598						1 150 598
Sum gjeld og egenkapital	14 240 562	2 201 911	8 508 764	1 924 290	300 000	0	1 305 597

Netto renteesponering på balansen 851 924 -1 804 105 4 134 534 -1 581 971 -30 055 133 521

Finansielle derivater som påvirker renteesp. -699 500 364 880 354 500 71 720 -91 600

Netto renteesponering etter finansielle derivater 851 924 -2 503 605 4 499 414 -1 227 471 41 665 41 921

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1–3 mnd.

Note 38 | Rentefølsomhet

Renterisiko er risiko for tap knyttet til endringer i markedsrenten. Ved endring i markedsrenten kan ikke banken gjennomføre tilsvarende renteendringer for alle balansepostene pga ulik rentebinding på balansepostene. Endring i markedsrenten vil dermed gi en økning eller reduksjon av bankens resultat. Renterisikoen blir hvert kvartal rapportert til styret i banken. Det er etablert konkrete rammer for bankens renterisiko. Gjennom året har bankens renterisiko vært innenfor de definerte rammene for renterisiko.

Bankens langsiktige finansiering med løpetid over ett år til endelig forfall er knyttet opp til avtaler der rentebetingelsene er omgjort til kortsiktige rentebindinger. Dette blir gjort for å redusere renterisikoen på midler med lang løpetid. Tilsvarende er renterisiko for fastrente-utlån til kunder i stor grad eliminert ved at det er gjort rentebytteavtaler

Tabellen viser effekten på bankens resultat før skatt i gjenværende løpetid med 1 % parallellskift i rentekurven.

Negativt tall vil ha positiv effekt mens positivt tall vil ha negativ effekt ved 1 % renteøkning.

Effekten splittes opp på verdiendring på finansielle instrumenter med fast rente og renteendring på øvrige produkter.

MORBANK	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Totalt</i>
31.12.11						
Verdiendring	0,00	0,15	-0,01	1,83	2,81	4,78
Renteendring	-0,49	2,56	-5,66	0,13	0,46	-3,00
Sum	-0,49	2,71	-5,67	1,96	3,27	1,78
31.12.10						
Verdiendring	-0,88	0,63	-1,69	1,76	1,75	1,58
Renteendring	-0,27	2,17	-4,14	0,30	0,25	-1,69
Sum	-1,15	2,80	-5,82	2,06	2,00	-0,11
KONSERN	<i>Inntil 1 mnd.</i>	<i>1–3 mnd.</i>	<i>3 mnd.–1 år</i>	<i>1–5 år</i>	<i>Over 5 år</i>	<i>Totalt</i>
31.12.11						
Verdiendring	0,00	0,15	-0,01	1,83	2,81	4,78
Renteendring	-1,03	3,56	-5,66	0,13	0,46	-2,53
Sum	-1,03	3,71	-5,67	1,96	3,27	2,25
31.12.10						
Verdiendring	-0,88	0,63	-1,69	1,76	1,75	1,58
Renteendring	-0,79	3,34	-4,14	0,30	0,24	-1,05
Sum	-1,66	3,97	-5,83	2,06	1,99	0,53

Note 39 | Transaksjoner med nærstående parter

Fana Sparebank definerer datterselskapene som nærstående parter.

(Transaksjoner med ledende ansatte, styret og øvrige tillitsmenn fremkommer i note 40.)

Transaksjoner med nærstående parter foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper.

Tabellen nedenfor viser transaksjoner med nærstående parter. Dette omfatter balanseverdier pr. årsslutt og kostnader og inntekter ført gjennom året.

Konserninterne transaksjoner	2011	2010
Balanse		
Utlån til datterselskap	189 643	173 965
Obligasjoner med fortrinnsrett	800 000	1 000 000
Andre fordringer	376	378
Innskudd fra datterselskap	125 704	205 994
Annen gjeld	519	2202
Resultat		
Mottatte rente og kredittprovisjoner fra datterselskaper	27 101	30 204
Rentekostnad innskudd fra datterselskaper	3 808	5 233
Garanti inntekt	10	290
Andre gebyrer og provisjoner	8 580	4 715
Utbytte	2 205	898
Andre inntekter	3 432	2 076
Andre kostnader	823	946

Note 40 | Godtgjørsler og lån til ledende ansatte

(i hele 1000 kr)

	Lønn		Honorar ¹		Bonus ²		Natural- ytelser		Lån/ kausjon ³		Pensjons- kostnad ⁴		Pensjons- forpl. ytelses- basert (PBO)	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Bankens ledelse														
Nils Martin Axe, adm. banksjef	1 980	1 821	50	50	0	70	159	162	2 976	1 885	1 096	1 009	8 843	6 749
Bjørn Alræk, leder strategi og forr.utvikling	1 179	1 086	20	19	0	42	189	165	575	627	436	360	5 528	4 497
John Gaute Kvinge, banksjef privatmarked	1 188	1 089	22	8	0	42	174	144	6 247	900	91	212	548	390
Lars Hvitsten, banksjef bedriftsmarked	1 159	1 063	3	3	0	41	177	149	1 804	0	82	203	418	284
Styret														
Nils Magne Fjereide, leder styret			115	82										
John Wiik (fratrådt 2011)			43	127					1 586	1 614				
Peter Frølich, nestleder (tiltrådt 2011)			57	0										
Hilde Skage Rasmussen (fratrådt 2011)			23	67										
Anne-Merete Ask (tiltrådt 2011)			47	0					2 107					
Janniche Daa Tønjum			70	67										
Tom Erling Rønning (tiltrådt i 2010)			70	47										
Søren Wiig, varamedlem			25	0										
Stig Hole, varamedlem			0	15										
Jon Faaland, varamedlem			0	5										
Vibeke Eriksen (fratrådt 2011)			0	5										
Arnt Hugo Knudsen styremedlem (ans. repr.)	538	511	70	67	0	18	21	16	1 921	1 822	58	41		
Hege Olsen, varamedlem (ans. repr.)	548	522	40	37	0	20	15	12	994	462	60	40		
Kontrollkomite														
Adv. Sigurd Thomassen			80	80										
Marit M. Holsen (fratrådt 2010)			0	1										
Grethe Forland Njåstad			35	35										
Trine Gravdal Lie (tiltrådt i 2010)			35	23										
Forstanderskap														
Anne Carlsen, leder			25	25					1 575	1 314				
Grete Utkilen, nestleder			25	18										
Bjørn Frode Scheldrup			33	2					2 051	2 029				
Arne Godal			9	2					3 862	3 610				
Unni Vågstøl			21	14					657	667				
Jan Fredrik Mohn			0	3										
Frank Lund			3	0										
Marit M. Holsen			0	12										
Helga Raas			8	6										
Ulf Røstøen			8	5										
Rune Norseng			0	2						2 450				
Oddrun Gjerde			2	2										
Søren Wiig			15	0										
Per Stiegler			0	21					1 145	244				
Monica Nilsen			0	2										
Stein Walle			3	0										
Ågot Monsen			3	0					997					
Janne Halvorsen			2	0										
Per Øyvind Valland (ans. repr.)	604	563	2	3	0	22	12	6	3 719	3 710	68	40		
Kjersti Gundersen (ans. repr.)	544	467	2	3	0	18	23	24	0	0	60	33		
Åsmund Vinje (ans. repr.)	711	641	3	3	0	25	22	21	1 791	1 877	78	46		
Tove Mette Lexander (ans. repr.)	435	414	3	0	0	15	15	11	2 068	1 734	45	30		
Ole Eliassen (ans. repr.)	531	487	23	2	0	19	26	19	1 805		58	35		

1) Honorar utbetalt til bankens ledelse gjelder styreverv i datterselskaper

2) Banken har ingen bonusordning i 2011.

3) Ansattes rentevilkår er fastsatt i henhold til myndighetenes satser for rentefordel for rimelige lån i arbeidsforhold. Dette innebærer ingen rentesubsidiering i forbindelse med utlån til ansatte. Lånesum på funksjonærvilkår er avgrenset til 3,5 ganger brutto årslønn og maks 3 millioner. Lån utover 3 millioner prises til markedsvilkår. Medlemmer av styret og øvrige kontrollorgan har lån til ordinære markedsvilkår.

4) Ansatte tiltrådt i banken etter 01.01.06 er tilsluttet bankens innskuddsbaserte pensjonsordning, men er dekket av egen ytelsesordning som sikrer opptjening av årlig alderspensjon fra 67 år for lønn utover 12G.

Det foreligger ingen avtaler om særskilt vederlag ved fratredelse i banken for ledelsen eller valgte representanter.

Note 41 | Forretninger utenfor balansen, pantstillelser, betingede utfall og hendelser etter balansedagen

(i hele 1000 kr)

Forretninger utenom balansen

	MORBANK		KONSERN	
	31.12.11	31.12.10	31.12.11	31.12.10
Garantiansvar				
Betalingsgarantier	18 943	24 170	17 944	23 171
Kontraktsgarantier	19 568	17 238	19 568	17 238
Lånegarantier	0	15 825	0	15 825
- herav kontragarantert av annen institusjon	0	0	0	0
Annet garantiansvar	4 176	11 785	4 176	11 785
Transportgaranti	15 554	15 096	15 554	15 096
Sum garantier for kunder	58 241	84 114	57 242	83 115
Garantier overfor Sparebankenes Sikringsfond	0	4 815	0	4 815
Samlet garantiansvar	58 241	88 929	57 242	87 930
Forpliktelser				
Udisponerte ordinære rammekreditter	817 795	649 757	1 224 795	931 153
Pantstillelser				
Pantsatte verdipapir, bokført verdi	1 050 865	1 424 441	1 050 865	1 424 441
Låneadgang i Norges Bank pr. 31.12.	618 200	941 597	618 200	941 597

Pantsatte verdipapir er i sin helhet deponert for å ha låneadgang i Norges Bank. Retningslinjene til Norges Bank tilsier at man må være fullt ut sikret for å ha trekkrettigheter og låneadgang. Fana Sparebank har pr 31.12.2011 et lån i Norges Bank på til sammen 400 millioner kroner.

Trekkfasiliteter

Banken har i tillegg til ordinær balanseført funding fra markedet, trekkfasiliteter hos DnB NOR. Trekkfasilitetene er en del av bankens likviditetsstrategi.

	Ramme	Benyttet 31.12.
DnB NOR (kontokreditt som fornyes hvert år)	100 000	0

Betingelsene er at vi betaler en løpende provisjon av rammen. Ved bruk betales en pris knyttet til markedsrente + en margin.

Betingede utfall

Fana Sparebank har ingen rettsaker eller annet på gang som kan påvirke bankens resultat i vesentlig grad.

Hendelser etter balansedagen

Det foreligger ingen spesielle hendelser etter balansedagen.

Note 42 | Operasjonelle leieforhold

Konsernet som leietaker

Konsernet er leietaker i kontorlokaler sentralt i Bergen sentrum, samt lokaler i bydelene Fana, Åsane og på Sotra.

Leien indeksreguleres hvert år. Årlig leie pr 2011 utgjør 4,9 millioner.

Leiekontraktene har en snitt durasjon for gjenværende leieperiode på 3,7 år. De fleste leiavtalen har en oppsjon på ytterligere 5 år leie.

Et av lokalene som leies i Bergen sentrum, fremleies. Både leie- og fremleieavtalen utløper i 2018.

Både fremleietaker og leietaker har samme betingelser i leieforholdet. (Lokale som fremleies holdes utenfor durasjonsberegningene.)

Konsernet har leasingavtale på to biler. Total årlig leasingleie utgjør kr 217 000. Leasingavtalen løper til 2013.

Konsernet som utleier

Konsernet har ikke utleieforhold pr 31.12.11.

Konsernet har i 2011 leid ut deler av Østre Nesttunvei 3. Leieinntekten utgjør kr 105 000.

**Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS**

Thormøhlens gate 53 D, NO-5008 Bergen
Postboks 6163 Bedriftssenter, NO-5892 Bergen

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf.: +47 55 21 30 00

Fax: +47 55 21 30 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fana Sparebank, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, oppstillinger over totalresultat, endringer i egenkapital og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende banksjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende banksjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og administrerende banksjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Fana Sparebank avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av bankens og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2011 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende banksjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 8. mars 2012

ERNST & YOUNG AS

Henrik Solberg-Johansen
statsautorisert revisor

**ÅRSBERETNING
FRA
KONTROLLKOMITÉEN
I
FANA SPAREBANK
FOR 2011**

Kontrollkomiteen har i 2011 hatt 10 møter.

Kontrollkomitéen har ført kontroll og tilsyn med bankens virksomhet og påsett at virksomheten er drevet i samsvar med bestemmelsene i finansieringsvirksomhetsloven, sparebankloven, bankens vedtekter, forstanderskapets vedtak og andre bestemmelser som banken har plikt til å rette seg etter.

Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets protokoller, og for øvrig foretatt de undersøkelser som loven og komitéens instruks bestemmer. Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets årsberetning, resultatregnskap og balanse uten at dette gir foranledning til noen bemerkninger, og har således funnet styrets vurdering av foretakets økonomiske stilling dekkende.

Alle dokumenter og opplysninger som komitéen mener har vært nødvendige for utførelsen av arbeidet, er forelagt kontrollkomitéen.

Samarbeidet med bankens styre, administrasjon og revisjon har vært meget bra.

Årsoppgjøret er foretatt i henhold til gjeldende regelverk, og vi tilrår at det fastsettes som bankens regnskap for 2011.

Nesttun, 6. mars 2012.

Kontrollkomitéen i Fana Sparebank

Sigurd Thomassen
Grethe Njåstad
Trine Gravdal Lie

Erklæring fra styret og adm. banksjef iht verdipapirhandelloven § 5-5

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Nesttun, 31. desember 2011

5. mars 2012

I styret for Fana Sparebank

Nils Magne Fjereide
Styrets leder
Peter Frølich
Styrets nestleder
Anne-Merete Ask
Styremedlem
Tom Rønning
Styremedlem
Janniche Daae Tønjum
Styremedlem
Arnt Hugo Knudsen
Repr. for ansatte
Nils Martin Axe
Adm. banksjef

Medlemmer av styret

REGNSKAPSÅRET 2011

Nils Magne Fjereide
ADM. DIR. MISJE REDERI AS
Styrets leder

Peter Frølich
ADVOKAT, PARTNER
WIKBORG REIN BERGEN
Styrets nestleder

Anne-Merete Ask
ADM. DIR. HOLBERG TRAVEL AS
Styremedlem

VARAMEDLEMMER

Søren Willum Wiig
Stig Hole
Jon Faaland
Hege Merete Olsen
(ans. repr.)

Janniche Daae Tønjum
ADM. DIR.
SJUKEHUSAPOTEKA VEST HF
Styremedlem

Tom Erling Rønning
SIVILØKONOM
Styremedlem

Arnt Hugo Knudsen
ANSATTES REPRESENTANT
Styremedlem

Medlemmer av Forstanderskapet

REGNSKAPSÅRET 2011

INNSKYTERVALGTE

Anne Carlsen (leder)
Grethe Utkilen (nestleder)
Bjørn-Frode Schjelderup
Arne Godal
Unni Vågstøl
Jan Fredrik Mohn
Frank Lund
Helga Raa
Ulf Røstøen
Oddrun Gjerde
Stein Walle
Aagot Monsen

VARAMEDLEMMER

Elin Frønsdal
Hallstein Aadland
Arve Leiknes
Jan-Olav Skage

KOMMUNEVALGTE

Søren Willum Wiig (H)
(fratrådt, vara innkalles)
Per Stiegler (A)
Monica Nilsen (FrP)

VARAMEDLEMMER

Janne Halvorsen (FrP)
Wenche Sommervold (SV)

ANSATTES MEDLEMMER

Per Øyvind Valland
Kjersti Gundersen
Åsmund Vinje
Tove Mette Lexander
Ole Eliassen

VARAMEDLEMMER

Cathrine Jensvoll
Mette Hammersland

Medlemmer av kontrollkomité og valgkomiteer

REGNSKAPSÅRET 2011

KONTROLLKOMITÉ

Adv. Sigurd Thomassen (leder)
Trine Gravdal Lie
Grethe F. Njåstad

VARAMEDLEM

Ulf Røstøen

VALGKOMITÉ FORSTANDERSKAP

Bjørn-Frode Schjelderup (leder)
Monica Nilsen
Grethe Utkilen
Unni Vågstøl
Ole Eliassen (ans. repr.)

VARAMEDLEMMER

Ulf Røstøen
Per Stiegler
Per Øyvind Valland (ans. repr.)

INNSKYTERVALGKOMITÉ

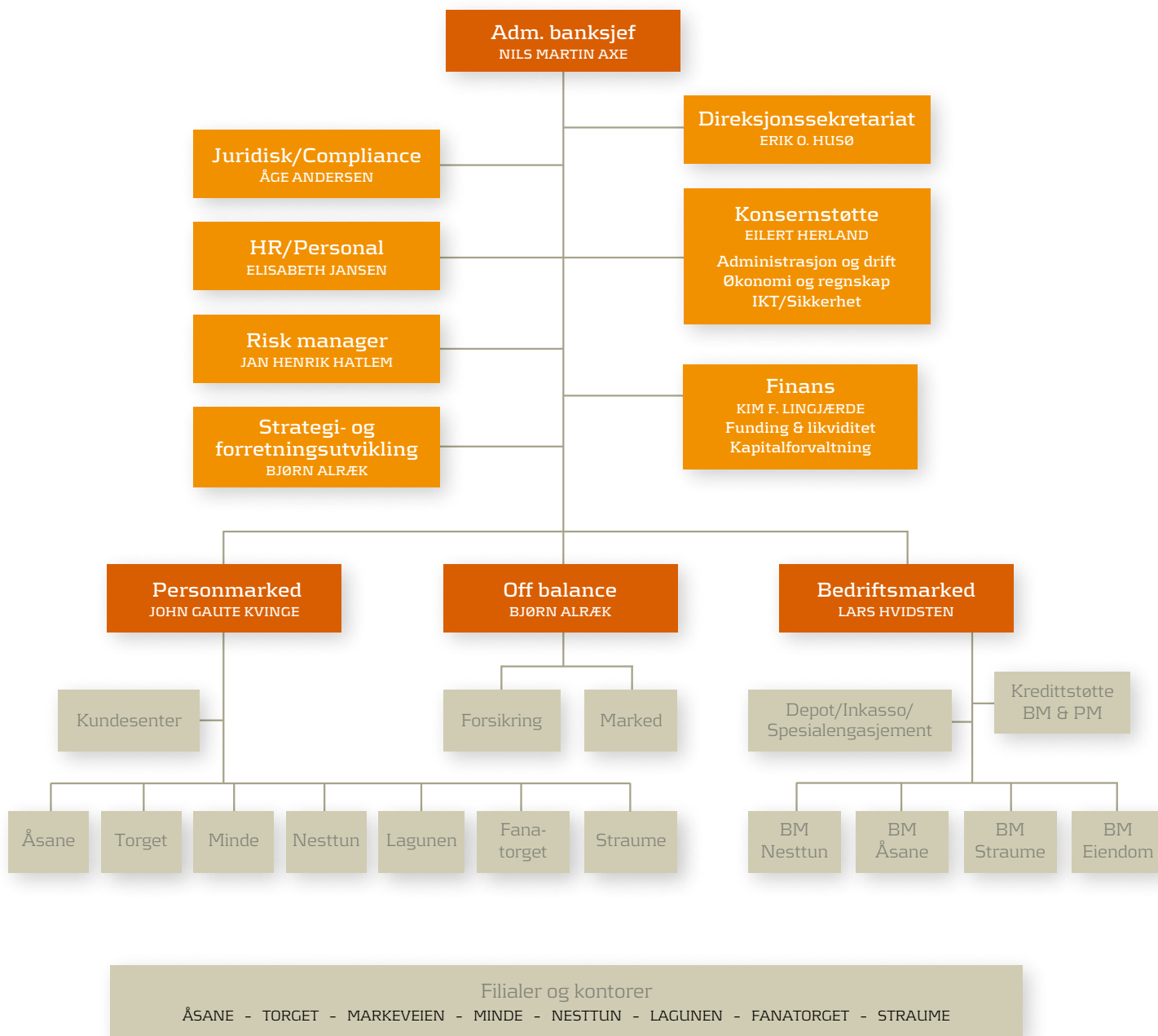
Helga Raa (leder)
Grethe Utkilen
Arne Godal

VARAMEDLEM

Bjørn-Frode Schjelderup

Organisasjon

FUNKSJONSOVERSIKT PR. 1. 1. 2012

FanaSparebank

Ø. Nesttunvei 1, 5221 Nesttun
Telefon: 55 91 98 00
E-post: post@fanasporebank.no
Org.nr. 937 896 859
www.fanasporebank.no